

POROČEVALEC

DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ljubljana, maj - junij 2012

letnik IXX

št. 43

Mnenja Državnega sveta

- Predlog za začetek postopka za spremembe Ustave Republike Slovenije z osnutkom Ustavnega zakona (UZ90,91,93,96-101);
- Predlog zakona o spremembah Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-1A) - skrajšani postopek.

Mnenja in poročila komisij Državnega sveta

- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k pobudi za sklenitev Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Ruske federacije o vojnih grobiščih
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k pobudi za podpis Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Kosovo o mednarodnem cestnem prevozu potnikov in blaga
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu (ZDT-1A) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembah Zakona o varstvu okolja (ZVO-1D) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti iz dolgoročnega posojila v višini 440 milijonov evrov, ki ga najame Termoelektrarna Šoštanj d.o.o. pri Evropski investicijski banki, za financiranje projekta postavitve nadomestnega bloka 6 moči 600 MW v Termoelektrarni Šoštanj (ZPODPTEŠ) – druga obravnava
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Energetski načrt za leto 2050
- Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu resolucije o Nacionalnem programu varstva potrošnikov 2012-2017
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o izvrševanju Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o uveljavljanju pravice do kolektivnih ukrepov v okviru svobode ustanavljanja in svobode opravljanja storitev
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Skupnemu poročilu o delu državnih tožilstev za leto 2011
- Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah (ZCes-1A) – nujni postopek

- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poslancih (ZPos-E) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, ter priznavanju in izvrševanju sodnih odločb na področju premoženjskopравnih posledic registriranih partnerskih skupnosti
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, ter priznavanju in izvrševanju sodnih odločb na področju premoženjskih razmerij med zakoncema
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Letnem poročilu o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja za leto 2011
- Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (ZLPLS-E) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-D) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti v Republiki Sloveniji (ZPKEU-C) - skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-C) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Letnemu poročilu Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2011
- Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Poročilu o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških za leti 2010 in 2011
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Posebnemu poročilu o bivanjskih razmerah Romov na območju jugovzhodne Slovenije
- Mnenje Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano k Predlogu zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-D) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga sklepa Sveta o podpisu Sporazuma o pridružitvi med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Srednjo Ameriko na drugi strani, in začasni uporabi trgovinskega dela (Del IV)
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o poenostavitvi postopka selitve motornih vozil, registriranih v drugi državi članici, na enotnem trgu
- Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poroštvi Republike Slovenije za financiranje investicij gospodarskih družb (ZPFIGD-B) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Poročilu o delu Državnega pravobranilstva Republike Slovenije za leto 2011
- Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Letnemu poročilu Slovenske tiskovne agencije za leto 2011
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Letnemu poročilu Informacijskega pooblaščenca za leto 2011
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (ZOPOKD-C) – skrajšani postopek

Mnenje k Predlogu za začetek postopka za spremembe Ustave Republike Slovenije z osnutkom Ustavnega zakona (UZ 90, 91, 93, 96 – 101)

Državni svet Republike Slovenije je na 46. seji 9. 5. 2012, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu za začetek postopka za spremembe Ustave Republike Slovenije z osnutkom Ustavnega zakona (UZ 90, 91, 93, 96 – 101)

Državni svet predloga sprememb Ustave ne podpira.

Državni svet soglasno ugotavlja, da je predlog sprememb Ustave slabo pripravljen in ne temelji na argumentih, ki bi zasledovali višjo stopnjo demokracije, ampak jo celo zmanjšuje. Tovrsten predlog izhaja predvsem iz lahkotnosti obravnavanja te ustavne tematike. Nekateri izjave poslancev, ki Državni svet poimenujejo kot »nenormalen« organ ali navajajo, da ima 44 članov, kažejo na pomanjkljivo poznavanje slovenskega parlamentarizma in s tem delovanja Državnega sveta, kar je po eni strani razumljivo, saj se je mandatna doba šestega sklica Državnega zbora ravno dobro začela in poslanci še niso imeli priložnosti docela spoznati dela Državnega sveta, ki je oblikovan kot interesno predstavništvo, preko katerega se uveljavljajo različni interesi, tudi lokalni, kar je pomembna okoliščina, posebej zdaj, ko je zakonsko prepovedano, da bi bili npr. župani in podžupani lahko tudi poslanci.

V današnji nehomogeni družbi in v času, ko je demokracija na preizkušnji, je za doseganje čim širšega konsenza bistvenega pomena institucionalizacija dialoga, kar se v veliki meri dosega že z različno interesno sestavo Državnega sveta. Zato bi bilo treba v njegovem obstoju iskati prednosti in možne potencialne ter jih izboljšati, ne pa ga ukinjati.

Strokovna analiza o veljavnem političnem sistemu je torej utemeljena in potrebna, ker lahko prispeva h konstruktivnemu razmisleku o izboljšanju delovanja celotnega slovenskega parlamentarnega sistema. Le-ta lahko predstavi prednosti in slabosti delovanja Državnega sveta ter poda podlago za razmislek o možnih alternativnih rešitvah in spremembah, kot so nadgradnja in preoblikovanje Državnega sveta. Za nadgradnjo Državnega sveta bi zadoščala že sprememba oziroma dopolnitev Poslovnika Državnega zbora.

Predlog za ukinitve Državnega sveta je nerazumljiv, ker Državni svet s svojim obstojem širi možnosti dialoga o posameznih zakonodajnih predlogih ter ostalih političnih odločitvah, s tem da v proces odločanja vključuje raznolike interesne skupine in s tem omogoča usklajevanje mnenj ter višjo raven soglasja. Pri tem je potrebno poudariti, da je zagotovo bolj kakovosten in učinkovit tisti sistem, ki temelji na doseganju soglasij, kot tisti, v katerem se sprejemajo zgolj enostransko zasnovane odločitve.

V primeru predloga sprememb Ustave in ukinitve Državnega sveta bi hkrati ukinili tudi vrsto demokratičnih institutov (npr. odločilni veto, vpliv civilne družbe ipd). Morebitne sprejete ustavne spremembe bi hkrati terjale prenos instituta odločilnega veta npr. na predsednika Republike Slovenije, terjale bi tudi vnos Ekonomsko-socialnega sveta v Ustavo ipd.

Prav je, da se zaradi vsesplošnega varčevanja kot posledice ekonomske in družbene krize racionalizira tudi delovanje političnega sistema, vendar ne v škodo demokratičnih pridobitev, standardov. Poudariti velja, da vsebinski prispevek Državnega sveta močno odtehta stroške za njegovo delovanje (primerjalno pravno gre za najcenejši drugi dom). Letošnji proračun Državnega sveta bo znašal le 1,9 mio evrov, z ukinitvijo Državnega sveta bi znašal dejanski »prihranek« za državni proračun le okrog 300 tisoč evrov, saj je treba upoštevati, da bi cca 1 mio evrov, ki gre za plače 28 zaposlenih, še vedno na takšen ali drugačen način ostal kot strošek v državnem proračunu. Upoštevati gre tudi, da se skoraj polovica sredstev od izplačanih sejin državnim svetnikom, ki svojo funkcijo sicer opravljajo nepoklicno, vrne preko dohodnine v državni proračun. Precejšen del materialnih stroškov Državnega sveta predstavlja participacijo na obratovnih

stroških parlamentarnega objekta. To torej pomeni, da dejanski »prihranek« pri ukinitvi Državnega sveta predstavlja zgolj 1% proračuna Državnega zbora.

Državni svet je s svojimi funkcijami, ki bi jih bilo potrebno s spremembo veljavne zakonodaje in Poslovnika Državnega zbora še okrepiti, garant za uveljavljanje demokratičnih procesov na zakonodajnem področju. S svojim delovanjem oziroma izvajanjem nadzorne funkcije v razmerju do Državnega zbora že v okviru danih pristojnosti (npr. mnenja, pobude, odločilni veto in zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti ipd.) prispeva k sprejemu kvalitetnejše zakonodaje.

Tudi različnost konstituiranja Državnega sveta in Državnega zbora omogoča komplementarnost delovanja dveh parlamentarnih institucij in dodatno osmišlja ohranjanje dvodomnosti slovenskega parlamenta tudi v prihodnje. Vendar je bilo v preteklosti žal zaznано stalno omejevanje pristojnosti Državnega sveta (npr. preko Poslovnika Državnega zbora, z neustavno spremembo zakona glede poklicnega opravljanja funkcije predsednika Državnega sveta ipd.), kar zmanjšuje njegovo nadzorno funkcijo in nenehno spodbuja željo nekaterih po njegovi ukinitvi. Po mnenju Državnega sveta bi bilo bolje, da bi se zaradi višanja ravni demokracije s sprejemanjem kakovostne zakonodaje zagotavljalo tvorno sodelovanje obeh institucij, Državnega zbora in Državnega sveta. Za doseg navedenega cilja bi bilo, v primeru odločilnega veta, smotrno razmisliti o uzakonitvi t. i. četrtega branja (obravnavanja) predpisov v zakonodajnem postopku. Na to možnost so državni svetniki že večkrat opozorili, vendar volje za ustrezne spremembe, kljub nenehnim predlogom, nikoli ni bilo dovolj. Z uzakonitvijo četrtega branja pri sprejemanju predpisov bi imeli poslanci Državnega zbora možnost vnovičnega odločanja zgolj o posameznih določbah predpisa v primeru, ko bi Državni svet podal odločilni veto oziroma zahtevo za ponovno odločanje o zakonu. V skladu z veljavno ureditvijo poslanci v primeru odločilnega veta vnovič le glasujejo o celotnem zakonu, čeprav Ustava govori o vnovičnem odločanju. Glasovanje je le zaključna stopnja postopka odločanja, torej bi morali poslanci o zahtevi za ponovno odločanje tudi razpravljati, ne samo glasovati. Državni svetniki so sedaj pri svojem delovanju močno omejeni tudi pri predstavitvi odločilnega veta v Državnem zboru, saj imajo na voljo relativno malo časa, le 5 minut. Težko si je predstavljati, da ima državni svetnik le pet minut za obrazložitev odločilnega veta na npr. Kazenski zakonik, ki obsega preko 500 členov. Zdi se, da je bistvo vloge Državnega sveta prezrto. Državni svet je v osnovi korektiv in posvetovalni organ v smislu zavor in ravnesij.

Državni svet poleg navedenega poudarja, da tudi organizacije civilne družbe in posamezniki poudarjajo pomen delovanja Državnega sveta za zagotavljanje pravne in socialne države. Z različnimi posveti in sprejetimi zaključki Državni svet omogoča izražanje potreb in zahtev ali zaskrbljenosti na različnih interesnih področjih. Vendar Državni zbor in Vlada spoznanja iz dejanskega življenja zelo malo upoštevata pri svojem delu. Včasih se zdi, da gre za sistemsko ignoriranje dela Državnega sveta, npr. pri neupoštevanju izsledkov, ki so plod idej in delovanja civilne družbe preko Državnega sveta.

Državni svet se je seznanil z mnenjem prof. dr. Cirila Ribičiča »Deset razlogov proti ukinitvi Državnega sveta ali: če Državnega sveta ne bi bilo, bi ga morali nemudoma ustanoviti« in se mu v celoti pridružuje. V mnenju je zapisano:

1. Slovenija kot mlada demokracija ne sme ukinjati svetovalno-nadzornih mehanizmov kot je Državni svet, nad katerimi Državni zbor in še zlasti njegova vladna večina, ne bosta nikoli navdušeni.
2. Svojevrsten absurd je, da se v imenu varčevanja ukinja ravno tista institucija, katere člani delajo nepoklicno.
3. Zastopnost lokalnih interesov v Državnem svetu pridobiva na pomenu tudi zato, ker je bila ukinjena možnost sočasnega opravljanja županske in poslanske funkcije.
4. Zgražanje nad tem, da deluje Državni svet tudi pod vplivom političnih strank ni prepričljivo; vsekakor deluje pod tem vplivom v precej manjši meri kot Državni zbor. Politične stranke ki bi lahko samoomejile svoje poseganje v Državni svet namesto tega predlagajo njegovo ukinitvev.

5. Če je dolgoročna perspektiva v oblikovanju zbora pokrajin v majhni, toda zelo raznoliki Sloveniji, potem je ukinjanje slaba rešitev, ki bo samo otežila doseganje potrebne večine za ustanovitev zbora pokrajin, ko bodo pogoji zanj dozoreli.
6. Ne gre podcenjevati pomena tistih elementov v delovanju Državnega sveta, ki so ključni za delovanje socialne države. Bolje je, da vladnim predlogom ugovarja Državni svet kot pa ulica, demonstracije in štrajki.
7. Nemoč Državnega sveta ni argument za njegovo ukinjanje, temveč za njegovo krepitev, na primer tako, da se njegov veto, ki bi bil možen na posamezno rešitev in ne samo na celoten zakon, lahko zavrne le z 2/3 relativno večino poslancev.
8. Predlagatelji ukinitve Državnega sveta zamenjujejo učinkovitost in hitrost odločanja; hitro odločanje Državnega zbora brez možnosti ugovaranja Državnega sveta prispeva h hitrosti sprejemanja odločitev, kar pa nikakor ni učinkovito, če gre za slabo premišljene odločitve.
9. Opozoriti velja, da danes ravno tisti, ki so storili vse, da stališča Državnega sveta ne bi bila sprejeta, govorijo o ukinjanju Državnega sveta zaradi njegove neučinkovitosti pri uveljavljanju stališč.
10. dr. Leonid Pitamic je v knjigi Država v 20. letih prejšnjega stoletja poudarjal, da je naloga zgornjega doma, oblikovanega po drugačnih načelih od spodnjega, da zavira sprejemanje premalo premišljenih odločitev spodnjega doma in s svojo modrostjo umirja preveliko zagnanost poslancev, ki jih usmerjajo politične stranke.

Državni svet v nadaljevanju podaja splošne ugotovitve glede predloga sprememb Ustave, podrobna razčlenitev posameznih delov predloga sprememb Ustave in napake v osnutku Ustavnega zakona.

Splošne ugotovitve o predlogu sprememb Ustave

• Predlog sprememb Ustave temelji na predlogu za začetek postopka za spremembe Ustave, ki ga je dr. Gregor Virant kot minister za javno upravo pred šestimi leti pripravil za Vlado. Tudi takrat je dr. Virant želel ukiniti Državni svet pred volitvami v Državni svet, ki so sledile leta 2007, vendar se Vlada z njegovim predlogom ni strinjala in Državnemu zboru sprememb Ustave ni predlagala.

Predlagatelj je besedilo predloga izpred šestih let zgolj minimalno popravil tako, da:

- o je iz predloga izpuščen del o možnosti ustanovitve Zbora pokrajin, saj njihove ustanovitve s strani Državnega zbora trenutno ni realno pričakovati;
 - o je dodanega manj kot deset odstotkov besedila, ki se nanaša predvsem na ekonomsko-varčevalni vidik ukinitve Državnega sveta;
 - o je predlog dopolnjen z nekaterimi (nepopolnimi) podatki iz obdobja zadnjih šestih let.
- Predlog sprememb Ustave vsebuje (podobno kot dokument izpred šestih let) vrsto vsebinskih in slovničnih napak.
- Predlog sprememb Ustave ne vsebuje vrste pomembnih podatkov, na podlagi katerih bi bila odločitev o nadaljnji usodi Državnega sveta lažja. Pričakovali bi, da bo predlog sprememb Ustave, s katerim se predlaga ukinitve drugega doma parlamenta, vseboval podatke o tem, kako je v dvajsetih letih obstoja Državni svet deloval in izvajal svoje pristojnosti ter da bo predlagatelj to statistiko primerjal s statistiko drugih domov po Evropi in svetu. Po naših podatkih je namreč slovenski Državni svet svoje pristojnosti izvrševal podobno kot drugi domovi po Evropi, ki imajo primerljive pristojnosti (avstrijski Zvezni svet, češki Senat). Poleg tega je Državni svet najcenejši izmed drugih domov, z najnižjim letnim proračunom v Evropi in najnižjimi plačili članom drugega doma (v tujini imajo plače).
- Predlog sprememb Ustave je osredotočen le na eno možno rešitev ureditve zakonodajne veje oblasti, čeprav stroka večinoma navaja tri možne rešitve: poleg ukinitve drugega doma tudi nadgradnjo njegove obstoječe ureditve in njegovo preoblikovanje.
- Predlog sprememb Ustave ne vsebuje nekaterih pomembnejših odločb Ustavnega sodišča (npr. Odločba št. U-I-295/07 z dne 22. 10. 2008) in strokovne literature, ki vsebujejo vrsto podatkov s področja dvodomnosti.

- Predlog sprememb Ustave ni dosleden, saj je v uvodu predloga navedeno, da je ukinitve Državnega sveta potrebna zaradi izboljšanja kvalitete zakonodajnega postopka, v obrazložitvi pa ne samo, da ta trditev ni obrazložena, navedeno je ravno nasprotno - da se »pogosto navaja tudi, da obstoj drugega doma omogoča sprejemanje kakovostnejših odločitev (zlasti zakonov) v parlamentu«.
- Predlog sprememb Ustave je primer nekvalitetno pripravljenega akta, saj je obrazložitev skopa, pomanjkljiva, nedosledna in vsebuje vrsto vsebinskih napak. Dokler se poslanke in poslanci odločajo na podlagi tako slabo pripravljenih predlogov aktov, je Državni svet potreben tudi zato, da Državni zbor opozori na takšne napake.
- Predlog sprememb Ustave zapostavlja dejstvo, da je bila z zakonom v letu 2011 urejena ločenost poslanske in županske funkcije ter da med poslanci po predčasnih volitvah v Državni zbor iz leta 2011 ni več poslancev županov. Državni svet tako predstavlja edino predstavništvo lokalnih, občinskih in pokrajinskih interesov na državni zakonodajni ravni. Z ukinitvijo Državnega sveta bi le-ti izgubili še zadnje zastopstvo na državni ravni.
- Dokument izpred šestih let je vseboval tudi naslednji stavek: »Če bi poleg precejšnjega števila županov v Državnem zboru dobili še Zbor pokrajin z obstoječimi in celo večjimi pristojnostmi, kot jih ima sedanji Državni svet, bi se še okrepile centrifugalne sile lokalnih interesov v parlamentu, kar bi lahko zaviralo delo vseh državnih organov.« To pomeni, da sedaj, ko ni več poslancev županov v Državnem zboru, ta stavek govori vsaj v prid ohranitvi, če že ne krepitvi obstoječega Državnega sveta.

Podrobna razčlenitev predloga sprememb Ustave

Podrobna razčlenitev posameznih delov predloga sprememb Ustave po vrstnem redu razčlenjuje trditve iz predloga sprememb Ustave. Urejena je tako, da je najprej v ležeči pisavi naveden citat iz predloga sprememb Ustave, sledi pa mu mnenje službe.

- »Sprememba Ustave Republike Slovenije je potrebna zaradi izboljšanja kvalitete zakonodajnega postopka.«

Navedba, da je ukinitve Državnega sveta potrebna zaradi izboljšanja kvalitete zakonodajnega postopka, je neutemeljena trditev predlagatelja, ki v nadaljevanju ni obrazložena. Nasprotno, prav doprinos h kvalitetnejši zakonodaji je bistven argument za obstoj Državnega sveta. Državni svet je zaradi svoje sestave in načina delovanja sposoben kvalitativno izboljšati zakonodajne predloge, kar vseskozi dokazuje s svojimi mnenji, pripombami in opozorili. Učinkovitost njegovih naporov pa je v veliki meri odvisna zlasti od pripravljenosti predlagateljev zakonodaje in Državnega zbora o stališčih Državnega sveta konstruktivno razpravljati in jih pri odločanju upoštevati.

Državni svet predstavlja korektiv prenatrženim in nepremišljenim odločitvam Državnega zbora. Dokaz tej trditvi je ne tako oddaljen primer iz jeseni leta 2011: Državni zbor je brez zadržkov in z zavidljivo večino sprejel Zakon o dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1F). Na 32. redni seji 19. oktobra 2011 je za zakon glasovalo 65 poslancev in poslank ter proti zakonu 4. Zakon je bil sprejet. Ko je Državni svet na omenjeni zakon sprejel odločilni veto, je Državni zbor pri ponovnem odločanju na 50. izredni seji 2. novembra 2011 zakon ponovno sprejel. Od 74 prisotnih poslancev jih je za zakon glasovalo 48 in proti zakonu zgolj 8. Državni svet je takoj napovedal, da bo zadevo predložil v presojo Ustavnemu sodišču, kar je tudi storil. Ustavno sodišče je 8. decembra 2011 sprejelo sklep, da se do njegove končne odločitve zadrži izvrševanje 10.a in 10.b člena ter dvanajste alineje 50. člena Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – ZGD-1-UPB3, 33/11 in 91/11). To je zgolj eden izmed dokazov, kako Državni svet poskuša uresničevati svojo vlogo kot korektiv v zakonodajnem postopku, a ga Državni zbor pogosto preglasi iz političnih razlogov.

Državni svet je v celotnem obdobju svojega obstoja sprejel 112 odločilnih vetov, od tega je uspel v 19-ih primerih. Državni svet je v 17-ih primerih, ko je bil veto preglasovan, na Ustavno sodišče nato vložil zahtevo za presojo ustavnosti in zakonitosti. Od tega v enem primeru Ustavno sodišče še ni odločilo, v dveh primerih je postopke ustavilo, ker so bile sporne določbe zakona spremenjene in se Državni svet nato ni izrekel, da vztraja pri zahtevi, v desetih primerih pa je Ustavno sodišče

ugotovilo neskladje z Ustavo. Državni svet je v celotnem obdobju svojega obstoja 45-krat vložil zahtevo za presojo ustavnosti in zakonitosti, od tega je uspel oziroma delno uspel v 20-ih primerih, ob tem, da o štirih zadevah Ustavno sodišče še odloča. Na podlagi odločitev Ustavnega sodišča je torej jasno razvidno, da je bil Državni svet v svojih zahtevah za presojo ustavnosti in zakonitosti skoraj 50-odstotno uspešen.

- »Sprememba Ustave Republike Slovenije je potrebna zaradi razrešitve dileme o dvodomnosti parlamenta.«

V Sloveniji ni dileme o dvodomnosti parlamenta. Ustavno sodišče je v svoji odločbi U-I-295/07 z dne 22. 10. 2008 (Uradni list RS, št. 105/2008) navedlo, da je Državni svet drugi dom. Državni svet ima poseben položaj v organizaciji oblasti, Ustava ga uvršča takoj za Državnim zborom. Pristojnosti Državnega sveta kažejo, da gre za organ, ki deluje v okviru zakonodajne funkcije. S tega vidika lahko govorimo o nepopolni (oziroma nesimetrični) dvodomnosti slovenskega parlamenta, kajti po ustavnopravni teoriji se šteje za dvodomno vsaka ureditev, v kateri delujeta na področju zakonodajne funkcije dva organa, ne glede na to, kakšno razmerje je med njima. Smisel dvodomnosti v unitarnih državah je v tem, da drugi dom sodeluje s prvim domom pri sprejemanju zakonov in opozarja na prenašane in nezadostno premišljene odločitve prvega doma. Drugi dom naj bi zaviral pretirane in prenašane odločitve prvega doma ter zagotavljal večjo preudarnost pri zakonodajnem odločanju.

Pred odločbo Ustavnega sodišča je o dvodomnosti slovenskega parlamenta pisala ustavnopravna stroka (dr. Franc Grad, dr. Ciril Ribičič, dr. Ivan Kristan) v svoji literaturi.

- »Sprememba Ustave Republike Slovenije je potrebna zaradi poenostavitve političnega sistema in državne ureditve.«

Trditev, da bi z ukinitvijo Državnega sveta prišlo do poenostavitve političnega sistema in državne ureditve, je napačna. Tradicionalne demokratične države s parlamentarnim sistemom ne temeljijo na poenostavljenih sistemih, ampak na sistemu zavor in ravnesij (angl. checks and balances). Državni svet predstavlja takšen vzvod sistema zavor in ravnesij in s tem pomemben korektiv v zakonodajni veji oblasti, vendar mu mnogi pripisujejo (pre)majhen pomen zaradi nepoznavanja njegovega dela in pristojnosti.

Državni svet pomembno prispeva k sprejemanju kvalitetnejše zakonodaje. Pomembno je tudi njegovo delo na področju vzpostavljanja stika s civilno družbo, saj organizira številne posvete in okrogle mize o družbeno pomembnih temah in ne nazadnje prav v tem času, ko so v veljavi določbe o nezdržljivosti funkcije župana in podžupana s poslansko funkcijo, predstavlja prostor za zastopanje interesov lokalnih skupnosti. Prav zaradi svoje specifične sestave, ki temelji na dejstvu, da so vanj izvoljeni predstavniki različnih družbenih interesov, se trudi prispevati k sprejemanju kvalitetnejših odločitev, čeprav so njegovi poskusi dostikrat neupravičeno zatrti že na začetku.

Predlagana poenostavitve državne ureditve z ukinitvijo drugega doma bi pomenila tudi, da posledično noben organ ne bi imel pristojnosti veta. Predlog sprememb Ustave hkrati z ukinitvijo Državnega sveta ne prenaša tega pomembnega instituta na kakšen drug organ, kot to predlaga ustavnopravna stroka, ampak omogoča Državnemu zboru pospešeno in neovirano sprejemanje zakonodaje in to ne glede na kvaliteto.

- »Sprememba Ustave Republike Slovenije je potrebna zaradi uravnoteženja javnih financ in zniževanja javne porabe na vseh področjih.«

Da bi z ukinitvijo Državnega sveta bistveno doprinesli k zmanjševanju javne porabe, ne drži, kaj šele, da bi z ukinitvijo Državnega sveta uravnotežili javne finance. V rebalansu proračuna za leto 2012 so za Državni svet načrtovana sredstva v višini 1,97 milijona evrov, kar je 315.000 evrov manj od realizacije proračuna Državnega sveta za leto 2011. Spada torej med skromnejše porabnike proračunskih sredstev in z njegovo ukinitvijo gospodarske in finančne krize ne bi rešili.

Pričakujemo lahko tudi, da se bo v Sloveniji še bolj razmahnilo stalno spreminjanje zakonodaje, če bi bil ukinjen še ta korektiv, ki Državni zbor opozarja na pomanjkljivosti predlaganih zakonov. Vprašljivo je, ali bi z ukitvijo Državnega sveta resnično dolgoročno prihranili ali pa bi prišlo zgolj do še bolj pogostega spreminjanja zakonov oziroma bi za precej nizko ceno izgubili pomemben vzvod sistema zavor in ravnovesij.

Poudariti je potrebno, da so velika prednost slovenskega dvodomnega sistema nizki stroški Državnega sveta. Državni svet ima izmed drugih domov najnižji letni proračun. Drugi domovi imajo letni proračun od 7,7 milijona evrov (avstrijski Zvezni svet) do 602 milijona evrov (italijanski Senat). Letni proračun Državnega sveta znaša manj kot polovico stroškov referendumov in okrog osem odstotkov letnega proračuna Državnega zbora. Za primerjavo naj navedemo, da Slovenija plačuje približno 12 milijonov evrov letno za članarine v različnih mednarodnih organizacijah (OZN 5,8 milijonov evrov, OECD 2,4 milijona evrov, NATO 4,5 milijonov evrov), medtem ko je Državni svet brez kakršne koli članarine član Združenja evropskih senatov, ki združuje predsednike drugih domov evropskih držav, ki so v številnih državah (npr. Francija, Romunija, Nemčija, Češka, Italija, Ruska federacija) druge osebe v preseansi, torej za šefom države in pred predsednikom prvega doma.

• »...dvodomnega parlamenta v glavnem nimajo manjše države...«

Podatki kažejo nasprotno. Ogromno manjših držav, tudi zahodnih (Irska, Belgija, Nizozemska, Švica), ima dvodomni parlamentarni sistem. Več kot 30 držav (več kot tretjina vseh držav z dvodomnim sistemom) ima majhne druge domove z manj kot 50-imi člani. Več kot 20 držav, ki imajo dvodomni parlamentarni sistem, ima manj kot 5 milijonov prebivalcev. Več kot deset od teh je manjših od Slovenije ali ima manjše število prebivalcev. Na svetu je deset držav z dvodomnim sistemom, ki ima manj kot milijon prebivalcev, torej manj kot polovico števila prebivalcev Slovenije.

Dvodomni parlament imajo v zahodnih demokracijah Belgija, ki je le za polovico večja od Slovenije, ter Nizozemska in Švica, ki sta enkrat večji od Slovenije. Dvodomni parlament ima tudi Irska, ki ima enkrat več prebivalcev kot Slovenija. Državni svet, ki opravlja vlogo drugega doma (ima pristojnost veta), imajo tudi v Luksemburgu, ki je manjši in ima manjše število prebivalcev (število prebivalcev: 400.000; velikost: 2.586 km²).

• »...za ureditve novejših držav je bolj značilen enodomni sistem... V 20. stoletju so opazni procesi izginjanja ali slabitve položaja drugega doma.«

V 20. stoletju niso opazni procesi izginjanja drugega doma, saj je nastalo samo po letu 1970 trideset novih drugih domov, samo od leta 2000 pa je na svetu nastalo 10 novih drugih domov. Na drugi strani pa so v predlogu sprememb Ustave navedeni le štirje primeri ukinitve v 20. stoletju.

V začetku 20. stoletja je imela velika večina obstoječih držav dvodomno predstavniško telo. Od tedanjih 50-ih obstoječih držav so imele enodomne parlamente le nekatere države na Balkanu, v Srednji Ameriki ali zelo majhne države (Luksemburg, Liechtenstein in Monako). Še v 50-ih letih prejšnjega stoletja je bila dvodomnost prevladujoča parlamentarna ureditev v državah sveta. Več kot tri petine držav (29 od skupaj 80-ih držav) je imelo dva domova parlamenta.

V 20. stoletju tudi niso potekali procesi slabitve položaja drugega doma, ampak procesi demokratizacije parlamentarnega sistema in dvodomnosti. To je pomenilo, da so demokratično izvoljeni drugi domovi izpodirali imenovane aristokratske druge domove oziroma domove z dednim članstvom. V primerjavi z drugimi domovi so se v postopkih parlamentarne demokratizacije krepili prvi domovi, ki so bili voljeni neposredno, drugi dom pa ni več enakopravno odločal s prvim domom, ampak je lahko le odložil odločitev prvega doma.

• »Ni mogoče ugotoviti, da bi imel enodomni ali dvodomni tip parlamenta kakšen vpliv na bolj ali manj demokratično politično življenje v neki državi.«

Nasprotno. Drugi dom, ki ima drugačno sestavo in drugačne pristojnosti kot prvi dom, predstavlja dodatno varovalko za nemoteno delovanje demokracije in ima pozitiven vpliv na razvoj demokracije ter razvoj vladavine prava.

Z drugim domom, ki opravlja vlogo nadzora nad delom prvega doma, se vzpostavi dodatna kontrola oziroma varovalo, ki prispeva k bolj kvalitetnemu sprejemanju zakonodaje. Različna sestava drugega doma pomeni, da so v zakonodajnem postopku predstavljeni drugačni interesi kot v prvem domu. Razprava o istem zakonu, ki jo je prvi dom že opravil, lahko v drugem domu privede do povsem drugačnih zaključkov. To pomeni, da lahko drugi dom opozori na vidike zakonodaje, ki v prvem domu niso prišli do izraza oziroma sploh niso bili izpostavljeni.

Dvodomen parlament je uveden v večini demokratično in gospodarsko razvitih držav Evrope (npr. Francija, Anglija, Nemčija, Italija), v ZDA, Kanadi, Rusiji, Avstraliji, Indiji in na Japonskem. Vse gospodarsko najbolj razvite države imajo uveden dvodomni parlamentarni sistem, izjemi sta le Južna Koreja in Kitajska. Glede slednje je potrebno posebej poudariti, da ima poleg Ljudske narodne skupščine (National People's Congress) tudi Kitajska institucijo, ki je podobna drugemu domu in se imenuje Kitajska ljudska politična svetovalna konferenca (Chinese People's Political Consultative Conference). Gre za posvetovalno telo, ki opravlja vlogo drugega doma, vendar ni urejeno v kitajski Ustavi.

- »Pogosto se navaja tudi, da obstoj drugega doma omogoča sprejemanje kakovostnejših odločitev (zlasti zakonov) v parlamentu.«

Trditev drži. V uvodu predloga sprememb Ustave pa je v prvi izmed štirih alinej o potrebnosti sprememb Ustave navedeno nasprotno, da je ukinitve Državnega sveta potrebna zaradi izboljšanja kvalitete zakonodajnega postopka. Takšna navedba v uvodu je nerazumna, saj je splošno uveljavljeno, da drugi dom, ki opravlja vlogo nadzora nad delom prvega doma, predstavlja dodatno kontrolo oziroma varovalo, ki prispeva k bolj kvalitetnemu sprejemanju zakonodaje.

- »Najbolj načelen ugovor proti dvodomnosti izhaja iz narave predstavniškega telesa. Če naj to predstavlja ljudstvo in je izraz njegove suverene volje, je to lahko samo eno telo... Če ima drugi dom šibkejši položaj, se največkrat zgodi, da izgubi v praksi še tisto vlogo, ki jo sicer ima po ustavi.«

Šibkejši položaj drugega doma v sistemu nesimetrične dvodomnosti je logična in pravilna ureditev, pri kateri lahko drugi dom opozori, odloži in omogoči dodaten premislek prvemu domu. Slednji pa mora kot predstavnik ljudstva dokončno odločiti o vsebini predloga zakona in prevzeti odgovornost za njegovo vsebino. V sistemu nesimetrične dvodomnosti ni smisel drugega doma v merjenju moči nasproti prvemu, ampak teži drugi dom k čim boljšemu argumentiranju svojih mnenj, da bi jih prvi dom sprejel v predloge zakonov.

Prvi dom vedno predstavlja ljudstvo, državljane, drugi pa le redko (npr. italijanski in romunski Senat). Prav zaradi tega, ker drugi dom večinoma ne predstavlja ljudstva, ima drugi dom šibkejše pristojnosti in lahko le odloži odločitev prvega doma in omogoča dodaten premislek o zakonskih rešitvah. Nesimetrična dvodomnost zato zelo dobro preprečuje blokado zakonodajnega postopka, ki je simetrična ne more. Z opozarjanjem, odlaganjem in omogočanjem premisleka je vloga drugega doma izpolnjena. Prvi dom je tisti, ki predstavlja ljudstvo in dokončno odloči o končni rešitvi v zakonodaji.

- »V praksi se tudi drugi dom praviloma ne more izogniti strankarskemu vplivu na njegovo delo... Vsakršno njihovo stališče je na koncu skorajda zagotovo identično ali vsaj podobno stališču neke politične stranke.«

Ne drži, da je stališče drugega doma na koncu skorajda zagotovo identično ali vsaj podobno stališču neke politične stranke. Na vsako parlamentarno telo v demokratični Evropi in svetu ima vpliv politika. Državni svet je parlamentarno telo, na katerega politične stranke nimajo prevladujočega vpliva. V Državnem svetu se člani ne povezujejo v politične skupine, ampak v

interesne skupine. V njem ne obstaja niti pozicija niti opozicija. Tudi pri volitvah v Državni svet ni predvidena možnost vloge političnih strank, vendar ima politika vpliv na volitve predvsem predstavnikov lokalnih interesov, ki so voljeni preko elektorjev in občinskih svetov.

Skoraj 20-letna zgodovina delovanja daje osnovo za oceno, da so politične stranke vedno imele določen vpliv na odločanje članov Državnega sveta. Vprašanje je, ali je možno in ali je koristno take vplive preprečiti. Pomembno je, da lahko ugotovimo, da politične stranke niso nikoli imele systemskega, obvladujočega vpliva na državne svetnike. Državnega sveta nikoli v 20-letni zgodovini niso obvladovale ne pozicijske ne opozicijske politične stranke.

Poleg tega trditvi nasprotuje kar predlagatelj sam v nadaljevanju obrazložitve, kjer navede: »Obenem naj bi to telo (Državni svet op.a.) do neke mere tudi nevtraliziralo prevelik vpliv strankarskih interesov v Državnem zboru...«.

- »Zanesljivo je samo, da dvodomni način odločanja v parlamentu običajno podaljša čas, potreben za sprejem odločitve, kar zmanjšuje sposobnost učinkovitega dela parlamenta.«

Državni svet bistveno ne podaljša časa za sprejem odločitve v Državnem zboru. Državni svet ima sedem dni časa za vložitev suspenzivnega veta in ta rok se prekriva z rokom za zahtevo za razpis referendumu in teče znotraj osem dnevnega roka Predsednika republike za razglasitev zakona. Vsi ostali drugi domovi imajo za obravnavo zakona in sprejem odločitve o vetu več časa. Še enkrat toliko časa kot slovenski Državni svet, 14 dni, ima ruski Svet federacije. Poljski in češki Senat imata časovno omejitev 30-ih dni. Rok dveh mesecev ima na voljo španski Senat. Osem tednov za proučitev zakonov ima na voljo avstrijski Zvezni svet. Izmed drugih domov, ki imajo v zakonodajnem postopku časovno omejitev, ima dovolj časa za proučitev zakona irski Senat, saj znaša njegov rok 90 dni. Čas, ki se Državnemu zboru podaljša za sprejem odločitve v primeru veta Državnega sveta, je torej odvisen od razpisa seje Državnega zbora, na kateri Državni zbor ponovno odloča o zakonu. Po ponovnem izglasovanju zakona pa začne teči nov rok za razglasitev zakona.

Čas, ki je potreben za sprejem odločitve, ne sme biti merilo za učinkovitost dela parlamenta. Pomembnejša od časa je kvaliteta sprejete zakonodaje. Drugi dom opozarja na pomanjkljivosti, protiuslavnosti sprejete zakonodaje, zato je učinkovitost dela večja, saj po sprejemu zakona ni potrebe, da bi ga popravljali z novelami zakonov.

- »...V tem primeru bi lahko govorili o popolni dvodomnosti... Zato bi to skupino lahko šteli za obliko nepopolne dvodomnosti.«

Izraz popolna dvodomnost izhaja predvsem iz italijanske ustavne teorije (bicameralismo perfetto), pojavlja pa se tudi v francoski ustavni teoriji (bicamérisme parfait), kjer se dejansko še večkrat pojavi kot enakopravna dvodomnost (bicamérisme égalitaire).

Terminologije popolne (complete bicameralism) in nepopolne dvodomnosti (incomplete bicameralism) pa, nasprotno, ni zaslediti v anglosaksonski pravni teoriji. V anglosaksonski pravni teoriji se pojavljata predvsem izraza simetrična (symmetrical bicameralism) in nesimetrična dvodomnost (asymmetrical bicameralism).

Izraz nepopolni dvodomni parlamentarni sistem ni je strokovno pravilen, pomensko pa lahko zavajajoč. Izraz »nepopolni« dvodomni parlamentarni sistem v praksi lahko vzbuja občutek, da je z »nepopolnim« nekaj narobe, da je slabši od popolnega, kar pa ni res. V teoriji velja ravno obratno. Popolni (simetrični) dvodomni parlamentarni sistem lahko privede do blokad, kar ne velja za nepopolnega (nesimetričnega). Zaradi navedenega je bolj primerno uporabljati izraza simetrični in nesimetrični dvodomni parlamentarni sistem.

- »Očitno je pomanjkljiva ustavna ureditev državnega sveta posledica dejstva, da je bil državni svet v svoji končni obliki vnesen v ustavo šele tik pred sprejemom ustave, zaradi česar ni bilo mogoče urediti vseh vprašanj, ki bi sicer spadala v ustavo.«

Vse to kaže na dejstvo, da bi bilo obstoječo ustavno ureditev Državnega sveta boljje ustrezno dopolniti, ne pa črtati iz Ustave. Poleg tega v praksi Državni svet nima problemov s pomanjkljivo ustavno ureditvijo, ampak predvsem z ureditvijo v Poslovniku Državnega zbora, ki na primer postopek ponovnega odločanja o zakonu ureja tako, da je skrčen zgolj na ponovno glasovanje o zakonu.

Ne glede na to, da je bil Državni svet v svoji končni obliki vnesen v Ustavo šele tik pred sprejemom Ustave, pa je snovalcem Ustave uspelo oblikovati drugi dom, ki ima nekatere pomembne primerjalne prednosti:

- nizek letni proračun, ki je najnižji med vsemi drugimi domovi v Evropi, kar je posledica tega, da državni svetnik po izvolitvi ne postanejo poklicni politiki (z izjemo predsednika);
- v njem nikoli v 20-letni zgodovini niso imele sistemskega prevladujočega vpliva ne politične stranke iz koalicije političnih strank v Državnem zboru, ne iz opozicije v Državnem zboru, kar je posledica interesne sestave ter manjšega vpliva strankarske politike na njegovo delovanje;
- sestavljen je na drugačen način kot Državni zbor, ima drugačne pristojnosti in drugačno mandatno dobo, zato lahko opravlja svojo vlogo korektiva v zakonodajni veji oblasti in omogoča nekoliko bolj dolgoročen pogled na politična vprašanja.

- »Njegove pristojnosti (Državnega sveta op.a.) pa vendarle kažejo, da gre za org

Obrazložitev uporablja izraz, da je Državni svet organ (sui generis), kar se je v preteklosti že pojavljalo v različnih besedilih. V besedilu ni upoštevano, da je Ustavno sodišče z odločbo št. U-I-295/07 z dne 22. 10. 2008 odločilo, da je Državni svet drugi dom parlamenta, saj je navedlo, da lahko govorimo o nepopolni (nesimetrični) dvodomnosti slovenskega parlamenta.

- »Njegove pristojnosti (Državnega sveta op.a.) so torej skoraj v celoti naravnane na vpliv na delovanje državnega zbora.«

Trditev ne drži, ker Državni svet zahtevo za presojo ustavnosti in zakonitosti aktov in predpisov vloži na Ustavno sodišče in ne v Državni zbor. Ta pristojnost ni vezana na zakonodajni postopek in jo Državni svet lahko uporabi šele potem, ko je zakonodajni postopek končan. Z navedeno pristojnostjo torej Državni svet ni naravnana na vpliv na delovanje Državnega zbora. Še bolj to velja za volilno funkcijo Državnega sveta, ko slednji imenuje predstavnika v Statistični svet Republike Slovenije.

- »Nobenih pristojnosti pa nima na drugih področjih delovanja državnega zbora, kot so zlasti ustavnorevizijska in volilna funkcija.«

Državni svet ima pristojnosti na vseh navedenih področjih, saj lahko vlaga mnenja o vseh zadevah iz pristojnosti Državnega zbora. Topomeni, da lahko daje tudi mnenja v ustavnorevizijemskem postopku in mnenja na področju volilne funkcije Državnega zbora. Poleg tega Državni svet voli predstavnika v Statistični svet Republike Slovenije, kar je tipična volilna funkcija.

- »Prav tako ni v nobenem razmerju do vlade, kar je sicer ena temeljnih značilnosti parlamenta.«

Državni svet je v močnem posrednem razmerju do Vlade, ker se vse pristojnosti Državnega sveta posredno nanašajo tudi na Vlado. To se v praksi med drugim kaže tudi tako, da se predstavniki Vlade redno udeležujejo sej Državnega sveta.

V okviru zakonodajne funkcije se sprejemajo najpomembnejše odločitve državne oblasti, zato je razumljivo, da pristojnosti Državnega sveta ne vplivajo samo na delovanje Državnega zbora, temveč tudi na delovanje Vlade, čeprav na posreden način. To velja za vse pristojnosti Državnega sveta na področju zakonodajne funkcije, od najšibkejših do najmočnejših. Razmerje Državnega sveta do Vlade ureja Zakon o Državnem svetu. Državni svet in njegova delovna telesa imajo pravico zahtevati od državnih organov pojasnila in podatke v zvezi z zadevami, ki jih obravnavajo.

V praksi Državni svet dobro sodeluje z Vlado. Njeni člani se odzivajo in odgovarjajo na vprašanja, pobude, zahteve Državnega sveta ter se udeležujejo sej Državnega sveta in njegovih komisij.

- »Glede na povedano je mogoče šteti državni svet za drugi dom parlamenta samo v najširšem pomenu.«

Državni svet je drugi dom. Tako je odločilo Ustavno sodišče z odločbo št. U-I-295/07 z dne 22. 10. 2008, v kateri je navedlo, da lahko govorimo o nepopolni dvodomnosti slovenskega parlamenta. Po ustavnopravni teoriji se šteje za dvodomno vsaka ureditev, v kateri delujeta na področju zakonodajne funkcije dva organa, ne glede na to, kakšno razmerje je med njima. V tej odločbi Ustavno sodišče ni navedlo, da bi šlo za »dvodomnost v najširšem pomenu«.

- »Ustavodajalec namreč ni izrecno opredelil državnega sveta kot del parlamenta, kar bi se sicer kazalo v tem, da bi parlament sestavljala dva domova – državni zbor in državni svet – temveč je opredelil državni svet kot poseben organ s svojimi posebnimi funkcijami, položaj in funkcije parlamenta pa je dodelil samo državnemu zboru.«

Ustava sploh ne ureja izraza parlament. Ustavodajalec torej tudi Državnega zbora ni opredelil kot del parlamenta. Tudi položaja in funkcij parlamenta ustavodajalec ni dodelil le Državnemu zboru. Ustava v delu, ki je namenjen zakonodajni veji oblasti, ureja dva organa - Državni zbor in Državni svet. Poleg tega Ustavni zakon za izvedbo Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91 in 21/94) v tretjem odstavku 2. člena določa, da do konstituiranja Državnega zbora in Državnega sveta sprejemajo zbori Skupščine Republike Slovenije zakone in druge akte na način in po postopku, določenem z Ustavo Republike Slovenije iz leta 1974 in z njenimi spremembami ter dopolnili. To pomeni, da je Državni svet, prav tako kot Državni zbor, naslednik Skupščine Republike Slovenije, ki je bila prvo zakonodajno telo v samostojni in neodvisni Republiki Sloveniji. Državni svet je, v skladu z odločbo Ustavnega sodišča (št. U-I-295/07 z dne 22. 10. 2008), drugi dom, kar pomeni, da slovenski parlament sestavljata dva domova - Državni zbor in Državni svet.

- »...skupna ugotovitev je, da odločitve državnega sveta niso imele bistvenega učinka.«

Predlagatelj navaja le »učinkovitost« veta, ki jo ugotovi s številom neizglasovanih zakonov v postopku ponovnega odločanja v Državnem zboru, in zanemarljivo število zakonskih predlogov. Iz tega prikaza izvede ugotovitev, da ima delovanje in obstoj Državnega sveta zanemarljiv vpliv na sprejemanje zakonodaje.

Predlagatelj je, kot je navedeno v nadaljevanju, nepopolno pripravil analizo uporabe veta in zakonodajnih iniciativ Državnega sveta. Poleg tega ni pripravil analize ostalih pristojnosti Državnega sveta. Zaradi tega je predlagatelj prišel do sklepa, da odločitve Državnega sveta niso imele bistvenega učinka, kar seveda ni točno.

V predlogu sprememb Ustave predlagatelj ni predstavil naslednje statistike: Državni svet je v obdobju 20-ih let 45-krat vložil zahtevo za presojo ustavnosti in zakonitosti, od tega je uspel oziroma delno uspel v 20-ih primerih, ob tem, da o štirih zadevah Ustavno sodišče še odloča. Torej je v odločenih zadevah dosegel skoraj 50-odstotno uspešnost. Pri tem izstopata prvi in tretji mandat. V prvem mandatnem obdobju, od 1992 do 1997, je Državni svet vložil 14 zahtev za presojo ustavnosti in bil uspešen v devetih primerih, kar pomeni 64-odstotno uspešnost. V tretjem mandatnem obdobju, od leta 2002 do 2007, je Državni svet vložil 10 zahtev za presojo ustavnosti in zakonitosti, od tega je v enem primeru izpodbijani akt med postopkom prenehal veljati. Od devetih vloženih zahtev jih je bilo uspešno oziroma delno uspešno rešenih kar šest, kar pomeni 67-odstotno uspešnost.

Državni svet je v 20-ih letih obstoja zahteval štiri parlamentarne preiskave. Pri tem je Državni zbor ustanovil preiskovalno komisijo v treh primerih. V dvajsetih letih delovanja je Državni svet predlagal dva referendum. Potrebno je poudariti, da Državni svet te pristojnosti ne zlorablja in se zaveda njenih daljnosežnih (pravnih in finančnih) posledic, zato velikokrat zahteve za referendum ni izglasoval, čeprav so obstajali razlogi zanj. Leta 2007 je Državni svet predlagal referendum na Zakon o lastninskem preoblikovanju zavarovalnic, na katerem je kar 72 odstotkov volivcev

glasovalo proti zakonu, referendumška udeležba volivcev pa je bila izjemno visoka, kar 58-odstotna.

Državni svet je organizator številnih posvetov, predavanj in javnih razprav, s katerimi se predstavljajo različne družbeno pomembne teme. Na leto priredi več kot 50 različnih dogodkov, s katerimi pomembno prispeva k razpravi o aktih in dokumentih ter njihovi kvalitetni pripravi. Na te dogodke prihajajo tudi predstavniki Vlade, ki zaključke posvetov upoštevajo pri pripravi vladnih predlogov zakonov in drugih aktov in predpisov.

- »Tako je slednji (Državni svet op.a.) od leta 1993 do 2000 vložil odločilni veto proti 54 zakonom, vendar pa je bil ta v zelo veliki večini (80%) preglasovan. Še slabši pa so statistični podatki v letih 2003-2011, ko je državni svet vložil odločilni veto proti 58 zakonom, uspel pa le z osmimi.«

V nesimetrično dvodomnem parlamentarnem sistemu ni pomemben rezultat veta, torej kolikokrat je prvi dom ponovno izglasoval zakon. Pretirana uspešnost veta drugega doma bi pomenila, da je drugi dom velikokrat blokiral sprejem zakona. Bolj pomembno je, kolikokrat je imel drugi dom drugačno mnenje od prvega in je s svojim mnenjem pomagal kvalitetno pripraviti predlog zakona.

Poznanih je kar nekaj primerov, ko je Državni zbor preglasoval veto Državnega sveta in ponovno izglasoval zakon, nato pa je Državni svet bodisi uspel z zahtevo za presojo ustavnosti zakona pred Ustavnim sodiščem, tako da je Ustavno sodišče razveljavilo neustavno določbo zakona, ali pa je Državni zbor takoj začel s sprejemom novele zakona, ki je popravila neustrezno ali celo protiustavno ureditev v zakonu. Zaradi navedenega se Državni svet zavzema za ureditev četrte faze zakonodajnega postopka, v kateri bi Državni zbor v postopku ponovnega odločanja o zakonu lahko popravil sporni del zakona.

Uspeh veta se torej ne more meriti le z rezultatom glasovanja v postopku ponovnega odločanja o zakonu v Državnem zboru. Državni svet lahko po vložitvi veta in po preglasovanju le-tega v Državnem zboru vloži zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov in splošnih aktov. Uspeh Državnega sveta v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti se zelo razlikuje od rezultata učinkovitosti veta. Značilno je, da je veliko zahtev za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti vloženih po tem, ko so bili veti na zakone, ki po mnenju Državnega sveta niso v skladu z Ustavo, v Državnem zboru preglasovani. Tako je Državni svet od 27-ih vloženih zahtev na Ustavno sodišče v obdobju prvega in drugega mandata, kar v trinajstih primerih vložil zahtevo za oceno ustavnosti na zakon, ki ga je Državni zbor sprejel z absolutno večino v ponovnem postopku glasovanja. Ustavno sodišče je v primeru sedmih zakonov spoznalo, da so določbe v tistem delu zakona, v katerem je preverjanje zahteval Državni svet, v nasprotju z Ustavo. Rezultat kaže na visoko stopnjo utemeljenosti vložitve odločilnega veta in sprožitve ustavnega spora. Uspešnost Državnega sveta v postopkih pred Ustavnim sodiščem pomeni, da so bili nekateri odločilni veti vloženi utemeljeno, čeprav jih je Državni zbor zavrnil.

- »V celotnem razdobju svojega obstoja je predlagal zanemarljivo število zakonskih predlogov... Tako je npr. državni svet v letih od 2003 do 2005 vložil le štiri predloge sprememb zakonov, v obdobju do 2011 pa še 17 predlogov.«

Predlog sprememb Ustave v tem delu sploh ne zajema celotnega obdobja obstoja Državnega sveta, saj je navedeno le obdobje od leta 2003 do 2011. Glede na to, da Državni svet obstaja od leta 1992, manjka celotna statistika zakonodajnih iniciativ od začetka delovanja Državnega sveta. V celotnem obdobju svojega obstoja je Državni svet vložil 42 zakonodajnih pobud (in ne samo 21, kot to navaja predlagatelj), od tega je bilo pet zakonov tudi dejansko sprejetih.

Državni svet torej v povprečju vloži dve zakonodajni iniciativi na leto. Razlogov za tako redko uporabo instituta zakonodajne iniciative je več. Člani Državnega sveta niso zaposleni v Državnem svetu, tako da svojo funkcijo opravljajo nepoklicno. To pomeni, da člani kot predstavniki določenih interesov ohranjajo stik z delovnim področjem interesa, ki ga zastopajo, in še naprej opravljajo svoj poklic, ki so ga opravljali do izvolitve v funkcijo svetnika. Državni svet v strokovni službi tudi nima

dovolj zaposlenih, ki bi lahko natančneje spremljali stanje na posameznih segmentih sicer vsebinsko izredno širokih področij javnih politik in opozorili na potrebne spremembe zakonodaje.

Največ zakonov v zakonodajni postopek vloži Vlada, ki ima na voljo ogromen aparat državne uprave. Le-ta je usposobljena za pripravo zakonodajnih iniciativ, ki jih nato Vlada vloži v Državni zbor. Vlada vloži v zakonodajni postopek veliko več predlogov zakonov, ne samo v primerjavi z Državnim svetom, ampak tudi s poslanci Državnega zbora.

- »Ob preučitvi delovanja lahko tako pridemo do ugotovitve, da je delovanje navedene institucije osredotočeno na dajanje mnenj in pobud državnemu zboru ter organiziranju raznovrstnih posvetov, predavanj in pobud, ki pa seveda niso mogle imeti vpliva na sprejemanje kakovostne zakonodaje.« Navedena trditev ni resnična, ker je predlagatelj izpustil analizo nekaterih pristojnosti (npr. zahteve za presojo ustavnosti), poleg tega pa ni navedel, kakšen je vpliv Državnega sveta preko posvetov in mnenj, ki jih v svoje predloge aktov vključi že Vlada.

Državni svet je v 20-ih letih delovanja sprejel 554 mnenj in jih posredoval Državnemu zboru. Komisije Državnega sveta so sprejele preko 2000 mnenj in jih posredovale delovnim telesom Državnega zbora. Potrebno je poudariti, da Državni svet v fazi obravnave predlogov zakonov v delovnih telesih med potekom zakonodajnega postopka v Državnem zboru dejansko predlaga amandmaje. Te amandmaje večinoma vnese v svoja mnenja, ki jih lahko v skladu s 97. členom Ustave daje Državnemu zboru in njegovim delovnim telesom. Vendar Državni zbor in njegova delovna telesa amandmajev ne morejo obravnavati kot amandmaje Državnega sveta, ampak jih lahko obravnavajo samo, če jih prevzame delovno telo Državnega zbora ali posamezen poslanec, kar se pogosto tudi dogaja.

Dajanje mnenj je pristojnost Državnega sveta, s katero opozarja na interese, ki so bili v posameznem primeru posebej izpostavljeni. V nasprotju z odločilnim vetom, za pristojnost dajanja mnenj ni mogoče ugotoviti njene učinkovitosti, saj se mnenja uveljavljajo v zakonodajnem postopku v Državnem zboru na različne načine. Kljub temu pa na splošno velja, da se mnenja, v katerih so poudarjeni interesi članov Državnega sveta, prelivajo v predloge zakonov, še posebej, če predloge rešitev iz mnenj "posvojijo" matična delovna telesa Državnega zbora.

- »Glede na šibke ustavne pristojnosti državnega sveta in glede na predhodne ugotovitve, po katerih je vloga državnega sveta v zakonodajnem postopku zanemarljiva, se upravičeno postavlja vprašanje smiselnosti, racionalnosti in ekonomičnosti obstoja tovrstnega državnega organa. Po prepričanju predlagatelja stanje govori popolnoma v prid temu, da Republika Slovenija tovrstnih institucij, ki NE MOREJO in NE ZMOREJO doprinesiti ničesar bistvenega k tistemu, čemur naj bi bile namenjene, ne potrebuje.«

Predlagatelj ni naredil kvalitativne analize dela Državnega sveta, zato ni izvedel optimalnih sklepov. Če bi imel Državni svet prešibke pristojnosti, bi ga bilo potrebno okrepiti in ne ukiniti. Po našem mnenju ima ustrezne pristojnosti, saj bi močnejše pristojnosti predstavljale možnost blokade v zakonodajnem postopku.

Iz natančne predstavitve statistike dela Državnega sveta in razumevanja njegovega delovanja sledi, da Državni svet more in zmore doprinesiti k večji kvaliteti predlagane in sprejete zakonodaje.

Dokaz tej trditvi predstavlja npr. nedavno mnenje Vlade (št. 02402-5/2012/5 z dne 12.4.2012) o sklepih Državnega sveta, v katerem je Vlada navedla: »Vlada pozdravlja interes in prispevek Državnega sveta k obravnavi tematike nakupov, lastninske pravice in posesti tujcev na nepremičninah v Republiki Sloveniji... Kot pomemben prispevek je šteti organizacijo posveta z naslovom Slovenija in uveljavitev zaščitne klavzule na Primorskem...«.

- »Glede na to, da državni svet v dosedanji pojavnosti ne opravičuje svojega obstoja, je po mnenju predlagatelja edina prava rešitev, po kateri se državni svet ukine.«

Ukinitev ni edina prava rešitev, ampak je rešitev, ki jo favorizira predlagatelj, brez obsežne analize dela Državnega sveta. Najboljša rešitev bi bila po našem mnenju nadgradnja obstoječega sistema (npr. z uvedbo četrtega branja v zakonodajnem postopku). Možna rešitev bi bila tudi uvedba drugega doma z močnejšimi pristojnostmi, ki pa po našem mnenju ni optimalna rešitev zaradi prevelike možnosti blokade v zakonodajnem postopku.

- »Takšna rešitev (ukinitve Državnega sveta op.a.) je pozitivna tudi z vidika javnofinančnih izdatkov...ukinitve državnega sveta ne bi imela negativnih posledic za raven demokracije v Sloveniji.«

Varčevanje se lahko izvede in se izvaja v okviru obstoječega sistema, še posebej z vidika iskanja racionalnih rešitev sodelovanja in iskanja sinergijskih učinkov med obema institucijama, Državnim zborom in Državnim svetom. Ukinitev Državnega sveta bi imela negativen vpliv na delovanje demokracije, vladavine prava in sistema zavor in ravnovesij.

Striktno zasledovanje načela čim večje stroškovne učinkovitosti bi lahko vodilo celo do zaskrbljujoče ugotovitve, da najcenejši sistem ni demokratični parlamentarni sistem, ampak totalitarni sistem z avtokratom na čelu in učinkovito javno upravo, policijo in vojsko. Prostora za drugi dom v takšnem sistemu seveda ni, na kar kažejo tudi ukinitve drugih domov v nedemokratičnih sistemih v časih nacistične Nemčije in fašistične Italije.

- »Tako je bil ukinjen drugi dom v Novi Zelandiji, Danskem, Švedskem in nenazadnje na Hrvaškem leta 2001.«

V predlogu sprememb Ustave so predstavljeni le štirje primeri ukinitve drugega doma, od tega je bil hrvaški drugi dom ukinjen leta 2001, preostali trije pa so bili ukinjeni v drugi polovici 20. stoletja (Nova Zelandija leta 1951, Danska leta 1953, Švedska leta 1970). Na drugi strani je po letu 1970 več kot 30 držav uvedlo drugi dom, v 90-ih letih prejšnjega stoletja je samo v Evropi nastalo devet novih drugih domov, od leta 2000 je na svetu nastalo 10 novih drugih domov.

Primer ukinitve Županijskega doma Hrvaške kaže, da so obstajali pomembni strokovni razlogi za njegovo ukinitve: Županijski dom je bil pod prevelikim vplivom Predsednika republike, ko je imela Hrvaška še polpredsedniški sistem, tako da je lahko nasprotoval delu Zastopniškega doma. Poleg tega so bile volitve v Županijski dom urejene strokovno nepravilno, saj so tudi v majhnih županijah namesto večinskega uvedli proporcionalni volilni sistem, kar je zagotovilo močnejšim političnim strankam (takrat HDZ) več mandatorov, kot bi jim jih pripadlo v primeru uporabe večinskega volilnega sistema.

- »Ukinitve državnega sveta bi prispevala tudi k transparentnosti demokratičnega političnega procesa.«

Delovanje Državnega sveta je povsem transparentno. Načelo javnosti je izvedeno podobno kot v Državnem zboru, saj so vse seje Državnega sveta, njegovih delovnih teles in interesnih skupin javne. Ukinitev Državnega sveta torej ne bi pozitivno vplivala na transparentnost demokratičnega političnega procesa, saj je tudi sedaj s svojim delovanjem nikakor ne zmanjšuje, kvečjemu povečuje.

- »...ni mogoče spregledati dejstva, da na odločanje državnega sveta na netransparenten in neenakopraven način vplivajo tudi politične stranke, in sicer preko predstavnikov lokalnih interesov v državnem svetu.«

Ni res, da politične stranke na neenakopraven način vplivajo na odločanje Državnega sveta. Vse politične stranke imajo enake teoretične možnosti za vpliv na delo Državnega sveta, čeprav Državni svet ni bil nikoli zasnovan kot organ, v katerem bi se člani povezovali v politične skupine. Poleg tega politične stranke niso nikoli imele systemskega, obvladujočega vpliva na državne svetnike. Na vsako parlamentarno telo v demokratični Evropi in svetu politika vsaj delno vpliva, kljub temu pa na Državni svet kot parlamentarno telo politične stranke nimajo izrazitega in

močnega vpliva. Člani Državnega sveta se namreč ne povezujejo v politične skupine, ampak v interesne skupine. V Državnem svetu ne obstajata niti pozicija niti opozicija. Tudi pri volitvah v Državni svet ni predvidena možnost vloge političnih strank, ampak ima politika posreden vpliv zgolj na volitve predstavnikov lokalnih interesov, ki so voljeni preko elektorjev in občinskih svetov.

20-letna zgodovina delovanja daje osnovo za oceno, da politične stranke niso nikoli imele systemskega, obvladujočega vpliva na državne svetnike in da Državni svet nikoli niso obvladovale niti politične stranke vladne koalicije niti opozicije. Za sprejem odločitev v Državnem svetu je bilo vedno potrebno iskati podporo med člani različnih interesnih skupin.

Zgornji predlagateljevi trditvi nasprotuje kar predlagatelj sam v nadaljevanju obrazložitve, kjer navede: »Obenem naj bi to telo (Državni svet op.a.) do neke mere tudi nevtraliziralo prevelik vpliv strankarskih interesov v Državnem zboru...«

Vloga drugega doma v sistemu nesimetrične dvodomnosti je torej osredotočena na opozarjanje in sooblikovanje zakonodaje, vendar je končna odločitev v rokah prvega doma. Podobna politična sestava obeh domov ne igra nobene vloge in je celo nesmiselna. Priporočljivo je, da se domova oblikujeta na različen način, celo v različnih časovnih obdobjih, saj lahko različna sestava v obeh domovih povzroči, da se v drugem domu izpostavljajo povsem drugačni interesi in predlogi kot v prvem. Seveda to ni po volji ne prvega doma ne vlade, ki je v nesimetričnem dvodomnem sistemu večinoma odvisna od prvega in ne od drugega doma. Iz tega sledi tudi ideja o drugem domu kot korektivu prvega oziroma kot "chambre de réflexion", kot se imenuje Senat v Belgiji.

- »Preko državnega sveta se v ta (demokratsko politični) proces namreč vključijo posamezne (selektivno izbrane) interesne skupine, kar vnaša vanj elemente korporativizma.«

Potrebno je poudariti, da Državni svet ne predstavlja korporativne institucije v smislu korporativizma, ki je obstajal kot gospodarsko-družbeni sistem v začetku 20. stoletja, s katerim je hotel npr. Benito Mussolini v Italiji odpraviti razredni boj.

Državni svet predstavlja institucijo, kjer so interesne organizacije (organizacije civilne družbe) povezane v institucionalno strukturo države, saj v postopku volitev Državnega sveta interesne organizacije predlagajo člane in ostajajo z njimi povezane tudi skozi celoten mandat Državnega sveta. Glede na različen način oblikovanja Državnega zbora in Državnega sveta, se slednji po sestavi razlikuje od prvega, kar je tudi smiselno, saj lahko le tako učinkovito opravlja svoje poslanstvo kot del parlamentarnega zakonodajnega telesa.

- »Standardi sodelovanja javnosti sodijo v nabor standardov dobre zakonodaje in so v Sloveniji vključeni v Resolucijo o normativni dejavnosti.«

V Sloveniji obstaja veliko dobrih zakonov in podzakonskih predpisov. Mednje spadajo tudi Resolucija o normativni dejavnosti ter standardi sodelovanja javnosti, ki pa se v praksi ne uresničujejo zadovoljivo. Stroka in javnost pogosto nista zadovoljni z možnostmi sodelovanja in vpliva na zakonodajni postopek, saj je vpliv političnih strank v Državnem zboru premočan.

Predlog sprememb Ustave je tipičen primer nekvalitetno pripravljenega akta, saj je obrazložitev skopa, pomanjkljiva, nedosledna in vsebuje vrsto vsebinskih napak. Razvidno je, da je obrazložitev predloga podrejena cilju predlagateljev (ukinitve Državnega sveta) in mu zgolj enoznačno sledi, namesto da bi bilo ravno obratno. Ustrezne rešitve izpostavljenega vprašanja vloge Državnega sveta v državni ureditvi bi se morale iskati veliko širše, na podlagi upoštevanja prakse razvitih demokracij, razmišljanja stroke in tehtne kvalitativne analize delovanja Državnega sveta. Dokler se poslanke in poslanci odločajo na podlagi tako slabo pripravljenih predlogov aktov, je Državni svet potreben, da Državni zbor opozori na takšne napake.

Napake v II. delu osnutka Ustavnega zakona

V II. delu osnutka Ustavnega zakona je ugotovljenih veliko napak pri navajanju zakonov in aktov oziroma določb zakonov in aktov, ki prenehajo veljati hkrati s prenehanjem delovanja Državnega sveta. Pri navajanju nekaterih aktov gre le za napake v citiranju, pri drugih pa so razveljavljeni akti, ki sploh ne veljajo več. Tako je npr. razveljavljen Poslovnik Državnega sveta iz leta 1993, ki ne obstaja več in ki ga je Državni svet razveljavil s sprejemom novega poslovnika v letu 2008 - PoDS-1 (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10). Podobno velja tudi za Kazenski zakonik - KZ-1 (Uradni list RS, št. 55/08 (66/08 popr.), 39/09 in 91/11) in Zakon o državnem tožilstvu - ZDT-1 (Uradni list RS, št. 58/11), saj želi predlagatelj razveljaviti neveljavno zakonodajo.

Napačno so citirani Zakon o ustavnem sodišču (ZUstS-UPB1; Uradni list RS, št. 64/07), Poslovnik Državnega zbora - PoDZ-1 (Uradni list RS, št. 92/07-UPB1 in 105/10), Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi - ZRLI-UPB2 (Uradni list RS, št. 26/07), Zakon o Uradnem listu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 112/05-UPB1, 102/07, 109/09 in 38/10-ZUKN), Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07-UPB3, 65/08, 69/08-ZTFI-A in 69/08-ZZavar-E), Zakon o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05-UPB2, 20/06-ZNOJF-1, 109/08 in 39/11), Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11-UPB2), Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 83/03-UPB1 in 93/05), Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07-UPB3 in 68/08), Poslovnik o parlamentarni preiskavi (Uradni list RS, št. 63/93, 59/00, 33/03 in 55/11 Odl.US: U-I-50/11-20).

Seznam zakonov, v katerih s prenehanjem delovanja Državnega sveta prenehajo veljati določbe v delu, ki se nanašajo na Državni svet, pa je nepopoln. V seznamu manjkajo zakoni, kot so na primer Zakon o volilni in referendumski kampanji (Uradni list RS, št. 41/07, 103/07-ZPolS-D, 105/08 Odl.US: U-I-295/07-8, 11/2011 in 28/11 Odl.US: U-I-67/09-27), Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 86/10) in Zakon o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06-UPB2, 9/10 in 60/11), ki prav tako vsebujejo določbe, ki se nanašajo na Državni svet.

Lidija Jerkič, l.r.
podpredsednica

Mnenje k Predlogu zakona o spremembah Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-1A) – skrajšani postopek.

Državni svet Republike Slovenije je na 46. seji 9. 5. 2012, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel mnenje k Predlogu zakona o spremembah Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-1A) – skrajšani postopek.

Državni svet predlog zakona podpira.

V predstavitvi je predstavnik predlagatelja zakona poudaril, da je cilj predloga zakona zagotoviti pravno podlago za enoletno prestavitev roka uveljavitve novega sistema ugotavljanja katastrskega dohodka in na ta način zagotoviti kontinuiteto v sistemu ter posledično v uporabi podatka o katastrskem dohodku in pavšalni oceni dohodka na panj za različne javne namene.

Zakon o ugotavljanju KD določa, da se KD in pavšalna ocena dohodka na panj prvič ugotovita na novi podlagi najpozneje 30.6.2012. Tako bi se nova ocena pavšalne dohodka kmetijske in gozdarske dejavnosti lahko začela uporabljati za dohodnino ter določanje drugih obveznosti in pravic iz tega naslova najpozneje 30.6.2012 oziroma za določitev dohodkov iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti za odmero dohodnine za leto 2012. Zaradi zmanjšanja obsega razpoložljivih proračunskih sredstev se naloge, potrebne za razvoj in uveljavitev novega sistema ugotavljanja KD v letu 2011 niso izvedle.

Državni svet soglaša s predlogom, da se z zakonom rok uveljavitve novega sistema ugotavljanja KD, ki je določen v 14. členu zakona, s 30. 6.2012 prestavi na 30.6.2013. Posledično se za eno leto prestavi tudi prehodno obdobje za ugotavljanje KD za kmetijska zemljišča, ki niso zemljišča pod trajnimi nasadi in sicer s 30.6.2013 na 30.6.2014. Poleg tega se obveznosti povezovanja podatkov o podrobnejši dejanski rabi z zemljiškim katastrom že v letu uveljavitve novega sistema širi na nekatere druge trajne kulture (hmeljišča, trajne lastnine na njivskih površinah in plantaže gozdnega drevja, ki zasedajo skupaj okoli 2.500ha), se pa po drugi strani iz obveznosti povezovanja podatkov za trajne nasade izvzemajo ekstenzivni sadovnjak, ki zasedajo 20.000 ha oziroma več kot 40% površine vseh trajnih nasadov, s čimer se racionalizira obseg dela in stroškov teh dejavnosti v prvem letu izvajanja novega sistema. Obenem se za zagotovitev podlage za določanje KD za leto 2012 določa, da se kot KD za leto 2012 šteje enak KD, kakor je bil zemljiščem pripisan za leto 2011.

Lidija Jerkič, l.r.
podpredsednica

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k pobudi za sklenitev Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Ruske federacije o vojnih grobiščih

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 30. izredni seji 7. 5. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e

k pobudi za sklenitev Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Ruske federacije o vojnih grobiščih

Komisija je obravnavala pobudo za sklenitev Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Ruske federacije o vojnih grobiščih, ki jo je Vlada RS posredovala Odboru Državnega zbora za zunanjo politiko v obravnavo na podlagi 70. člena zakona o zunanjih zadevah.

Člani komisije so bili seznanjeni, da bo navedeni sporazum urejal vzdrževanje slovenskih in ruskih vojnih grobišč vojaških ter civilnih žrtev iz prve in druge svetovne vojne. Podobne sporazume ima Slovenija že sklenjene z nekaterimi drugimi državami, podpisana pa sta tudi sporazuma z Hrvaško in Romunijo.

Komisija se je seznanila s pobudo za sklenitev navedenega sporazuma in jo podpira.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k pobudi za podpis Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Kosovo o mednarodnem cestnem prevozu potnikov in blaga

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 30. izredni seji 7. 5. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e

k pobudi za podpis Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Kosovo o mednarodnem cestnem prevozu potnikov in blaga

Komisija je obravnavala pobudo za podpis Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Kosovo o mednarodnem cestnem prevozu potnikov in blaga, ki jo je Vlada RS posredovala Odboru Državnega zbora za zunanjo politiko v obravnavo na podlagi 70. člena zakona o zunanjih zadevah.

Člani komisije so bili seznanjeni, da navedeni sporazum ureja področje uporabe, opredeljuje izraze, ureja področje prevoza potnikov in prevoza blaga ter skupne in končne določbe. V okviru področja prevoz potnikov določa linijski prevoz, občasne in izmenične prevoze, v okviru področja prevoz blaga pa sistem dovolilnic ter izjeme glede uporabe dovolilnic. Skupne določbe se nanašajo na davčne določbe, mase in dimenzije vozil, opremo in druge značilnosti vozil, nadzor, obveznosti prevoznikov in kršitve, sodelovanje in skupni odbor.

Komisija se je seznanila s pobudo za sklenitev navedenega sporazuma in jo podpira.

Komisija poziva Vlado RS, da po določenem izteku obdobja izvajanja, opravi nadzor nad delovanjem sporazuma, da oceni ali pri opravljanja cestnega prevoza med državama obstajajo težave oziroma posebnosti.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu (ZDT-1A) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu (ZDT-1A) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 112. seji 8. 5. 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu (ZDT-1A), ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija podpira predlog zakona.

Uvodoma je predstavnica predlagatelja zakona pojasnila, da so predlagane spremembe in dopolnitve zakona potrebne zaradi uskladitve z novelo Zakona o vladi in novelo Zakona o državni upravi. Tako je potrebno določiti pravno podlago za sprejem pravilnika o štipendiranju državnih tožilcev in pravilnika o podelitvi priznanj državnim tožilcem, javnim uslužbencem državnih tožilstev in Ministrstva za notranje zadeve. Tudi v prihodnje naj bi Center za izobraževanje v pravosodju izvajal izobraževanja in usposabljanja državnih tožilcev, vendar ob soglasju ministra za notranje zadeve. So pa v predlogu zajete tudi nekatere druge spremembe določb, ki so se izkazale za nejasne, neprimerne ali pomanjkljive, kot so črtanje zakonsko določenega obveznega posvetovanja vodje državnega tožilstva s kolegijem državnega tožilstva v postopku oblikovanja obrazloženega mnenja o kandidatu za državnega tožilca, dopolnitev določbe o mirovanju in prenehanju funkcije državnega tožilca.

Večina članov komisije soglaša, da so spremembe zakona zaradi spremembe resornega ministrstva potrebne in da se hkrati opravijo še druge manjše spremembe in dopolnitve določb zakona, ki so se izkazale v sicer relativno kratki praksi uporabe zakona za neustrezne. Komisija podpira črtanje obveznega posvetovanja v postopku oblikovanja obrazloženega mnenja vodje državnega tožilstva s kolegijem državnega tožilstva o ustreznosti vsakega kandidata za državnega tožilca, saj so državni tožilci po nepotrebnem obremenjeni z nalogami, ki se ne nanašajo na vsebino njihovega dela. Gre za birokratsko zadevo, za katero je odgovoren vodja državnega tožilstva, na kar so državni tožilci opozarjali že pred sprejemom veljavnega zakona. Državne tožilce pa v končni fazi imenuje Vlada na predlog ministra, ki predhodno pridobi mnenje Državnotožilskega sveta.

Predlog zakona po vzoru Zakona o sodiščih uvaža tudi možnost t. i. »izhodne klavzule« za podaljšanje zakonskega roka za opravo programa za vodstveno funkcijo, če za to obstajajo upravičeni razlogi. Kaj so upravičeni razlogi in za koliko časa se lahko šestmesečni zakonski rok podaljša v predlogu zakona sicer ni določeno, vendar je po mnenju komisije takšna ureditev primerna, saj dopušča možnost večje fleksibilnosti pri samem določanju dolžine podaljšanega roka. To je utemeljeno z načelom racionalnosti, ker je tako izobraževanje precejšen finančni

zalogaj. Po mnenju komisije je smotrno, da se podaljšani rok določi tako, da se ponovnega oz. dodatnega izobraževanja za vodstveno funkcijo udeleži več vodji hkrati. Nenazadnje o podaljšanju odloča generalni državni tožilec, kateremu je prepuščena presoja o upravičenosti razlogov, zaradi katerih se zaprosi za podaljšanje sicer zakonsko določenega roka.

Komisija meni, da so predlagane spremembe zakona potrebne in utemeljene. Ob tem še meni, da z večjimi spremembami zakonodaje ne kaže hiteti, ampak naj se pripravijo na podlagi temeljitih analiz in potreb, ki se pokažejo v praksi.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembah Zakona o varstvu okolja (ZVO-1D) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah Zakona o varstvu okolja (ZVO-1D) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 81. seji 16. maja 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o varstvu okolja, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslancev (prvopodpisani Rihard Braniselj).

Komisija se je seznanila s predlagano spremembo Zakona o varstvu okolja in se do nje ni opredelila, ker meni, da je Državni zbor kot ustanovitelj Sveta za varstvo okolja Republike Slovenije tisti, ki je pristojen za sprejem odločitve o potrebnosti nadaljnjega obstoja njegovega svetovalnega telesa za spremljanje stanja na področju varstva okolja.

V uvodni dodatni obrazložitvi Predloga zakona je predstavnik predlagatelj pojasnil, da se predlaga ukinitve Sveta za varstvo okolja zaradi varčevalnih ukrepov Državnega zbora, ki za njegovo delovanje zagotavlja sredstva. Dodal je, da je pobuda nastala na Kolegiju predsednika Državnega zbora, bo pa do sprejema končne odločitve še veliko priložnosti za izmenjavo stališč glede potrebnosti Sveta za varstvo okolja, predvsem v kontekstu omejenih finančnih sredstev. Poudaril je, da je sredstva za delovanje Sveta za varstvo okolja od leta 1993 do leta 2001 zagotavljal Državni zbor, od leta 2001 do 2010 resorno ministrstvo, z letom 2011 pa ponovno Državni zbor. Predlagana ukinitve Sveta za varstvo okolja ni posledica njegovega slabega dela in ne pomeni nezaupanje v delo njegovih članov, ki so eminentni strokovnjaki na različnih področjih, ampak v trenutnih javno finančnih razmerah predstavlja enega izmed potrebnih parcialnih varčevalnih ukrepov (prihranek v višini okoli 120.000 evrov na leto), ki pa ne bo imel velikih negativnih posledic na področju varstva okolja. Po sedemnajstih letih je mogoče dozorel čas za njegovo ukinitve, s čimer bi tudi privarčevali, medtem ko je odgovornost poslank in poslancev Državnega zbora, da morebitno ukinitve te institucije (v smislu strokovnih stališč) kompenzirajo na drug način. Predstavnik predlagatelj je poudaril, da bi država imela velik deficit na področju varstva okolja, če ne bi imela eminentnih strokovnjakov, ki so člani Sveta za varstvo okolja, če pa ne bomo imeli te institucije, pa kakšne bistvene izgube za Slovenijo ne bo, saj so pomembni ljudje in ne toliko institucija. Svet za varstvo okolja je pri svojem delu neodvisen in samostojen, pri tem pa ima le svetovalno funkcijo in nima moči za uveljavljanje svojih strokovnih stališč pri urejanju zakonodaje na področju varstva okolja. Z vidika usmeritve Slovenije v trajnostni razvoj je delovanje Sveta za varstvo okolja sicer pomembno, vendar pomeni v dani finančni situaciji institucionalni nadstandard

na področju varstva okolja. Ker dajejo trajnostnemu razvoju velik pomen vse parlamentarne in izvenparlamentarne stranke, ni potrebno posebej izpostavljati tega področja na takem nivoju. Poleg tega imamo 253 nevladnih organizacij na področju varstva okolja, 20 društev, ki delujejo v javnem interesu na področju varstva okolja, ter 706 zaposlenih v vladnem okoljskem sektorju, kar pomeni, da ne moremo govoriti, da intelektualni potencial ni ustrezno vključen. Ta sredstva bi po njegovem lahko vključili v konkretne projekte, ki bi imeli večji okoljski učinek (npr. v akcijo Očistimo Slovenijo). Trajnostni razvoj pomeni ravnovesje med gospodarskim, družbenim in okoljskim razvojem. V praksi se velikokrat dogajajo zapleti pri umeščanju objektov v prostor, kar je lahko tudi posledica prevelike zaščite okolja na račun gospodarstva oziroma neustreznega ravnovesja omenjenih treh stebrov.

Predstavnik Ministrstva za kmetijstvo in okolje je povedal, da Vlada do Predloga zakona še ni zavzela stališča, je pa na seji Odbora Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo, prehrano in okolje 12. 4. 2012, ob obravnavi zadnjega letnega poročila o delovanju Sveta za varstvo okolja, državna sekretarka za okolje na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje povedala, da ministrstvo podpira delovanje Sveta za varstvo okolja. Člane komisije je seznanil, da ministrstvo pripravlja v tem letu večjo spremembo Zakona o varstvu okolja zaradi prenosa evropskega pravnega reda in je v tem kontekstu možno razmišljati o nadaljnji vlogi Sveta za varstvo okolja. V zvezi s spreminjanjem financerja Sveta za varstvo okolja je pojasnil, da je primerno, da sredstva zagotavlja njegov ustanovitelj. Poudaril je, da Svet za varstvo okolja ne more predstavljati ovire v postopku spreminjanja zakonodaje, saj nima te pristojnosti. Pojasnil je, da je leta 1993 Vlada kot predlagatelj Zakona o varstvu okolja ponudila Državnemu zboru, da presodi, ali zaradi lastnih potreb potrebuje svetovalno telo na področju varstva okolja. Takrat se je Državni zbor odločil za ta korak, če pa danes oceni, da obstajajo razlogi za njegovo ukinitve, je to njegova suverena odločitev.

Predsednik Sveta za varstvo okolja je poudaril, da je njihova vloga povezovalne narave med politiko, stroko in nevladnimi organizacijami ter ima zakonsko določene naloge. Svet za varstvo okolja vsako leto poroča Državnemu zboru o svojem delovanju, pri čemer so bila dosedanja poročila na matičnem odboru Državnega zbora vedno pohvaljena. Med drugim je Svet za varstvo okolja, ki je član Evropskega združenja svetov za varstvo okolja in trajnostni razvoj, zelo aktiven pri osveščanju, še posebej mladih. Med drugim so šolam razdelili 35.000 publikacij (Narava in okolje, Zdravje in okolje, Promet in okolje, Vode in okolje itd), izdali slovar v petih jezikih (razjasnitev pojmov) ter leta 2006 prejeli evropsko priznanje za najboljšo spletno stran v Evropi za ozaveščanje. Svet za varstvo okolja je zelo aktiven tudi pri organiziranju posvetov o aktualnih okoljskih in gospodarskih temah (npr. varovanje kmetijskih zemljišč, TEŠ6), itd), številne med njimi je organiziral v sodelovanju s Parlamentarno skupino GLOBE Slovenija, ki je delovala v preteklih mandatih Državnega zbora. Vsi posveti in ostale aktivnosti so javno objavljene na njihovi spletni strani, s čimer omogočajo javnosti vpogled v njihovo delo. Odigrali so pomembno mediatorsko vlogo pri sprejemanju Zakona o genetsko spremenjenih organizmih. V okviru projekta Očistimo Slovenija so posneli film in naredili intervju z ljudmi. Izpostavil je, da so 15. 5. 2015 skupaj z Ministrstvom za zunanje zadeve organizirali okroglo mizo na temo Slovenija in zeleno gospodarstvo (Rio +20 in Slovenija), ki je ena osrednjih tem prihajajoče Konference ZN o trajnostnem razvoju v Rio de Janeiru. Lani obravnavano zakonodajo (npr. Zakon o kmetijskih zemljiščih, Strategija o izkoriščanju biomase, davčna zelena reforma) je Svet za varstvo okolja predhodno obravnaval in zavzel stališča. Zato trditev, da Svet za varstvo okolje ne vpliva na zakonodajo, ne drži. Opozoril je, da je začel Svet za varstvo okolja delovati v novi sestavi šele leta 2010, ker prej država ni bila pripravljena sprejeti nevladnih organizacij kot civilne družbe s statusom javnega interesa. Po njegovem je podatek o preko 200 nevladnih okoljskih organizacijah zavajajoč, saj je mnogo med njimi specializiranih za ozko strokovno področje (npr. varstvo ptičev), medtem ko jih deluje na globalni ravni bistveno manj. Glede na problematiko divjih odlagališč načrtujejo organizacijo posveta na temo komunalnih odpadkov, prav tako načrtujejo posvet na temo Razvoj ekovasi in ekonaselij, saj so prepričani, da bi morali Slovenci spremeniti način razmišljanja o trajnostnem življenju.

V zvezi z razlogi za njihovo ukinitve je poudaril, da finančni učinek ne bi bil 120.000 evrov, saj njihova postavka nikoli ni bila v celoti realizirana, pri čemer je treba tudi upoštevati, da se jim za

letošnje leto sredstva znižujejo na 90.000 evrov. Ko se je obveznost financiranja Sveta za varstvo okolja prenesla z Ministrstva za okolje in prostor na Državni zbor, so se prenesla tudi sredstva in zato Državni zbor ni bil dodatno finančno obremenjen. Poudaril je, da v letošnjem letu (januar – maj) nimajo zagotovljenih finančnih sredstev za administrativno delo in tehnično podporo. Ob koncu je poudaril, da država do okolja nima velikega odnosa, saj je bil ukinjen Urad za podnebne spremembe, prav tako ni več Sveta za trajnostni razvoj, z reorganizacijo ministrstev je bilo področje okolja preneseno v resor ministrstva, ki pokriva tudi kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Iz prikaza ureditve v drugih pravnih ureditvah je razvidno, da podobni svetovalni organi delujejo v okviru parlamentov ali vlad.

Predsednik Sveta za varstvo okolja je v zvezi z vprašanji članov komisije poudaril, da je Svet za varstvo okolje glavni borec za ohranitev kmetijskih zemljišč, so proti gradnji fotovoltaičnih elektrarn na kmetijskih zemljiščih, vendar ne v škodo razvoja občin, ampak v korist države (vse je objavljeno na njihovi spletni strani). Svet za varstvo okolja kot svetovalni organ, v katerem sedijo vrhunski strokovnjaki s področja medicine, naravoslovja, biotehnike, tehnike in družboslovja (multidisciplinaren pogled na okolje), vedno deluje skupaj z Vlado z namenom odprave strokovnih dilem.

Komisija podpira napore predlagateljev, da se z vidika racionalizacije revidirajo vse institucije, ki smo jih ustanavljali tekom več let, vendar v primeru Sveta za varstvo okolja opozarja, da predlagatelj ni predvidel prenosa nalog na kakšno drugo institucijo. Zakonsko določene naloge Sveta za varstvo okolja ne predstavljajo nalog, ki jih izvaja izvršilna veja oblasti, ampak naloge, ki jih izvaja posvetovalno telo izven izvršilne veje oblasti. Stališča in posledično zakonski predlogi resornih ministrstev oziroma Vlade so velikokrat posledica vpliva različnih interesov oziroma lobijev, zaradi česar je še toliko bolj pomembno imeti nevtralno institucijo, ki strokovno in objektivno presoja politike in ukrepe ter obvešča javnost.

Glede na to, da na dosedanje delovanje Sveta za varstvo okolja, ki vsako leto poroča Državnemu zboru oziroma matičnemu delovnemu telesu Državnega zbora, ni bilo pripomb, se postavlja vprašanje o upravičenosti predloga za njegovo ukinitve. Ker je Svet za varstvo okolja v skladu z Zakonom o varstvu okolja svetovalno telo Državnega zbora, je slednji pristojen za sprejem odločitve, ali potrebuje to svetovalno telo pri svojem delu.

V zvezi z finančnimi posledicami morebitne ukinitve Sveta za varstvo okolja komisija v povezavi s finančno nerealizacijo meni, da je interpretacija predlagatelja načrtovanega prihranka sredstev neustrezna in ne moremo govoriti o predvidenem prihranku v višini 120.000 evrov.

Nekateri člani komisije so ocenili, da v kolikor bi se stališča Sveta za varstvo okolja pri pripravi in sprejemanju zakonodaje (npr. na področju varovanja kmetijskih zemljišč, energetska politika) bolj upoštevala, se ne bi soočali z nekaterimi problemi. V povezavi s to ugotovitvijo in v povezavi s pritiski različnih lobijev ter navzkrižji interesov sektorskih politik (npr. okolje, kmetijstvo, promet, itd.) je po mnenju nekaterih članov komisije potreba po takem neodvisnem svetovalnem organu, ki pomaga poslankam in poslancem Državnega zbora pri odločanju, še toliko večja.

Nekateri člani komisije so opozorili, da se z ukinitvijo Sveta za varstvo okolja, podobno tudi s predlogom za ukinitve Državnega sveta, ki je tesno povezan s civilno družbo, na nek način poskuša civilno družbo umakniti iz procesov soodločanja o zadevah javnega pomena. Poleg tega tak predlog ni v duhu nove evropske politike na področju okolja in tudi ni primerljiv z drugimi evropskimi državami, ki imajo podobne svetovalne institucije organizirane v okviru parlamentov. Posamezni člani komisije so tudi izpostavili, da je predlog za ukinitve Sveta za varstvo okolja pripravljen brez analize in temelji le na varčevanju in ob nepoznavanju njegovega dela.

Na drugi strani so nekateri člani komisije opozorili, da se lahko, ob preko 700 zaposlenih na vladnem nivoju na področju varstva okolja, v okviru načrtovanih večjih sprememb Zakona o varstvu okolja poišče možnost, da Svet za varstvo okolje najde svojo vlogo v drugačni obliki. Izpostavljeno je bilo tudi vprašanje, ali je Svet za varstvo okolja strokovni organ ali del civilne družbe, ki ovira sprejemanje odločitev na nivoju države ali občin, ki so potrebne za razvoj.

V preteklosti smo bili priča ustanavljanju vrste institucij (sveti, agencije), danes se jih skuša ukinjati, vendar v obeh primerih se to dogaja brez ustreznih analiz. Ne glede na to je nujno, da se te institucije, ki se financirajo iz državnega ali občinskih proračunov, prevetrijó in na podlagi analize ugotovi, katere potrebujemo in katere ne.

Darko Fras, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti iz dolgoročnega posojila v višini 440 milijonov evrov, ki ga najame Termoelektrarna Šoštanj d.o.o. pri Evropski investicijski banki, za financiranje projekta postavitve nadomestnega bloka 6 moči 600 MW v Termoelektrarni Šoštanj (ZPODPTEŠ) – druga obravnava

Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US), sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti iz dolgoročnega posojila v višini 440 milijonov evrov, ki ga najame Termoelektrarna Šoštanj d.o.o. pri Evropski investicijski banki, za financiranje projekta postavitve nadomestnega bloka 6 moči 600 MW v Termoelektrarni Šoštanj (ZPODPTEŠ) – druga obravnava

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 59. seji 21. 5. 2012 obravnavala Predlog zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti iz dolgoročnega posojila v višini 440 milijonov evrov, ki ga najame Termoelektrarna Šoštanj d.o.o. pri Evropski investicijski banki, za financiranje projekta postavitve nadomestnega bloka 6 moči 600 MW v Termoelektrarni Šoštanj (ZPODPTEŠ) – druga obravnava, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslancev (prvopodpisani Srečko Meh).

Komisija predlog zakona podpira.

Komisiji je bila predstavljena kronologija izvajanja projekta nadomestnega bloka 6 TEŠ, kakor tudi pomen projekta za slovenski elektroenergetski sistem in za zmanjšanje energetske odvisnosti države. Energent, velenjski lignit, je edino fosilno gorivo, s katerim razpolagamo v državi. Nerazumno je, da bi se ob uvozu izjemno velikih količin fosilnih goriv (nafta in naftni derivati, zemeljski plin) odpovedali domačemu energentu. Po mnenju komisije pomeni nadomestni blok 6 TEŠ prehodno fazo, ko se še uporabljajo fosilna goriva, v brezogljično družbo. Komisija je poudarila pomen nadzora izpustov CO₂ na energetski lokaciji Šoštanj, ki morajo biti v okviru sprejete podnebne politike v EU. Ne sme se zanemariti dejstva, da se danes v naši državi povečujejo izpusti v prometu, medtem ko se na ostalih področjih znižujejo. Pri politiki CO₂ bi bilo smiselno tudi razmisliti o usmerjanju določenega dela sredstev v kvalitetno pogozditev, ki bi nadomestilo nekvalitetno zaraščanje kmetijskih površin.

Komisija se je prav tako seznanila z dejstvom, da se projekt izvaja vseskozi na podlagi dovoljenj in soglasij ustreznih državnih organov. V izogib dodatnim stroškom, ki bi jih povzročil zastoj pri sprejemanju predloga zakona, komisija razume nujnost izdaje porošstva Evropski investicijski banki v višini 440 mio evrov za posojilo, ki ga najame TEŠ d.o.o.. Komisija se je seznanila tudi z amandmajem Vlade k predlogu zakona, s katerim se sklenitev poroštvne pogodbe dodatno pogojuje s predhodno sklenitvijo pogodbenega razmerja med Republiko Slovenijo in TEŠ d.o.o., z

natančno določenimi okviri izvedbe projekta. Komisija je pogoje Vlade ocenila kot razumne in je amandma podprla.

Alojz Kovšca, l.r.
podpredsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Energetski načrt za leto 2050

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 51. seji 22. 5. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Energetski načrt za leto 2050

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na 51. seji 22. 5. 2012 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Energetski načrt za leto 2050, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Člani komisije so bili seznanjeni, da Slovenija pozdravlja Energetski načrt za leto 2050 in meni, da morajo biti cilji tehnološko nevtralni oziroma da ne smejo preferirati posameznih tehnologij. Slovenija ocenjuje, da je uporaba fosilnih goriv v obdobju do intenzivne rabe obnovljivih virov energije smiselna, v kolikor gre za pomemben domač vir in s tem za energetsko zanesljivost. Za Slovenijo je zelo pomembno, da se definira odnos do spodbud za obnovljive vire energije in energetsko učinkovitost. Politika do nacionalnih spodbud mora biti del zakonodajnega okvira do 2030.

Člani komisije ugotavljajo, da Evropska komisija v dolgoročnem energetskem načrtu za leto 2050 analizira možnosti in izzive, ki jih prinašajo prizadevanja EU za uresničevanje cilja glede dekarbonizacije za leto 2050 in obenem zagotavljanja zanesljive oskrbe z energijo in konkurenčnosti Evrope. Energetski sektor ustvari približno 80 % vseh emisij v EU, kar pomeni, da je cilj za leto 2050 huda preizkušnja za sedanje energetske sisteme. Glavna ugotovitev analize iz tega načrta je, da je cilj dekarbonizacije energetskega sistema uresničljiv, vendar pa je treba naglo ukrepati, tako glede sprejemanja političnih odločitev kot glede naložb.

V razpravi je bilo opozorjeno na previdnost pri določanju obvezujočih nacionalnih ciljev, saj bo prihodnji energetski sistem povezan z velikimi finančnimi stroški. Zaradi tega je treba stremeti k scenariju za učinkovito rabo energije, ki bo realen in uresničljiv v praksi, hkrati pa bo še naprej sprejemljiv z makroekonomskega vidika. Zastavlja se vprašanje, ali so bile v zadostni meri upoštevane razlike, ki obstajajo znotraj držav članic. Izpostavljena je bila geološka posebnost Slovenije in njen vpliv na shranjevanje in zajemanje ogljikovega dioksida.

V zvezi z obnovljivimi viri energije je bilo poudarjeno, da uporaba fotovoltaičnih modulov sproža različne probleme, kot je njihovo delovanje za določeno časovno obdobje in s tem povezano recikliranje ter ostali vplivi na okolje. Glede na dejstvo, da EU podpira rabo vodika v komercialne

namene, se zastavlja vprašanje, ali energetski načrt ne bi moral vključevati tudi vsebine, vezane na mikroenergetske sisteme.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je sprejela m n e n j e, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Energetski načrt za leto 2050.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu resolucije o Nacionalnem programu varstva potrošnikov 2012-2017

Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US), sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu resolucije o Nacionalnem programu varstva potrošnikov 2012-2017

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 59. seji 21. 5. 2012 obravnavala Predlog resolucije o Nacionalnem programu varstva potrošnikov 2012-2017, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog resolucije podpira.

V razpravi je bilo opozorjeno, da je v dokumentu premalo pozornosti namenjene skorajšnjemu vstopu Hrvaške v EU ter posledicam, ki jih v zvezi z varstvom slovenskih potrošnikov prinaša vedno večja prisotnost tujih gospodarskih družb v našem prostoru. Delovanje manjših tujih družb in kvaliteta opravljenih storitev je po mnenju komisije z vidika zaščite potrošnikov deležna premajhnega in pomanjkljivega nadzora, ki predvsem v obmejnih območjih na področju storitev gradbenega sektorja ne zagotavlja ustreznega zavarovanja domačih potrošnikov. Zastavlja se vprašanje, ali so v navedenih primerih tuji gospodarski subjekti učinkovito nadzirani in če niso, ali ne bi veljalo z dopolnitvami resolucije zaščito potrošnikov razširiti z ustreznim nadzornim mehanizmom.

Komisija je tudi mnenja, da so javne storitve tisto področje, ki bi mu bilo potrebno nameniti večjo pozornost, ko se pripravljajo in sprejemajo predpisi, ki naj bi zagotavljali pravno varnost potrošnikov. Zdi se, da potrošniška politika v javnem sektorju, ki se ukvarja tudi z nadzorom nad preskrbo z blagom in storitvami, v zadostni meri ne zagotavlja preglednosti, varstvo potrošnikov pa je v tem segmentu neuravnoteženo s sicer uveljavljenimi standardi potrošniške varnosti.

Alojz Kovšca, l.r.
podpredsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o izvrševanju Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 51. seji 22. 5. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu stališča RS do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o izvrševanju Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na 51. seji 22. 5. 2012 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o izvrševanju Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Člani komisije so bili seznanjeni, da Slovenija podpira predlog direktive, saj ocenjuje, da ustrezno naslavlja področja, ki so se v preteklosti pokazala kot najbolj težavna pri prenosu in implementaciji direktive 96/71/ES ter doseganju njenih ciljev, predvsem z vidika večje zaščite in spoštovanja pravic napotenih delavcev. Slovenija pozdravlja ukrepe za izboljšanje dostopa do jasnih in razumljivih informacij, potrebnih za spoštovanje zakonodaje, ukrepe za zagotavljanje učinkovitega administrativnega sodelovanja ter čezmejno izvrševanje upravnih glob in kazni.

Predstavnik delojemalcev v Državnem svetu je navzoče seznanil, da je Evropska konfederacija sindikatov (ETUC) svoja stališča do predlagane direktive že izrazila v skupni deklaraciji, ki so jo posredovali Evropski komisiji. Dokler komisija ne bo sprejela njihovih pobud, nasprotujejo sprejemu predloga direktive. Tudi člani komisije so menili, da bi morali biti v postopek oblikovanja predloga stališča RS vključeni tudi socialni partnerji in pričakujejo, da bo predlagatelj predloga stališča v nadaljnjem zakonodajnem postopku pritegnil k sodelovanju in upošteval tudi predloge socialnih partnerjev.

Predstavnik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije v Državnem svetu je opozoril na dejstvo, da so nujno potrebni ukrepi, prilagojeni posebnostim gradbenega sektorja, da se zaščiti spoštovanje pravic, tako lokalnih kot napotenih delavcev. Pri tem opozarja na dejstvo, da je potrebna posebna pozornost in uvedba ustreznih nacionalnih nadzornih ukrepov zaradi možnih zaskrbljujočih vplivov na konkurenco na lokalnem trgu dela zaradi posebnih okoliščin ob vstopu nove države članice v EU.

Izrekel je tudi opozorilo, da pri čezmejnem sodelovanju trenutno obstajajo precejšnje pomanjkljivosti in potrebe po ukrepanju pri zagotavljanju podatkov o pokojninskih pravicah. Meni, da bi intenzivnejše in učinkovitejše sodelovanje pri izmenjavi informacij med pristojnimi organi držav članic lahko prispevalo k odpravi težav, ki nastajajo pri uporabi direktive v praksi in vplivajo na zagotavljanje zaščite delavcev.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je soglasno sprejela m n e n j e, da ne podpira Predloga stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o izvrševanju Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev iz razloga, ker še ne vključuje predlogov socialnih partnerjev.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o uveljavljanju pravice do kolektivnih ukrepov v okviru svobode ustanavljanja in svobode opravljanja storitev

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 51. seji 22. 5. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o uveljavljanju pravice do kolektivnih ukrepov v okviru svobode ustanavljanja in svobode opravljanja storitev

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na 51. seji 22. 5. 2012 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o uveljavljanju pravice do kolektivnih ukrepov v okviru svobode ustanavljanja in svobode opravljanja storitev, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Člani komisije so bili seznanjeni, da je namen predloga uredbe pojasniti interakcije med uveljavljanjem socialnih pravic ter svobode ustanavljanja in opravljanja storitev v skladu z enim od ključnih ciljev Pogodbe o delovanju EU »visoko konkurenčnim socialno tržnim gospodarstvom«. Vendar Slovenija ugotavlja, da je obravnavani predlog presplošen in posledično ne dovolj pravno jasen, da bi lahko razumeli njegov pravi pomen in posledice. Slovenija meni, da iz obravnavane uredbe ne bi smelo izhajati, da bi bile ekonomske svoboščine nad pravico do kolektivne akcije. Slovenija tudi meni, da je potrebno ustrezno upoštevanje nacionalne zakonodaje, kjer ta obstoji. Slovenija se priključuje večini držav članic, ki niso naklonjene predlogu obravnavane uredbe.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je soglasno sprejela m n e n j e, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o uveljavljanju pravice do kolektivnih ukrepov v okviru svobode ustanavljanja in svobode opravljanja storitev.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembah Zakona o varstvu okolja (ZVO-1D) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah Zakona o varstvu okolja (ZVO-1D) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 81. seji 16. maja 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o varstvu okolja, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslancev (prvopodpisani Rihard Braniselj).

Komisija se je seznanila s predlagano spremembo Zakona o varstvu okolja in se do nje ni opredelila, ker meni, da je Državni zbor kot ustanovitelj Sveta za varstvo okolja Republike Slovenije tisti, ki je pristojen za sprejem odločitve o potrebnosti nadaljnega obstoja njegovega svetovalnega telesa za spremljanje stanja na področju varstva okolja.

V uvodni dodatni obrazložitvi Predloga zakona je predstavnik predlagatelj pojasnil, da se predlaga ukinitve Sveta za varstvo okolja zaradi varčevalnih ukrepov Državnega zbora, ki za njegovo delovanje zagotavlja sredstva. Dodal je, da je pobuda nastala na Kolegiju predsednika Državnega zbora, bo pa do sprejema končne odločitve še veliko priložnosti za izmenjavo stališč glede potrebnosti Sveta za varstvo okolja, predvsem v kontekstu omejenih finančnih sredstev. Poudaril je, da je sredstva za delovanje Sveta za varstvo okolja od leta 1993 do leta 2001 zagotavljal Državni zbor, od leta 2001 do 2010 resorno ministrstvo, z letom 2011 pa ponovno Državni zbor. Predlagana ukinitve Sveta za varstvo okolja ni posledica njegovega slabega dela in ne pomeni nezaupanje v delo njegovih članov, ki so eminentni strokovnjaki na različnih področjih, ampak v trenutnih javno finančnih razmerah predstavlja enega izmed potrebnih parcialnih varčevalnih ukrepov (prihranek v višini okoli 120.000 evrov na leto), ki pa ne bo imel velikih negativnih posledic na področju varstva okolja. Po sedemnajstih letih je mogoče dozorel čas za njegovo ukinitve, s čimer bi tudi privarčevali, medtem ko je odgovornost poslank in poslancev Državnega zbora, da morebitno ukinitve te institucije (v smislu strokovnih stališč) kompenzirajo na drug način. Predstavnik predlagatelj je poudaril, da bi država imela velik deficit na področju varstva okolja, če ne bi imela eminentnih strokovnjakov, ki so člani Sveta za varstvo okolja, če pa ne bomo imeli te institucije, pa kakšne bistvene izgube za Slovenijo ne bo, saj so pomembni ljudje in ne toliko institucija. Svet za varstvo okolja je pri svojem delu neodvisen in samostojen, pri tem pa ima le svetovalno funkcijo in nima moči za uveljavljanje svojih strokovnih stališč pri urejanju zakonodaje na področju varstva okolja. Z vidika usmeritve Slovenije v trajnostni razvoj je delovanje Sveta za varstvo okolja sicer pomembno, vendar pomeni v dani finančni situaciji institucionalni nadstandard na področju varstva okolja. Ker dajejo trajnostnemu razvoju velik pomen vse parlamentarne in izvenparlamentarne stranke, ni potrebno posebej izpostavljati tega področja na takem nivoju. Poleg tega imamo 253 nevladnih organizacij na področju varstva okolja, 20 društev, ki delujejo v javnem interesu na področju varstva okolja, ter 706 zaposlenih v vladnem okoljskem sektorju, kar pomeni, da ne moremo govoriti, da intelektualni potencial ni ustrezno vključen. Ta sredstva bi po njegovem lahko vključili v konkretne projekte, ki bi imeli večji okoljski učinek (npr. v akcijo Očistimo Slovenijo). Trajnostni razvoj pomeni ravnovesje med gospodarskim, družbenim in okoljskim razvojem. V praksi se velikokrat dogajajo zapleti pri umeščanju objektov v prostor, kar je lahko tudi posledica prevelike zaščite okolja na račun gospodarstva oziroma neustreznega ravnovesja omenjenih treh stebrov.

Predstavnik Ministrstva za kmetijstvo in okolje je povedal, da Vlada do Predloga zakona še ni zavzela stališča, je pa na seji Odbora Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo, prehrano in okolje 12. 4. 2012, ob obravnavi zadnjega letnega poročila o delovanju Sveta za varstvo okolja, državna sekretarka za okolje na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje povedala, da ministrstvo podpira delovanje Sveta za varstvo okolja. Člane komisije je seznanil, da ministrstvo pripravlja v tem letu večjo spremembo Zakona o varstvu okolja zaradi prenosa evropskega pravnega reda in je v tem kontekstu možno razmišljati o nadaljnji vlogi Sveta za varstvo okolja. V zvezi s spreminjanjem financerja Sveta za varstvo okolja je pojasnil, da je primerno, da sredstva zagotavlja njegov ustanovitelj. Poudaril je, da Svet za varstvo okolja ne more predstavljati ovire v postopku spreminjanja zakonodaje, saj nima te pristojnosti. Pojasnil je, da je leta 1993 Vlada kot predlagatelj Zakona o varstvu okolja ponudila Državnemu zboru, da presodi, ali zaradi lastnih potreb potrebuje svetovalno telo na področju varstva okolja. Takrat se je Državni zbor odločil za ta korak, če pa danes oceni, da obstajajo razlogi za njegovo ukinitve, je to njegova suverena odločitev.

Predsednik Sveta za varstvo okolja je poudaril, da je njihova vloga povezovalne narave med politiko, stroko in nevladnimi organizacijami ter ima zakonsko določene naloge. Svet za varstvo okolja vsako leto poroča Državnemu zboru o svojem delovanju, pri čemer so bila dosedanja poročila na matičnem odboru Državnega zbora vedno pohvaljena. Med drugim je Svet za varstvo okolja, ki je član Evropskega združenja svetov za varstvo okolja in trajnostni razvoj, zelo aktiven pri

osveščanju, še posebej mladih. Med drugim so šolam razdelili 35.000 publikacij (Narava in okolje, Zdravje in okolje, Promet in okolje, Vode in okolje itd), izdali slovar v petih jezikih (razjasnitev pojmov) ter leta 2006 prejeli evropsko priznanje za najboljšo spletno stran v Evropi za ozaveščanje. Svet za varstvo okolja je zelo aktiven tudi pri organiziranju posvetov o aktualnih okoljskih in gospodarskih temah (npr. varovanje kmetijskih zemljišč, TEŠ6), itd), številne med njimi je organiziral v sodelovanju s Parlamentarno skupino GLOBE Slovenija, ki je delovala v preteklih mandatih Državnega zbora. Vsi posveti in ostale aktivnosti so javno objavljene na njihovi spletni strani, s čimer omogočajo javnosti vpogled v njihovo delo. Odigrali so pomembno mediatorsko vlogo pri sprejemanju Zakona o genetsko spremenjenih organizmih. V okviru projekta Očistimo Slovenija so posneli film in naredili intervju z ljudmi. Izpostavil je, da so 15. 5. 2015 skupaj z Ministrstvom za zunanje zadeve organizirali okroglo mizo na temo Slovenija in zeleno gospodarstvo (Rio +20 in Slovenija), ki je ena osrednjih tem prihajajoče Konference ZN o trajnostnem razvoju v Rio de Janeiru. Lani obravnavano zakonodajo (npr. Zakon o kmetijskih zemljiščih, Strategija o izkoriščanju biomase, davčna zelena reforma) je Svet za varstvo okolja predhodno obravnaval in zavzel stališča. Zato trditev, da Svet za varstvo okolje ne vpliva na zakonodajo, ne drži. Opozoril je, da je začel Svet za varstvo okolja delovati v novi sestavi šele leta 2010, ker prej država ni bila pripravljena sprejeti nevladnih organizacij kot civilne družbe s statusom javnega interesa. Po njegovem je podatek o preko 200 nevladnih okoljskih organizacijah zavajajoč, saj je mnogo med njimi specializiranih za ozko strokovno področje (npr. varstvo ptičev), medtem ko jih deluje na globalni ravni bistveno manj. Glede na problematiko divjih odlagališč načrtujejo organizacijo posveta na temo komunalnih odpadkov, prav tako načrtujejo posvet na temo Razvoj ekovasi in ekonaselij, saj so prepričani, da bi morali Slovenci spremeniti način razmišljanja o trajnostnem življenju.

V zvezi z razlogi za njihovo ukinitvev je poudaril, da finančni učinek ne bi bil 120.000 evrov, saj njihova postavka nikoli ni bila v celoti realizirana, pri čemer je treba tudi upoštevati, da se jim za letošnje leto sredstva znižujejo na 90.000 evrov. Ko se je obveznost financiranja Sveta za varstvo okolja prenesla z Ministrstva za okolje in prostor na Državni zbor, so se prenesla tudi sredstva in zato Državni zbor ni bil dodatno finančno obremenjen. Poudaril je, da v letošnjem letu (januar – maj) nimajo zagotovljenih finančnih sredstev za administrativno delo in tehnično podporo. Ob koncu je poudaril, da država do okolja nima velikega odnosa, saj je bil ukinjen Urad za podnebne spremembe, prav tako ni več Sveta za trajnostni razvoj, z reorganizacijo ministrstev je bilo področje okolja preneseno v resor ministrstva, ki pokriva tudi kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Iz prikaza ureditve v drugih pravnih ureditvah je razvidno, da podobni svetovalni organi delujejo v okviru parlamentov ali vlad.

Predsednik Sveta za varstvo okolja je v zvezi z vprašanji članov komisije poudaril, da je Svet za varstvo okolje glavni borec za ohranitev kmetijskih zemljišč, so proti gradnji fotovoltaičnih elektrarn na kmetijskih zemljiščih, vendar ne v škodo razvoja občin, ampak v korist države (vse je objavljeno na njihovi spletni strani). Svet za varstvo okolja kot svetovalni organ, v katerem sedijo vrhunski strokovnjaki s področja medicine, naravoslovja, biotehnike, tehnike in družboslovja (multidisciplinaren pogled na okolje), vedno deluje skupaj z Vlado z namenom odprave strokovnih dilem.

Komisija podpira napore predlagateljev, da se z vidika racionalizacije revidirajo vse institucije, ki smo jih ustanavljali tekom več let, vendar v primeru Sveta za varstvo okolja opozarja, da predlagatelj ni predvidel prenosa nalog na kakšno drugo institucijo. Zakonsko določene naloge Sveta za varstvo okolja ne predstavljajo nalog, ki jih izvaja izvršilna veja oblasti, ampak naloge, ki jih izvaja posvetovalno telo izven izvršilne veje oblasti. Stališča in posledično zakonski predlogi resornih ministrstev oziroma Vlade so velikokrat posledica vpliva različnih interesov oziroma lobijev, zaradi česar je še toliko bolj pomembno imeti nevtralno institucijo, ki strokovno in objektivno presoja politike in ukrepe ter obvešča javnost.

Glede na to, da na dosedanje delovanje Sveta za varstvo okolja, ki vsako leto poroča Državnemu zboru oziroma matičnemu delovnemu telesu Državnega zbora, ni bilo pripomb, se postavlja vprašanje o upravičenosti predloga za njegovo ukinitvev. Ker je Svet za varstvo okolja v skladu z

Zakonom o varstvu okolja svetovalno telo Državnega zbora, je slednji pristojen za sprejem odločitve, ali potrebuje to svetovalno telo pri svojem delu.

V zvezi z finančnimi posledicami morebitne ukinitve Sveta za varstvo okolja komisija v povezavi s finančno nerealizacijo meni, da je interpretacija predlagatelja načrtovanega prihranka sredstev neustrezna in ne moremo govoriti o predvidenem prihranku v višini 120.000 evrov.

Nekateri člani komisije so ocenili, da v kolikor bi se stališča Sveta za varstvo okolja pri pripravi in sprejemanju zakonodaje (npr. na področju varovanja kmetijskih zemljišč, energetska politika) bolj upoštevala, se ne bi soočali z nekaterimi problemi. V povezavi s to ugotovitvijo in v povezavi s pritiski različnih lobijev ter navzkrižji interesov sektorskih politik (npr. okolje, kmetijstvo, promet, itd.) je po mnenju nekaterih članov komisije potreba po takem neodvisnem svetovalnem organu, ki pomaga poslankam in poslancem Državnega zbora pri odločanju, še toliko večja.

Nekateri člani komisije so opozorili, da se z ukinitvijo Sveta za varstvo okolja, podobno tudi s predlogom za ukinitvev Državnega sveta, ki je tesno povezan s civilno družbo, na nek način poskuša civilno družbo umakniti iz procesov soodločanja o zadevah javnega pomena. Poleg tega tak predlog ni v duhu nove evropske politike na področju okolja in tudi ni primerljiv z drugimi evropskimi državami, ki imajo podobne svetovalne institucije organizirane v okviru parlamentov. Posamezni člani komisije so tudi izpostavili, da je predlog za ukinitvev Sveta za varstvo okolja pripravljen brez analize in temelji le na varčevanju in ob nepoznavanju njegovega dela.

Na drugi strani so nekateri člani komisije opozorili, da se lahko, ob preko 700 zaposlenih na vladnem nivoju na področju varstva okolja, v okviru načrtovanih večjih sprememb Zakona o varstvu okolja poišče možnost, da Svet za varstvo okolje najde svojo vlogo v drugačni obliki. Izpostavljeno je bilo tudi vprašanje, ali je Svet za varstvo okolja strokovni organ ali del civilne družbe, ki ovira sprejemanje odločitev na nivoju države ali občin, ki so potrebne za razvoj.

V preteklosti smo bili priča ustanavljanju vrste institucij (sveti, agencije), danes se jih skuša ukinjati, vendar v obeh primerih se to dogaja brez ustreznih analiz. Ne glede na to je nujno, da se te institucije, ki se financirajo iz državnega ali občinskih proračunov, prevetrij in na podlagi analize ugotovi, katere potrebujemo in katere ne.

Darko Fras, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k predlogu resolucije o Nacionalnem programu varstva potrošnikov 2012-2017

Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US), sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu resolucije o Nacionalnem programu varstva potrošnikov 2012-2017

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 59. seji 21. 5. 2012 obravnavala Predlog resolucije o Nacionalnem programu varstva potrošnikov 2012-2017, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog resolucije podpira.

V razpravi je bilo opozorjeno, da je v dokumentu premalo pozornosti namenjene skorajšnjemu vstopu Hrvaške v EU ter posledicam, ki jih v zvezi z varstvom slovenskih potrošnikov prinaša

vedno večja prisotnost tujih gospodarskih družb v našem prostoru. Delovanje manjših tujih družb in kvaliteta opravljenih storitev je po mnenju komisije z vidika zaščite potrošnikov deležna premajhnega in pomanjkljivega nadzora, ki predvsem v obmejnih območjih na področju storitev gradbenega sektorja ne zagotavlja ustreznega zavarovanja domačih potrošnikov. Zastavlja se vprašanje, ali so v navedenih primerih tuji gospodarski subjekti učinkovito nadzirani in če niso, ali ne bi veljalo z dopolnitvami resolucije zaščito potrošnikov razširiti z ustreznim nadzornim mehanizmom.

Komisija je tudi mnenja, da so javne storitve tisto področje, ki bi mu bilo potrebno nameniti večjo pozornost, ko se pripravljajo in sprejemajo predpisi, ki naj bi zagotavljali pravno varnost potrošnikov. Zdi se, da potrošniška politika v javnem sektorju, ki se ukvarja tudi z nadzorom nad preskrbo z blagom in storitvami, v zadostni meri ne zagotavlja preglednosti, varstvo potrošnikov pa je v tem segmentu neuravnoteženo s sicer uveljavljenimi standardi potrošniške varnosti.

Alojz Kovšca, l.r.
podpredsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o izvrševanju Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 51. seji 22. 5. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o izvrševanju Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na 51. seji 22. 5. 2012 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o izvrševanju Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev, ki ga je Državni zbor na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Člani komisije so bili seznanjeni, da Slovenija podpira predlog direktive, saj ocenjuje, da ustrezno naslavlja področja, ki so se v preteklosti pokazala kot najbolj težavna pri prenosu in implementaciji direktive 96/71/ES ter doseganju njenih ciljev, predvsem z vidika večje zaščite in spoštovanja pravic napotenih delavcev. Slovenija pozdravlja ukrepe za izboljšanje dostopa do jasnih in razumljivih informacij, potrebnih za spoštovanje zakonodaje, ukrepe za zagotavljanje učinkovitega administrativnega sodelovanja ter čezmejno izvrševanje upravnih glob in kazni.

Predstavnik delojemalcev v Državnem svetu je navzoče seznanil, da je Evropska konfederacija sindikatov (ETUC) svoja stališča do predlagane direktive že izrazila v skupni deklaraciji, ki so jo posredovali Evropski komisiji. Dokler komisija ne bo sprejela njihovih pobud, nasprotujejo sprejemu predloga direktive. Tudi člani komisije so menili, da bi morali biti v postopek oblikovanja predloga stališča RS vključeni tudi socialni partnerji in pričakujejo, da bo predlagatelj predloga stališča v nadaljnjem zakonodajnem postopku pritegnil k sodelovanju in upošteval tudi predloge socialnih partnerjev.

Predstavnik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije v Državnem svetu je opozoril na dejstvo, da so nujno potrebni ukrepi, prilagojeni posebnostim gradbenega sektorja, da se zaščiti spoštovanje pravic, tako lokalnih kot napotnih delavcev. Pri tem opozarja na dejstvo, da je potrebna posebna pozornost in uvedba ustreznih nacionalnih nadzornih ukrepov zaradi možnih zaskrbliujočih vplivov na konkurenco na lokalnem trgu dela zaradi posebnih okoliščin ob vstopu nove države članice v EU.

Izrekel je tudi opozorilo, da pri čezmejnem sodelovanju trenutno obstajajo precejšnje pomanjkljivosti in potrebe po ukrepanju pri zagotavljanju podatkov o pokojninskih pravicah. Meni, da bi intenzivnejše in učinkovitejše sodelovanje pri izmenjavi informacij med pristojnimi organi držav članic lahko prispevalo k odpravi težav, ki nastajajo pri uporabi direktive v praksi in vplivajo na zagotavljanje zaščite delavcev.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je soglasno sprejela m n e n j e, da ne podpira Predloga stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o izvrševanju Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev iz razloga, ker še ne vključuje predlogov socialnih partnerjev.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o uveljavljanju pravice do kolektivnih ukrepov v okviru svobode ustanavljanja in svobode opravljanja storitev

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 51. seji 22. 5. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o uveljavljanju pravice do kolektivnih ukrepov v okviru svobode ustanavljanja in svobode opravljanja storitev

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na 51. seji 22. 5. 2012 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o uveljavljanju pravice do kolektivnih ukrepov v okviru svobode ustanavljanja in svobode opravljanja storitev, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Člani komisije so bili seznanjeni, da je namen predloga uredbe pojasniti interakcije med uveljavljanjem socialnih pravic ter svobode ustanavljanja in opravljanja storitev v skladu z enim od ključnih ciljev Pogodbe o delovanju EU »visoko konkurenčnim socialno tržnim gospodarstvom«. Vendar Slovenija ugotavlja, da je obravnavani predlog presplošen in posledično ne dovolj pravno jasen, da bi lahko razumeli njegov pravi pomen in posledice. Slovenija meni, da iz obravnavane uredbe ne bi smelo izhajati, da bi bile ekonomske svoboščine nad pravico do kolektivne akcije. Slovenija tudi meni, da je potrebno ustrezno upoštevanje nacionalne zakonodaje, kjer ta obstoji. Slovenija se priključuje večini držav članic, ki niso naklonjene predlogu obravnavane uredbe. Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je soglasno sprejela mnenje, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o uveljavljanju pravice do kolektivnih ukrepov v okviru svobode ustanavljanja in svobode opravljanja storitev.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Skupnemu poročilu o delu državnih tožilstev za leto 2011

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje

M n e n j e

k Skupnemu poročilu o delu državnih tožilstev za leto 2011

Komisija Državnega sveta za državno ureditev se je na 113. seji 30. 5. 2012 seznanila s Skupnim poročilom o delu državnih tožilstev za leto 2011, ki ga je v obravnavo predložilo Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vrhovno tožilstvo).

Komisiji sta delo tožilstva v preteklem letu predstavila predstavnika Vrhovnega tožilstva, namestnik generalnega državnega tožilca Mirko Vrtačnik in vrhovni državni tožilec Aleš Butala.

Komisija meni, da je poročilo temeljito in pregledno. Na podlagi predstavljenih podatkov komisija ugotavlja, da je državno tožilstvo kadrovsko podhranjeno glede na vedno večje pristojnosti, ki jih s sprejemanjem nove oz. spreminjanjem obstoječe zakonodaje pridobiva državno tožilstvo. Število zaposlitev celo rahlo pada: v letu 2011 je bilo število državnotožilskih funkcionarjev 189 na vseh treh stopnjah, kar je najmanj po letu 2008. Na drugi strani pa se naloge, ki jih opravljajo državni tožilci v kazenskem postopku, povečujejo: npr. pristojnosti tožilcev pri prikritih preiskovalnih ukrepih; po novem Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (ZOPNI) so tožilci dodatno pristojni za vlaganje civilnih tožb za vrnitev premoženja, pri čemer zakon določa obrnjeno dokazno breme, kar tožilcem olajšuje delo; dajanje pravnih mnenj pri hišnih preiskavah; alternativno reševanje kazenskih zadev in drugo. Kljub navedenemu pa se zaostanek na tožilstvu ni bistveno povečal.

V preteklem letu je državno tožilstvo zavrlo 44% kazenskih ovadb. Razlogi za zavrženje so različni. Nekaj zadev je zavrženih na podlagi načela sorazmernosti, po katerem se presoja pomen okoliščin na strani obdolženca (male tatvine, male goljufije, tatvine goriva...). S tem se slovenski kazenski postopek približuje načelu oportunitete, kar se razlikuje od načela legalitete, ki je veljal v preteklosti.

Komisija pozdravlja nov institut sporazuma o priznanju krivde, ki po prvih podatkih pripomore k hitrejšim oz. krajšim in cenejšim sodnim postopkom, saj je v primeru sklenitve sporazuma o priznanju krivde sodišče vezano na predlog tožilcev in presoja zgolj okoliščine, ki so pomembne za odmero kazni (v prvih dneh veljavnosti tega instituta je bilo na ta način rešenih kar 33 primerov). V prihodnje bo treba natančneje izoblikovati merila kaznovalne politike v primeru takega sporazuma. Problematično pri uveljavljanju tega instituta pa je dejstvo, da v praksi slovenska sodišča kar v 77 % izrekajo pogojne obsodbe, kar ni najboljša popotnica pri sklepanju sporazumov o priznanju krivde.

Komisija ugotavlja, da je uspešnost kazenskega pregona zoper pravne osebe zgolj 28 %, kar je zaskrbljujoče in kaže potrebo po spremembi zakonodaje. Tako nizka uspešnost se utemeljuje z izredno dinamiko pri statusu pravnih oseb in uporabe načela sorazmernosti. Večkrat se namreč dogaja, da pravna oseba ne obstaja več, ko pride zadeva na sodišče, kar pomeni, da pregon zoper njo ni mogoč. V praksi se celo pojavljajo podjetja, specializirana za t.i. ugašanje podjetji, kar kaže na to, da so v zakonodaji pravne praznine, ki bi jih bilo treba ustrezno zapolniti in na ta način zagotoviti večjo odgovornost pravnih oseb, ki se v posameznih primerih na lahek način izognejo kazenski odgovornosti, na drugi strani pa je to povod za veliko socialnih tragedij, predvsem delavcev in podizvajalcev.

Bogomir Vnučec, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah (ZCes-1A) – nujni postopek

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje

Mnenje

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah (ZCes-1A) – nujni postopek

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 8. izredni seji 5. junija 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Komisija podpira Predlog zakona.

Komisija je bila uvodoma seznanjena, da je ključni razlog za pripravo sprememb in dopolnitev Zakona o cestah prenos določb Direktive 2010/40/EU o okviru za uvajanje inteligentnih prometnih sistemov (ITS) v cestnem prometu in za njihove vmesnike do drugih vrst prevoza v slovenski pravni red. Ker je rok za prenos določb navedene direktive v slovenski pravni red potekel 27. 2. 2012, se predlaga sprejem zakona po nujnem postopku. Države članice EU morajo zagotoviti pravni okvir za implementacijo tehničnih specifikacij s področja ITS, ki jih sprejema Evropska komisija. V skladu z direktivo se države članice EU same odločajo o uvajanju aplikacij in storitev ITS na svojem ozemlju, če pa se odločijo za njihovo uvedbo, morajo upoštevati specifikacije in standarde, ki bodo šele objavljeni oziroma jih je treba še izdelati. Med drugim se v letu 2013 predvideva izdaja specifikacije, na podlagi katere bi se morale države organizirati na področju sprejemanj avtomatskih oziroma zvočnih klicev iz vozil. Za Slovenijo lahko to pomeni veliko nadgradnjo klicne številke 112, ki je trenutno v pristojnosti Ministrstva za obrambo. Predstavnik predlagatelja novele zakona je poudaril, da se je velika večina držav članic EU soočila s težavami pri prenosu direktive (več kot tretjina držav članic EU – npr. Italija, Nemčija, Španija, Velika Britanija - še niso tako daleč pri prenosu direktive kot Slovenija). Direktiva je izjemno »odprta in je težko oceniti finančne posledice, saj se ta trenutek ne ve, kaj bomo morali sprejeti, če se odločimo za uvedbo aplikacij in storitev ITS. Eno pomembnih vprašanj pri tem je varstvo osebnih podatkov, čemur so pri pripravi zakona namenili veliko pozornost.

Poleg prenosa določb evropske direktive Predlog zakona po navedbah predlagatelja vsebuje tudi manjše spremembe, ki odpravljajo pomanjkljivosti, ki so se pri izvajanju zakona pokazale kot problematična. Med drugim se ureja plačilo stroškov odstranitve ovir na cesti s strani povzročitelja; odpravljajo birokratske ovire pri izdelavi investicijske dokumentacije pri manj zahtevnih delih, ki ne posegajo izven območja javne ceste; določa obračun stroškov presojevalcev varnosti cest po ceniku, ki ga določi minister; urejajo nekatera operativna vprašanja v zvezi z vzpostavitvijo in delovanjem Nacionalnega centra za upravljanje prometa, ki predstavlja »možganski« center generiranja prometa. Ugodna geografska lega Slovenije in avtocestni križ predstavljata idealno platformo za centralno vodenje prometa. Določitev presojevalcev varnosti cest je posledica že opravljenega prenosa določb direktive, ki se nanaša na izboljšanje varnosti cestne infrastrukture. Gre za neodvisen organ, ki presoja okoliščine nesreč v povezavi s cestno infrastrukturo in ki lahko upravljavcem cestnega omrežja (državi, občinam) pomaga iskati rešitve in ukrepe za izboljšanje prometne varnosti.

Predsednica uprave DARS, d.d. je komisijo seznanila, da podpirajo implementacijo Direktive 2010/40/EU in nekatere druge manjše spremembe zakona, vključno z ustanovitvijo Nacionalnega centra za upravljanje prometa (potrebno centralno vodenje, vključitev državnih in občinskih cest,

vklučitev lokalnih nadzornih centrov), ne strinjajo pa se z vsebino novega šestega odstavka 92. člena (6. člen novele zakona) in novega drugega odstavka 105. člena zakona (8. člen novele zakona).

Komisija podpira implementacijo Direktive 2010/40/EU, ki celovito ureja uvajanje inteligentnih prometnih sistemov. Ob ugotovitvi, da daje direktiva Evropski komisiji veliko moč, saj bo izdala specifikacije kot delegirane pravne akte, komisija opozarja na nepredvidljive finančne učinke, saj ureditev specifikacij s področja ITS sploh še ni znana. V povezavi z določbo prvega odstavka novega 105. c člena zakona (9. člen novele zakona), ki daje ministru pooblastilo, da presodi, da je uvedba aplikacij ali storitev ITS v Republiki Sloveniji smotrna, komisija glede na nepredvidljive finančne učinke ocenjuje, da bi moral zakon določiti okvirje oziroma merila za odločanje o smotnosti uvedbe aplikacij in storitev ITS in posledično obvezni uporabi specifikacij.

Komisija opozarja na potrebo po usklajenosti določb tega zakona z Zakonom o varstvu osebnih podatkov, po katerem mora zakon določiti osebne podatke, ki se obdelujejo, in namen njihove obdelave. Po mnenju komisije vsebina druge alineje drugega odstavka novega 105. člena (»minimalna količina osebnih podatkov«) ni v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov, čeprav je tudi res, da bo možno vrsto osebnih podatkov za obdelavo in namen določiti šele takrat, ko bodo znane specifikacije.

V zvezi z določilom 8. člena novele zakona, da NCUP deluje v prostorih nadzornega centra Dragomelj, ki je v lasti Republike Slovenije, na DARS-u opozarjajo, da je v njihovi evidenci osnovnih sredstev lastnik nadzornega centra Dragomelj Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji in ne Republika Slovenija. Z uveljavitvijo Zakona o Družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (ZDARS-1A) je na zemljiščih v lasti Republike Slovenije, po katerih potekajo avtoceste, DARS pridobil stavbno pravico za obdobje 50 let, in se dokapitaliziral z nepremičnino, ki je potrebna za upravljanje in vzdrževanje avtocest in za cestninjenje, kamor spada tudi zemljišče in objekt nadzornega centra v Dragomlju. Komisija ugotavlja, da je po mnenju predlagatelja novele zakona nadzorni center Dragomelj v lasti Republike Slovenije in leta 2010 sprejeti ZDARS-1A DARS-u ne daje lastninske pravice na tej nepremičnini. Komisija pričakuje, da se bo pravna dilema glede lastništva nadzornega centra Dragomelj razčistila pred sprejemom zakona.

Komisija podpira vsebino 5. člena novele zakona, saj se z ukinitvijo obvezne izdelave investicijske dokumentacije za izvedbo investicijskih vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist postopek poenostavlja in zmanjšujejo nepotrebni stroški državnega in občinskih proračunov. Komisija tudi podpira predlog za razširitev pristojnosti občinskih redarjev (10. člen novele zakona) na nadzor nad določbo 4. člena zakona, ki prepoveduje uporabo javne ceste z namenom oviranja in preprečevanja prometa.

Komisija ugotavlja, da se na DARS-u ne strinjajo, da bi pristojni minister določil cenik za opravljanje nalog presojevalcev varnosti cest, ker menijo, da bi morali slediti ureditvi plačila storitev inženirjev, projektantov, arhitektov pri Inženirski zbornici Slovenije oziroma Zbornici za arhitekturo in prostor. Na Ministrstvu za infrastrukturo in prostor pa menijo, da je potrebno in primerno, da so presojevalci varnosti cest plačani po tarifi podobno kot to velja za primerljive licencirane dejavnosti. Z določitvijo cenika bodo stroški dela presojevalcev varnosti cest tudi nižji.

Darko Fras, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poslancih (ZPos-E) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poslancih (ZPos-E) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 114. seji 5. 6. 2012 obravnavala Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poslancih, ki ga je Državni zbor v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim dr. Gregorjem Virantom.

Komisija podpira Predlog zakona.

Uvodoma je predstavnica predlagatelja novele zakona poslanka Državnega zbora Kristina Valenčič predstavila vsebino Predloga zakona, katerega temeljni cilj je racionalizirati uporabo proračunskih sredstev z ocenjenim proračunskim prihrankom v višini približno 1,3 mio evrov. Po predlogu se zmanjšuje višina in čas prejemanja denarnega nadomestila po končanem poslanskem mandatu, pod pogojem, da je poslanec opravljal svojo funkcijo najmanj šest mesecev in da mu na prejšnjemu delovnem mestu pogodba o zaposlitvi ne miruje. Sedanji pravici do regresa v času prejemanja nadomestila in do odpravnine se s Predlogom zakona ukinjata v celoti. V času prejemanja nadomestila se upravičencu do nadomestila zniža znesek nadomestila za vsoto prejemkov, ki jih prejme v tem času iz t. i. opravljanja »petinskega dela«.

Komisija načelno podpira predlog, ki krči pravice poslancev po prenehanju mandata tako, da med drugim predvideva zmanjšanje nadomestila iz sedanjih 100 odstotkov plače, ki jo je poslanec prejemal, na 80 odstotkov in skrajšuje čas prejemanja nadomestila iz enega leta (z možnostjo podaljšanja za eno leto pod določenimi pogoji) na šest mesecev (z možnostjo podaljšanja za največ 6 mesecev, če gre za t. i. čakanje na pokojnino). Poslanci, ki so zaporedoma opravljali več mandatov, so za vsak prejšnji zaporedni mandat upravičeni do trimesečnega nadomestila plače, vendar skupaj ne več kot šest mesecev, kar se utemeljuje s težjo zaposljivostjo.

Ločeno mnenje je izrazil član komisije Darko Fras, ki meni, da bi do enakih ali celo večjih prihrankov lahko prišli z ukrepom enotne višine nadomestila za vse nezaposlene poslance po preteku mandata, ne glede na funkcijo, ki so jo opravljali oz. ne glede na plačo, ki so jo kot poslanci prejemali. Meni, da gre za neutemeljeno razlikovanje poslancev po preteku mandata, če se jim višina nadomestila odmerja glede na plačo, ki so jo prejemali kot poslanci.

Komisija ob tem poudarja, da je utemeljevanje ukrepov s težjo zaposljivostjo poslancev, ki so opravljali politično bolj izpostavljene funkcije, vprašljivo, saj bi se moralo poslanstvo, ki ga opravljajo kot neposredno izvoljeni predstavniki ljudstva, šteti kot privilegij (kot v drugih demokracijah) in ne kot oteževalna okoliščina. Na samih poslancih pa je, da poskrbijo za boljši ugled funkcije, ki jo opravljajo.

Komisija še opozarja na vprašanje o dopustnosti posega v že pridobljene ali vsaj utemeljeno pričakovane pravice poslancev prejšnjega mandata, ki trenutno prejemajo nadomestilo na podlagi izdanih odločb pristojnega organa po sedaj veljavni zakonodaji, saj se Predlog zakona v skladu s prehodno določbo nanaša tudi na njih.

Jože Mihelčič, l. r.
podpredsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, ter priznavanju in izvrševanju sodnih odločb na področju premoženjskopравnih posledic registriranih partnerskih skupnosti

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 52. seji 5. 6. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, ter priznavanju in izvrševanju sodnih odločb na področju premoženjskopравnih posledic registriranih partnerskih skupnosti

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na 52. seji 5. 6. 2012 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, ter priznavanju in izvrševanju sodnih odločb na področju premoženjskopравnih posledic registriranih partnerskih skupnosti, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Člani komisije ugotavljajo, da obravnava predlagane uredbe poteka vzporedno z obravnavo predloga uredbe, ki ureja področje premoženjskih razmerij med zakoncema. Predlog uredbe vključuje vidike vsakodnevnega upravljanja premoženja kot tudi vidike delitve tega premoženja ob ločitvi ali smrti. Za registrirane partnerske skupnosti se uporablja pravo države, v kateri je bila skupnost registrirana. Ob tem komisija tudi ugotavlja, da gre za predlog, ki ureja premoženjsko pravne posledice registriranih partnerskih skupnosti, medtem ko so v Sloveniji registrirane samo istospolne partnerske skupnosti. Dejansko pa v Sloveniji obstaja večje število neregistriranih zunajzakonskih skupnosti, ki jih predložena uredba ne obravnava.

Člani komisije so bili seznanjeni, da Republika Slovenija pozdravlja predlog nove uredbe, bo pa potrebno podrobneje preučiti vse vidike in posledice rešitev, ki jih ta prinaša. Naša ureditev namreč pojem registriranih partnerskih skupnosti pozna le v primerih istospolnih partnerjev, zato bo uredba uporabna le za te pare, ne pa tudi za partnerje v zunajzakonski skupnosti.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je soglasno sprejela m n e n j e, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, ter priznavanju in izvrševanju sodnih odločb na področju premoženjskopравnih posledic registriranih partnerskih skupnosti.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, ter priznavanju in izvrševanju sodnih odločb na področju premoženjskih razmerij med zakoncema

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 52. seji 5. 6. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, ter priznavanju in izvrševanju sodnih odločb na področju premoženjskih razmerij med zakoncema

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na 52. seji 5. 6. 2012 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, ter priznavanju in izvrševanju sodnih odločb na področju premoženjskih razmerij med zakoncema, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Člani komisije so bili seznanjeni z namenom predloga uredbe, katerega cilj je vzpostaviti jasen pravni okvir za določanje sodne pristojnosti in prava, ki se uporablja za urejanje premoženjskih razmerij ter zagotoviti lažji pretok sodnih odločb in pravnih aktov med državami članicami. Predlog uredbe zagotavlja skladnost pravil za določanje pristojnosti sodišč, ki se ukvarjajo s premoženjskimi vidiki zakonskih zvez in pravil, ki se že uporabljajo v drugih evropskih pravnih aktih. Zakoncema je omogočena omejena izbira prava, v odsotnosti izbire pa so določena kaskadna pravila za določitev prava. Člani komisije so bili seznanjeni, da Republika Slovenija pozdravlja predlog nove uredbe ter da bo potrebno preučiti vse vidike in posledice predloga z vidika položaja, ki ga imajo zunaj zakonski partnerji na podlagi slovenske zakonodaje ter da se v največji možni meri zaščitijo tudi njihove interese.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je soglasno sprejela m n e n j e, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, ter priznavanju in izvrševanju sodnih odločb na področju premoženjskih razmerij med zakoncema.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Letnem poročilu o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja za leto 2011

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje

M n e n j e

k Letnem poročilu o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja za leto 2011

Komisija Državnega sveta za državno ureditev se je na 114. seji 5. 6. 2012 seznanila z Letnim poročilom o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja za leto 2011 (v nadaljevanju: poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

V poročilu so predstavljene aktivnosti organov za zagotavljanje večje transparentnosti svojega delovanja in zbirno poročilo organov državne uprave in lokalne samouprave o postopkih na prvi stopnji v zvezi z zahtevami za dostop do informacij javnega značaja oz. zahtevami za ponovno uporabo podatkov javnega sektorja ter poročanje o pritožbenih postopkih in sodnih odločbah na področju dostopa do informacij javnega značaja. Tako pripravljeno poročilo temelji na samoporočanju vseh državnih organov in organov lokalnih skupnosti, ki so dolžni vsako leto

posredovati Ministrstvu za pravosodje in javno upravo svoja letna poročila, na podlagi katerih Vlada pripravi skupno poročilo in ga predloži Državnemu zboru v obravnavo.

Komisija ugotavlja, da je poročilo korektno in podrobno pripravljeno.

Komisija hkrati opozarja, da je priprava poročila na podlagi samoporoačnja organov, brez možnosti preverjanja resničnosti posredovanih podatkov – za to ni pravne podlage v okviru veljavne zakonodaje, lahko problematična. Nekateri v poročilu navedeni podatki se namreč močno razlikujejo od podatkov, s katerimi razpolaga oz. jih je posredoval Informacijski pooblaščenec. Med drugim iz poročila izhaja, da je bilo lani 243 pritožb zoper zavrnilne odločbe, ki jih je izdal Informacijski pooblaščenec, po podatkih informacijskega pooblaščenca pa je bilo teh pritožb kar 857. Nadalje podatki iz poročila o stroških postopkov s pritožbami kažejo, da je skupna vsota vseh stroškov, ki so jih zaračunali organi v preteklem letu 1.945 evrov, Informacijski pooblaščenec pa navaja podatek samo iz ene pritožbe zoper stroške postopka, kjer je upravna enota zaračunala strošek v višini 2.014 evrov, takih primerov pa je bilo več. To vzbuja dvom o točnosti oz. verodostojnosti podatkov, navedenih v poročilu, ki temeljijo na samoporočanju zavezanih organov.

Komisija tudi ugotavlja da je na državne organe in organe lokalnih skupnosti naslovljeno veliko neutemeljenih zahtev za dostop do informacij javnega značaja, ker za to ni treba izkazati pravnega interesa. Čeprav so v večini primerov podatki javno objavljeni (svetovni splet, javna glasila) in dostopni vsem in bi morala biti napotitev na javni vir zadosten podatek, se državni in lokalni organi velikokrat soočajo z neupravičenimi individualnimi zahtevami za dostop do informacij, kar pomeni le nepotrebno obremenjevanje teh organov.

Jože Mihelčič, l. r.
podpredsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (ZLPLS-E) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) pripravila naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (ZLPLS-E) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 54. seji 4. 6. 2012 *kot matična komisija* obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (ZLPLS-E) – skrajšani postopek, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

S predlogom zakona se spreminja sestava Sveta Fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji. Spremembe predvidevajo, da večino (14) članov Državnemu zboru v imenovanje predlaga Strokovni svet Vlade Republike Slovenije izmed predlogov nacionalnih športnih zvez, po enega člana pa Združenje občin Slovenije in Skupnost občin Slovenije, enega pa imenuje Vlada Republike Slovenije na predlog pristojnega ministra. Predstavnik predlagatelja je kot glavni razlog za spremembe izpostavil možnost, da člane v svet fundacije predlagajo predvsem tiste organizacije, zaradi katerih je bila fundacija primarno ustanovljena, to so nacionalne športne zveze. Predlog zakona uveljavlja nezdružljivost funkcij oziroma nasprotje interesov članov sveta fundacije, tako kot je to že določeno za fundacijo FIHO, opredeljuje mandat pritožbene komisije in natančneje določa razmerje med to komisijo in svetom fundacije. Predlog novele ukinja funkcijo direktorja in ga v funkciji poslovnodnega organa nadomešča s predsednikom sveta s pojasnilom

predlagatelja, da svet fundacije skladno s svojimi pristojnostmi odloča o vsem in ima zato tudi vso odgovornost. Predstavnik predlagatelja predloga zakona je poudaril, da Vlada z zakonom želi povečati demokratičnost in odprtost postopka pri izbiri ključnih predstavnikov športne sfere.

V razpravi so predstavniki civilne javnosti izpostavili nekaj vprašanj in nedorečenosti predvsem glede postopkov in meril za izbiro članov sveta fundacije. Predstavniki olimpijskega komiteja so opozorili na dvojno izločitev olimpijskega komiteja, in sicer kot dosedanjega neposrednega predlagatelja članov sveta fundacije in iz postopka priprave predloga zakona. Predvsem so izpostavili nedorečenost meril in kriterijev pri izbiri predlogov članov, črtanje nekaterih strokovnih in lokalnih športnih organizacij ter nezadostno rešitev za omejitev konflikta interesov članov sveta fundacije.

Prisotni predstavniki športnih organizacij in poklicnih športnikov so podprli spremembe novele s sporočilom, da je za položaj športnikov in razvoj športnih panog v Sloveniji pomembna njihova neposredna participacija pri vseh odločitvah. Zavzeli so se za neposreden vpliv na odločanje pri bolj uravnoteženem razrezu finančnih sredstev. Predstavnik rekreativnega športa, ki je v Sloveniji tudi najbolj množično organiziran, pa je poudaril, da bi morala država več pozornosti nameniti tudi neolimpijskim športnim disciplinam. Le-te prav tako prispevajo k razvoju športa v Sloveniji, vendar niso udeležene pri odločanju pri delitvi finančnih sredstev.

Člani komisije Državnega sveta so poudarili, da je za razvoj slovenskega športa in vrhunskih rezultatov najprej treba doseči visoko stopnjo soglasja med vsemi športnimi deležniki, ki vplivajo, odločajo in se financirajo iz nacionalnega proračuna. Ugotovili so, da sta vladna stran in predstavniki civilnih organizacij na področju športa pripravljeni na sodelovanje pri optimizaciji izbirnih postopkov kandidatov za svet fundacije. Poudarili so, da Državni svet kot strankarsko nepolitičen prostor vsem zainteresiranim omogoča dogovor za kakovostne rešitve, tudi pri postopkih izbire tistih, ki so pooblaščen za odločanje o financiranju. O problematiki športa v Sloveniji pa je Državni svet že soorganiziral posveta in izdal zbornika.

Komisija je priporočila, da se v procesu sprejemanja novele vse vpletene strani dogovorijo glede 1. člena predloga zakona tako, da bo člane sveta fundacije nedvomno izbrala športna stroka in ne politika ter da ne bo iz postopkov izločen Olimpijski komite kot pomemben dejavnik na področju športa. Obenem naj predlagatelj v zakonodajni proceduri s predstavniki civilne družbe uskladi odprta vprašanja oziroma različne interese v dobro razvoja profesionalnega in rekreativnega športa v Sloveniji.

Dr. Zoltan Jan, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-D) – skrajšani postopek

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je *kot zainteresirana komisija*, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US), sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-D) – skrajšani postopek

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 82. seji 12. junija 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslancev Državnega zbora (prvopodpisani Jože Tanko).

Komisija ne podpira Predloga zakona.

Z novelo zakona se predlaga ukinitvev odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča, s čimer bi se razbremenilo gospodarstvo in individualne investitorje pri novogradnjah. Uvedba odškodnin zavira investitorje, da prvič gradijo na nepozidanih zemljiščih, čeprav je pozidava na teh zemljiščih omogočena z veljavnimi občinskimi ali državnimi prostorskimi akti. Po mnenju predlagatelja odškodnine nekajkrat presegajo morebitne koristi na področju kmetijske zemljiške politike.

Predstavniki Ministrstva za kmetijstvo in okolje je v ustni predstavitvi stališča resornega ministrstva poudarili, da je varstvo kmetijskih zemljišč ustavna kategorija. Lani sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih je po letu 2002 ponovno uvedel plačilo odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč, katere cilj je bil racionalno umeščanje objektov v prostor z usmerjanjem gradnje na manj kvalitetna zemljišča ter obenem zagotavljanje namenskih sredstev za urejanje manj kvalitetnih zemljišč v zemljišča za kmetijsko pridelavo. Ker bi z ukinitvijo odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč porušili obstoječi sistem varstva kmetijskih zemljišč, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje takšnemu načinu odpravljanja odškodnine ni naklonjeno. Zaradi težav, ki so se pokazale v letu dni izvajanja zakona, razmišljajo o spremembi načina odmere odškodnine ter o njenem znižanju, saj je glede na trenutne gospodarske razmere relativno visoka. Od uveljavitve zadnje novele zakona je bilo zbranih okoli 4 milijone evrov odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča. Že ob pripravi zakona v lanskem letu so na resornem ministrstvu predlagali odmero odškodnine od gradbene parcele, ampak tega takratno Ministrstvo za okolje in prostor ni podprlo. V zvezi s predlogom, da bi namesto odškodnine uvedli instrument nadomeščanja kmetijskih zemljišč, je pojasnil, da se je nadomeščanje v praksi izkazalo za problematično v primeru manjših projektov. Koncept odškodnine ni odvisen od lokacije, ampak od kvalitete zemljišča in je enoten za celo državo. Predlog, da bi se odškodnina plačevala ob spremembi namembnosti rabe kmetijskega zemljišča, predstavlja težavo in bi lahko povzročil neenakopraven položaj investitorjev. Po takem predlogu namreč v okoli 40 občinah, ki imajo sprejete OPN, odškodnin ne bi bilo, v ostalih pa bi se odškodnina plačevala, če bi prišlo do spremembe namembnosti. Poleg tega ima marsikatera občina v obstoječih prostorskih aktih zelo veliko nepozidanih stavbnih površin, ki so po dejanski rabi kmetijska zemljišča. V kolikor se v občini ugotovi, da jih ni možno aktivirati, se spremeni namen rabe iz stavbne v kmetijsko in hkrati ob izkazanem interesu spremeni raba drugih zemljišč (iz kmetijskih v stavbna). Če bi uveljavili plačilo odškodnine ob spremembi namenske rabe, občine ne bi bile več zainteresirane za tak način spreminjanja rabe. Odškodnina tudi bazira na dejstvu, da se plača takrat, ko se zemljišče dejansko ne more več uporabljati za kmetijsko proizvodnjo. Prav tako bi plačilo odškodnine ob spremembi namenske rabe s prostorskim aktom povzročilo težavo v smislu načina obračunavanja.

Komisija se je seznanila tudi s stališčem Skupnosti občin Slovenije (v okviru Komisije za kmetijstvo in razvoj podeželja), ki predlaga nadaljnje, a drugačno zaračunavanje odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča, ki predstavlja sistemski finančni vir izvajanja ukrepov kmetijske zemljiške politike. Če je namen plačila odškodnine varovanje kmetijskih zemljišč, bi se morala plačevati ob spremembi namenske rabe zemljišča in ne kasneje, saj je glede na njen namen to trenutek, ko se še lahko varujejo zemljišča. S takšno spremembo bi lahko preprečili tudi velike interese po spremembi namenske rabe zemljišč in špekulacije s preprodajo kmetijskih zemljišč pred spremembo namenske rabe. Plačila odškodnine za spremembo namembnosti naj bodo oproščeni vsi, ki so do uveljavitve zakona takšno zemljišče že kupili, zavezanec za plačilo odškodnine za spremembo namembnosti pa naj bo prodajalec zemljišča. Poleg tega bi morale biti občine po mnenju Skupnosti občin Slovenije oproščene plačila odškodnine za spremembo namembnosti za javno infrastrukturo in nekatere druge projekte, del odškodnine pa bi moral biti prihodek občin, ki bi bil namenjen financiranju programov in ukrepov kmetijske politike. Skupnost občin Slovenije tudi opozarja, da bi z morebitno ukinitvijo odškodnine

zaradi spremembe namembnosti usahnil sistemski vir financiranja izdelave strokovnih podlag za opredelitev trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč (3. c člen ZKZ-C). Ker dodatni viri financiranja za te namene niso zagotovljeni, lahko občine v tem primeru pričakujejo težave pri izdelavi OPN.

Po mnenju predsednika Združenja občin Slovenije veljavna ureditev varovanja kmetijskih zemljišč ni ustrezna. Ker se odškodnina odmerja od celotne zemljiške parcele, na kateri se bo zgradil objekt, se investitorji odločajo za parcelacijo, ki pomeni dodatno birokratsko oviro. Da je veljavna ureditev nedomišljena, je izpostavil primer gradnje objekta (npr. ceste, parkirišča, hiše) v gozdu na zemljiški parceli, ki pretežno predstavlja gozd (90%) z manjšim objektom (5%) ter manjšim obsegom (5%) kmetijskega zemljišča. Čeprav je na taki parceli neznaten del kmetijskega zemljišča, mora investitor objekta plačati odškodnino od celotne zemljiške parcele. Vsekakor je treba varovati najboljša kmetijska zemljišča in za spremembo njihove rabe (od 50 bonitetnega razreda naprej) zaračunavati odškodnino, vendar od površine, ki se je ne more več uporabljati v kmetijske namene. Odškodnina ne bi smela biti visoka, saj z njo ne moremo varovati kmetijskih zemljišč. Po njegovem mnenju bi več dosegli s tem, da bi na državni ravni iz proračunskih sredstev, zaradi pozidave kmetijskih zemljišč, zagotavljali nadomestna zemljišča, ki niso v kmetijski rabi. V sedANJI situaciji je bolje ukiniti odškodnino in na novo urediti sistem varovanja kmetijskih zemljišč.

Po mnenju komisije veljavna ureditev plačevanja odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč v praksi povzroča številne težave in jo je zato treba spremeniti, vendar na sistemski način, ki mora temeljiti na medresorskem (varstvo kmetijskih zemljišč, prostorsko načrtovanje, davčna politika) usklajevanju na vladnem nivoju in vključevanju strokovne javnosti in lokalnih skupnosti. Po mnenju komisije obstaja dvom, da se lahko z amandmaji v okviru skrajšanega postopka poiščejo usklajene in kvalitetne rešitve.

Člani komisije so si enotni o nujnosti varovanja kmetijskih zemljišč in potrebi po povečanju prehranske varnosti, se pa njihovi pogledi o načinu varovanja kmetijskih zemljišč razlikujejo.

Nekateri menijo, da bi bilo treba ohraniti odškodnino zaradi spremembe namembnosti, vendar bi morali spremeniti način odmere (od gradbene parcele in ne od celotne zemljiške parcele) in višino odškodnine, drugi so se zavzeli za njeno ukinitve in pripravo nove sistemske rešitve, ker ocenjujejo, da z odškodnino ne varujemo kmetijskih zemljišč, saj npr. večji investitorji, npr. trgovci, nimajo težav s plačevanjem visokih odškodnin zaradi gradnje objektov (trgovskih centrov) na kmetijskih zemljiščih.

Po mnenju večine članov komisije bi morali odškodnino plačevati takrat, ko se dejansko spreminja namenska raba zemljišča in nikakor kasneje – npr. nekaj let po spremembi namenske rabe zemljišč iz kmetijskih v (nepozidana) stavbna zemljišča. Nesmiselno in krivično je, da mora investitor plačati odškodnino, čeprav je bila namenska raba zemljišča spremenjena pred mnogimi leti. Po mnenju nekaterih članov komisije s takim načinom zaračunavanja odškodnine ne ščitimo kmetijskih zemljišč, ampak le pobiramo davke. Prav tako nekateri člani komisije opozarjajo na nelogično rešitev, ko morajo investitorji plačevati odškodnino zaradi spremembe namembnosti nepozidanih stavbnih zemljiščih znotraj strnjenih naselij. Z vidika prostorske naselitve bi morali usmerjati gradnjo na nepozidana stavbna zemljišča znotraj ureditvenih območij naselij, vendar se investitorji izogibajo teh območij zaradi plačila odškodnine pred izdajo gradbenega dovoljenja ter iščejo parcele izven teh območij, za katere ni treba plačati odškodnine.

Nekateri člani komisije poudarjajo, da je bila zadnja novela zakona pripravljena ob široki podpori strokovne javnosti. Strinjajo se s predstavljenim stališčem Ministrstva za kmetijstvo in okolje, da bi ukinitve plačila odškodnine zaradi spremembe namembnosti porušila obstoječi koncept varovanja kmetijskih zemljišč, ki temelji prav na njej. V zadnjih letih smo zaradi ekspanzije gradnje izgubili veliko kmetijskih zemljišč, pri čemer so prednjačili trgovski centri in praktično nič proizvodnih objektov. Nekateri ocenjujejo, da je v Sloveniji veliko zemljišč za gradnjo stanovanj in gospodarskih objektov (neizrabljeni vojaški objekti; propadajoče hiše in stanovanjski objekti; zemljišča s propadlimi podjetji) in ni nobene potrebe po uničevanju kmetijskih zemljišč.

Posamezni člani komisije so opozorili, da se investitorji zaradi določenega načina odmere odškodnine, to je od površine zemljiške parcele, na kateri se bo gradil objekt, odločajo za parcelacijo, kar pa prinaša le dodatne stroške in daljši postopek pridobivanja gradbenega dovoljenja.

Po mnenju komisije je bila boniteta kmetijskih zemljišč določena dolgo časa nazaj in na neustrezen (pisarniški) način, zaradi česar višina odškodnine ne upošteva dejanske vrednosti zemljišča. Odškodnina zaradi spremembe namembnosti predstavlja investitorjem v proizvodno dejavnost ali graditeljem individualnih hiš znotraj strnjenih naselij na nezazidanih stavbnih zemljiščih velik dodatni strošek, še posebej v manj razvitih delih Slovenije (npr. Pomurje), kjer predstavlja skoraj vrednost zemljišč. Prav tako se v praksi soočamo s primeri, ko so se obrtne cone gradile z evropskimi sredstvi, danes pa vse stoji, ker so zneski odškodnine zaradi spremembe namembnosti ogromni.

Nadalje komisija opozarja, da se je pred letom 2003 prihodek iz naslova odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč delil med državo in občinami, ki so tako imele sistemski vir za financiranje ukrepov zemljiške politike, medtem ko je po sedanji ureditvi odškodnina namenski prihodek proračuna Republike Slovenije.

Medtem ko nekateri člani komisije opozarjajo, da (visoka) odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč odvrača mlade družine od individualne gradnje, drugi ocenjujejo, da je gospodarska kriza taka, da mlade družine tudi brez tega stroška ne morejo sami reševati svojega stanovanjskega problema.

Darko Fras, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti v Republiki Sloveniji (ZPKEU-C) - skrajšani postopek

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US), oblikovala naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti v Republiki Sloveniji (ZPKEU-C) - skrajšani postopek

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 69. seji 11. 6. 2012 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvi zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti v Republiki Sloveniji, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Komisija je bila seznanjena z glavnim ciljem predloga zakona, to je uskladitvijo zakona z evropskimi predpisi na področju priznavanja poklicnih kvalifikacij, na podlagi razširitve kroga upravičencev do postopka priznanja poklicnih kvalifikacij in posledično poenostavitvijo, pocenitvijo in skrajšanjem upravnih postopkov iz tega naslova.

Navkljub razumevanju zavezanosti Slovenije k prenosu evropskih zakonodajnih določb v slovensko zakonodajo, komisija vseeno opozarja, da bi se moralo več pozornosti nameniti predvidenim negativnim posledicam širitve obsega priznavanja poklicnih kvalifikacij za trg delovne sile v Sloveniji. Tako na primer stroka že sedaj pričakuje negativne posledice za trg delovne sile, konkretnije za medicinske sestre, v povezavi z vstopom Republike Hrvaške v Evropsko unijo in prenosom določbe Direktive 2005/36/ES v hrvaški pravni red.

Omenjena direktiva za medicinske sestre določa minimalne pogoje usposobljenosti medicinskih sester, pri čemer primerjava programa izobraževanja medicinskih sester na Hrvaškem s programom izobraževanja v Sloveniji pokaže, da hrvaške medicinske sestre izpolnijo minimalne 'evropske pogoje' že po končani srednji šoli, medtem ko se v Sloveniji zahteva zaključena visoka strokovna šola oz. univerza. Posledično bodo z vstopom Hrvaške v EU medicinske sestre, ki pričnejo opravljati poklic po krajši izobraževalni dobi, izenačene s slovenskimi medicinskimi sestrami. Republika Slovenija se do sedaj, navkljub opozorilu stroke, na to problematiko še ni ustrezno odzvala.

Prav tako je v praksi že moč opaziti negativne posledice očitno preveč ohlapnih zahtev glede izpolnjevanja pogojev znanja slovenskega jezika, zlasti pri opravljanju poklicev, kjer je stik z ljudmi neizogiben in je jasna komunikacija bistven pogoj za kvalitetno delo, na primer v zdravstvu. To vprašanje je sicer v tesni povezavi z Zakonom o priznavanju poklicnih kvalifikacij zdravnik, zdravnik specialist, doktor dentalne medicine in doktor dentalne medicine specialist, s katerim se je v slovenski pravni red leta 2010 prenesla Direktiva Sveta 2009/50/ES o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve. Prav z omenjeno direktivo se sedaj usklajuje tudi obravnavani predlog zakona.

Komisija v skladu z ugotovitvami poziva zakonodajalca k bolj premišljenemu prenosu evropskih zakonodajnih določb v slovenski pravni red ter k vnaprejšnjemu predvidevanju in iskanju načinov za omejitev negativnih posledic odpiranja trga dela za posamezne skupine reguliranih poklicev.

Boris Šuštaršič, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-C) – skrajšani postopek

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US), oblikovala naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-C) – skrajšani postopek

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 69. seji 11. 6. 2012 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Komisija ugotavlja, da se s predlaganimi dopolnitvami veljavnega zakona delno prenaša Direktivo 2009/52/ES o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav ter v odločanje dolžnosti in obveznosti pravnih oseb, podjetnikov ali posameznikov ob prepovedi zaposlovanja nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav.

Komisija na podlagi pojasnil predstavnice Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ugotavlja, da tokratni predlog zakona ne vključuje spornih določb na referendumu 5. 6. 2011 zavrženega Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ki so se nanašale na sosedsko pomoč in opravljanje kmetijske dejavnosti in ki jim je komisija ob obravnavi predloga zakona lansko leto nasprotovala.

Predlagane dopolnitve zakona, ki se nanašajo na prenos določb Direktive 2009/52/ES in katerih vsebina je skladna s tistimi iz lanskoletnega predloga zakona, pa komisija tudi tokrat ocenjuje kot dobre in nujno potrebne, saj ustrezno nižajo stopnjo tolerantnosti do kršiteljev zakonskih določb.

Boris Šuštaršič, l. r.
predsednik komisije

Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Letnemu poročilu Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2011

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US), oblikovala naslednje

M n e n j e

k Letnemu poročilu Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2011

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 69. seji 11. 6. 2012 obravnavala Letno poročilo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2011, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložil Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v nadaljevanju: ZPIZ).

Komisija se je seznanila s poročilom in ga tudi letos ocenjuje kot preglednega, informativnega ter posledično kvalitetnega, ZPIZ pa kot zgled dobro in strokovno vodene institucije.

Komisiji je generalni direktor ZPIZ Marijan Papež predstavil ključne trende na področju pokojninskega zavarovanja, med katerimi je kar nekaj zaskrbljujočih. Še vedno se namreč slabša razmerje med povprečnimi neto pokojninami ter povprečnimi neto plačami v škodo pokojnin (59,7 % v letu 2010 in 58,6 % v letu 2011, če se upošteva vse pokojnine, ter 64,7 % v letu 2010 in 63,4 % v letu 2011, če se upošteva zgolj starostne pokojnine), ponovno znižanje razmerja med zavarovanci in upokojenci iz obveznega zavarovanja (z 1,60 v letu 2010 na 1,53 v letu 2011), znižanje števila zavarovancev (leta 2009 894.886, leta 2010 881.992, leta 2011 869.869), kar ima za posledico manjši obseg prihodkov iz naslova prispevkov zavarovancev, še vedno pa se slabša tudi struktura zavarovancev (povečevanje deleža brezposelnih zavarovancev kot posledice krize) in s tem virov prispevkov.

Struktura prihodkov ZPIZ se tako v zadnjih letih spreminja, saj se delež prihodkov od prispevkov v celotnih prihodkih vztrajno niža (69,4 % v letu 2010, 68 % v letu 2011). Posledično se vseskozi povečuje delež t.i. transfernih prihodkov s strani državnega proračuna (28,7 % v letu 2009, 29,9 % v letu 2010 in 31,4 %). Od tega se prihodki iz naslova dodatne obveznosti države, ki od leta 2005

zagotavlja izravnano bilanco ZPIZ, vseskozi povečujejo (v letu 2010 v višini 3,63 % BDP in v letu 2011 v višini 4,03 % BDP).

Komisija ugotavlja, da se je v primerjavi z letom 2010 število upokojencev povečalo za 117.000, pri čemer opozarja, da število starostnih upokojencev ne bi smelo predstavljati bistva problema, saj gre za dejstvo, ki ga je težko bistveno spremeniti. S spreminjanjem pogojev upokojevanja in višanjem zakonskih pogojev za starostno upokožitev je sicer možno do določene mere vplivati na število starostnih upokojencev, a kljub temu bi ključne rešitve kazalo iskati v povezavi z aktivno stranjo bilance ZPIZ, se pravi s strukturo in višino prispevkov.

Za tovrstne temeljne premike pa ne bodo dovolj le spremembe sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ampak celovite in usklajene spremembe na finančnem in gospodarskem področju, trgu dela, področju izobraževanja in vrednot v družbi. V skladu s tem bi moral vsak posamezen minister na svojih delovnih področjih vgraditi v tekoče in dolgoročne politike aktivnosti za doseg cilja zagotovitve stabilizacije sistema. Niso namreč problematična samo stanje na trgu dela in obstoječa načela gospodarjenja, ki ne zagotavljajo ustrezne zaščite delovnih mest v realnem sektorju, ampak tudi sistem izobraževanja, ki ni skladen s potrebami trga. Tudi trenuten način dojemanja upokojevanja kot edinega načina za zagotovitev socialne varnosti je zaskrbljujoč.

Bistveno bi bilo torej sprožiti ponoven zagon gospodarstva, s tem pa omogočiti odpiranje novih delovnih mest, ki naj temeljijo na upoštevanju standardov varnosti in zdravja pri delu in naj bodo motivirajoča. Sproži naj se povečanje povpraševanja na trgu po starejših delavcih in tistih, ki iščejo prvo zaposlitev. Zagotovi naj se primerna delovna mesta za starejše, ki bodo posledično lahko dlje časa aktivni, ter ustrezna delovna mesta za mlade, ki jim bodo zagotavljala ustrezno varnost in bodo primerna njihovi izobrazbi. Le na takšen način se bo lahko dvignil delež davčnih prispevkov v strukturi prispevkov, zvišalo razmerje med aktivnimi prebivalci in upokojenci ter znižal potreben delež pokritja iz državnega proračuna.

Komisija kot eno od možnosti stabilizacije prilivov v pokojninski sistem prepoznava povezovanje ključnih strateških področij v državi - premoženja v lasti države, pokojninskih skladov ter donosnih infrastrukturnih in energetskih projektov. Trenutna povezava državnega premoženja in pokojninske blagajne preko KAD očitno ne zadostuje tako z vidika nadzora ZPIZ nad upravljanjem omenjenega dela državnega premoženja kot z vidika zagotavljanja stabilnosti sistema obveznega zavarovanja.

Komisija ugotavlja, da je zaradi povečanega števila vloženih zahtevkov, kot reakcije na predvidene zakonodajne spremembe na tem področju, sprejemljivo, da je realizacija načrtovanega števila rešenih zahtev nižja od planirane. Pri tem komisija ponovno opozarja na velik vpliv neutemeljenega širjenja strahu med prebivalstvom, na podlagi nestrokovno podanih informacij o posledicah načrtovanih sprememb tako s strani medijev kot politike.

Boris Šuštaršič, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Poročilu o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških za leti 2010 in 2011

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US), oblikovala naslednje

M n e n j e

k Poročilu o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških za leti 2010 in 2011

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 69. seji 11. 6. 2012 obravnavala Poročilo o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških za leti 2010 in 2011, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija se je seznanila s poročilom.

Predstavnici Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve sta članom komisije povzeli ključne aktivnosti, ki se dotikajo področja enakih možnosti in predstavljajo rešitve na najbolj pomembnih področjih, ki jih naslavlja Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških za leti 2010 in 2011.

Komisija je bila seznanjena, da je bil na področju zagotavljanja enakih možnosti žensk in moških v zadnjih dveh letih narejen določen napredek, a je še vedno dovolj področij, kjer bi se dalo storiti še več. Tako je na primer prišlo do velikega preboja na področju procesov političnega odločanja, kjer je število poslank preseglo tretjino vseh poslancev, kar se je zgodilo prvič v zgodovini. Še vedno pa, po besedah predstavnic ministrstva, ostaja nizek delež predsednic upravnih odborov, čeprav bi jih glede na izobrazbeno strukturo lahko bilo precej več. Komisija meni, da si je takšne rezultate v gospodarstvu moč razložiti tako, da ženske še vedno prevzemajo večji delež skrbi za družino in se v skladu s tem zavestno odrekajo prevzemanju visokih položajev v družbenih strukturah.

Navkljub želji po vzpostavitvi takšnih pogojev, ki bodo omogočali obema spoloma, da bosta imela enake možnosti dostopa do odločevalskih pozicij v družbi, brez da bila ovirana z njuno tradicionalno določeno vlogo v družbi, komisija meni, da določanje kvot v večini primerov (npr. določanje % menedžerk na vodstvenih položajih) ni najboljša izbira. Cilj je doseči takšne pogoje v gospodarstvu in javni upravi, da bo kot kriterij za izbiro vodstvenega kadra samoumevno upoštevana zgolj in samo sposobnost posameznika opravljati določeno delo in ne njegov spol. Umetno postavljene kvote same po sebi takšen učinek zagotovo težje dosežejo, hkrati pa se lahko izkažejo kot omejujoče, kar se tiče zagotavljanja enakih možnosti za zasedbo posameznega delovnega mesta.

Komisija meni, da je prav, da se z zastavljenimi cilji na posameznih področjih skuša doseči najboljše možne razmere za enakopravnost žensk in moških, da pa je vendarle potrebno upoštevati, da so določene poklicne skupine že tradicionalno maskulinizirane ali feminizirane, sprejemljivost tega dejstva ali vzroke za to pa je težko pojasnjevati zgolj z golimi statistikami, še težje pa spremeniti zgolj s formalno zastavljenimi cilji, brez hkratne spremembe dojemanja vlog posameznega spola v družbi. O enakih možnostih spolov bi zato kazalo razmišljati zlasti v kontekstu uravnoteženja relativne moči obeh spolov v zasebni in poklicni sferi.

Boris Šuštaršič, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Posebnemu poročilu o bivanjskih razmerah Romov na območju jugovzhodne Slovenije

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje

M n e n j e

k Posebnemu poročilu o bivanjskih razmerah Romov na območju jugovzhodne Slovenije

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 115. seji 11. 6. 2012 obravnavala Posebno poročilo o bivanjskih razmerah Romov na območju jugovzhodne Slovenije, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložil Varuh človekovih pravic.

Komisija se je seznanila s poročilom.

Uvodno obrazložitev in dodatna pojasnila so podali predstavniki Varuha človekovih pravic (v nadaljevanju: Varuh), Službe za narodnosti pri Ministrstvu za notranje zadeve, Sveta romskih skupnosti Republike Slovenije in Združenja Forum romskih svetnikov.

Predstavniki Varuha je pojasnil, da je poročilo rezultat preiskave pobud pripadnikov romske skupnosti in prebivalcev okoliških naselij iz leta 2011, zlasti na širšem območju Novega mesta in na tej podlagi izpeljanih zaključkov in priporočil. Pobudniki so Varuha opozorili na začaran krog nedostojnih bivalnih razmer, izključenosti, neizobraženosti, nezaposljivosti, nasilja, napadov na tujo lastnino in pomanjkljivega ukrepanja organov oblasti. Problematika neurejenih bivalnih razmer Romov, ki je v poročilu predstavljena s konkretnimi primeri, obsega dostop do pitne vode, prijavo stalnega bivališča, ogrožanje varnosti in premoženja, posege v lastninsko pravico, nezakonite gradnje, mladoletne matere, degradacijo okolja, zlorabo socialnih pomoči ter veterinarsko problematiko.

Varuh v poročilu ugotavlja, da razmere v romskih naseljih ogrožajo uresničevanje človekovih in posebnih pravic romske skupnosti in človekovih pravic prebivalcev okoliških naselij. Vzpostavitev pravne in komunalne urejenosti romskih naselij je osnovni pogoj za to, da bodo državni (represivni) organi sploh lahko začeli dosledno in učinkovito izvajati nadzor nad zakonitostjo ravnanj romskega prebivalstva.

Predstavniki Službe za narodnosti je sodelovanje vsakokratne vlade in Varuha ocenil kot dobro, o čemer pričajo tudi nekateri primeri dobre prakse urejanja romskih naselij. Komisijo je seznanil, da Komisija Vlade Republike Slovenije za zaščito romske skupnosti pripravlja drugo poročilo o položaju romske skupnosti v Sloveniji, ki ga bo predložila v obravnavo Državnemu zboru. Izrazil je nestrinjanje s predlogom Varuha, da bi morala Vlada na podlagi tretjega odstavka 5. člena Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji (ZRomS-1) poseči v pristojnosti občin v primeru, ko le-te ne izvajajo zakonsko določenih ukrepov. Pri sprejemanju prostorskih aktov, ki so ključnega pomena za ureditev bivanjskih razmer v romskih naseljih, je država pripravljena občinam nuditi strokovno pomoč, v ta namen pa je bila ustanovljena tudi posebna strokovna skupina.

Predstavniki Sveta romskih skupnosti Republike Slovenije in Združenja Forum romskih svetnikov so izpostavili, da z opozarjanjem na konkretne probleme aktivno sodelujejo pri urejanju bivalnih razmer v romskih naseljih, ki so po njihovem mnenju temelj nadaljnjega razvoja romske skupnosti v Sloveniji. Pri tem se strinjajo z Varuhom, da v občinah pogosto primanjkuje politične volje, znanja in finančnih sredstev za tako zahtevne projekte. Opozorili so, da se nekatere občine na razpise za finančna sredstva, ki so že tako omejena, ne prijavljajo ali pa pridobljena sredstva porabijo nenamensko.

Komisija meni, da je poročilo pregledno in metodološko dobro zasnovano. Problematika, ki jo obravnava, je smiselno strukturirana, vsebinsko obrazložena in ponazorjena s konkretnimi primeri. Komisija pozdravlja aktivno vlogo Varuha pri zaznavanju in reševanju zaskrbljujočih bivanjskih razmer Romov na območju jugovzhodne Slovenije ter predloge in priporočila, ki jih v okviru svojih pristojnosti naslavlja na Vlado in Državni zbor.

V razpravi so člani komisije opozorili na težave, s katerimi se soočajo občine, na katere so državni organi preložili ukrepe za pravno in komunalno ureditev romskih naselij, in se zavzeli za odgovornejšo vlogo države, predvsem na segmentih, na katere občine nimajo vpliva (npr. mladoletne matere, ogrožanje varnosti in lastninske pravice). Poleg doslednega izvajanja represivnih ukrepov in zagotavljanja finančne pomoči bi morala država poskrbeti za ustrezno izobraževanje (tudi odraslih) Romov, ki bi pripomoglo tudi k njihovem razumevanju urejenih bivalnih razmer, vendar ne na način, ki bistveno posega v njihovo tradicionalno kulturo. Posledično

bi se povečale možnosti za ureditev ekonomskih in socialnih razmer Romov, upravičeno pa bi bilo pričakovati tudi strpnejši odnos prebivalstva okoliških naselij do pripadnikov romske skupnosti, pa tudi manj razdorov znotraj same romske skupnosti. Komisija zato od Vlade pričakuje, da bo operacionalizirala Nacionalni program ukrepov za Rome 2010-2015 (NPUR) in zagotovila potrebna proračunska sredstva.

Komisija se zavzema se za celovit pristop k reševanju romske problematike, ki je uresničljiv le s skupno odgovornostjo in aktivnim sodelovanjem Vlade, občin in Sveta romskih skupnosti Republike Slovenije ter ob upoštevanju priporočil Varuha.

Po razpravi je komisija soglasno sprejela naslednja s k l e p a:

1. Komisija se je seznanila s Posebnim poročilom o bivanjskih razmerah Romov na območju jugovzhodne Slovenije.
2. Komisija priporoča Vladi, občinam in Svetu romske skupnosti, da upoštevajo priporočila Varuha človekovih pravic, zapisana v Posebnem poročilu o bivanjskih razmerah Romov na območju jugovzhodne Slovenije.

Jože Mihelčič, l.r.
podpredsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano k Predlogu zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-D) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-D) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 50. seji 14. 6. 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslancev Državnega zbora (prvopodpisani Jože Tanko).

Komisija ne podpira Predloga zakona.

Predstavnik predlagatelja zakona je komisijo seznanil, da se kot vir za pripravo in izvajanje ukrepov kmetijske zemljiške politike črta odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča, kajti namen predlagane spremembe je odprava teh odškodnin. Odpravijo se odškodnine zaradi spremembe namembnosti zemljišča, s čimer se bo pomembno razbremenilo gospodarstvo in individualni investitorji pri novo gradnjah in s tem dvignili konkurenčnost Slovenije kot naložbene destinacije. Predlog temelji na načelu odprave administrativnih in finančnih bremen pri razvoju gospodarstva in individualnih investorjev. Predlog ima pozitivne finančne posledice na prebivalstvo, saj se s predlogom zakona ukinja mehanizem plačila odškodnine, ki jo morajo ob izdaji gradbenega dovoljenja plačati vsi, ki bodo z gradnjo spremenili namembnost kmetijskega zemljišča. Ocenjeno je, da je povprečna odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča znašala 10 evrov/m². Če upoštevamo povprečno gradbeno parcelo v obsegu 10 arov pomeni ukinitvev odškodnin prihranek v višini 10.000 evrov pri vsaki individualni gradnji.

Predstavnik Ministrstva za kmetijstvo in okolje je v ustni predstavitvi stališča resornega ministrstva poudaril, da je varstvo kmetijskih zemljišč ustavna kategorija. Lani sprejet Zakon o spremembah in

dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih je po letu 2002 ponovno uvedel plačilo odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč, katere cilj je bil racionalno umeščanje objektov v prostor z usmerjanjem gradnje na manj kvalitetna zemljišča ter obenem zagotavljanje namenskih sredstev za urejanje manj kvalitetnih zemljišč v zemljišča za kmetijsko pridelavo. Ker bi z ukinitvijo odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč porušili obstoječi sistem varstva kmetijskih zemljišč, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje takšnemu načinu odpravljanja odškodnine ni naklonjeno. Zaradi težav, ki so se pokazale v letu dni izvajanja zakona, razmišljajo o spremembi načina odmere odškodnine ter o njenem znižanju, saj je glede na trenutne gospodarske razmere relativno visoka. Od uveljavitve zadnje novele zakona je bilo zbranih okoli 4 milijone evrov odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča. Že ob pripravi zakona v lanskem letu so na resornem ministrstvu predlagali odmero odškodnine od gradbene parcele, ampak tega takratno Ministrstvo za okolje in prostor ni podprlo. V zvezi s predlogom, da bi namesto odškodnine uvedli instrument nadomeščanja kmetijskih zemljišč, je pojasnil, da se je nadomeščanje v praksi izkazalo za problematično v primeru manjših projektov. Koncept odškodnine ni odvisen od lokacije, ampak od kvalitete zemljišča in je enoten za celo državo. Predlog, da bi se odškodnina plačevala ob spremembi namembnosti rabe kmetijskega zemljišča, predstavlja težavo in bi lahko povzročil neenakopraven položaj investorjev. Po takem predlogu namreč v okoli 40 občinah, ki imajo sprejete OPN, odškodnin ne bi bilo, v ostalih pa bi se odškodnina plačevala, če bi prišlo do spremembe namembnosti. Poleg tega ima marsikatera občina v obstoječih prostorskih aktih zelo veliko nepozidanih stavbnih površin, ki so po dejanski rabi kmetijska zemljišča. V kolikor se v občini ugotovi, da jih ni možno aktivirati, se spremeni namen rabe iz stavbne v kmetijsko in hkrati ob izkazanem interesu spremeni raba drugih zemljišč (iz kmetijskih v stavbna). Če bi uveljavili plačilo odškodnine ob spremembi namenske rabe, občine ne bi bile več zainteresirane za tak način spreminjanja rabe. Odškodnina tudi bazira na dejstvu, da se plača takrat, ko se zemljišče dejansko ne more več uporabljati za kmetijsko proizvodnjo. Prav tako bi plačilo odškodnine ob spremembi namenske rabe s prostorskim aktom povzročilo težavo v smislu načina obračunavanja. Na koncu predstavitve stališča je napovedal, da Ministrstvo za kmetijstvo in okolje za september načrtuje in pripravlja celovito spremembo zakona o kmetijskih zemljiščih.

Komisija se je seznanila tudi s stališčem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki predloga zakona ne podpira, saj cilji niso v skladu s cilji, da se ohranja in izboljšuje pridelovalni potencial ter povečuje obseg kmetijskih zemljišč za pridelavo hrane. Ne samo odprava odškodnin temveč že znatno znižanje odškodnin za spremembo namembnosti bi po mnenju KGZS lahko ogrozilo načrtovano izvajanje ukrepov kmetijske zemljiške politike, ki se bodo v veliki večini financirali prav iz tega vira. KGZS, meni, da je v javnem interesu, da se najboljša kmetijska zemljišča ohranijo in nujno, da se za zadovoljivo samooskrbo s hrano, delež kmetijskih zemljišč tudi poveča. Potrebno je poudariti, da so se z zadnjo spremembo zakona o kmetijskih zemljiščih prenehali uporabljati prostorski akti v delu, ki se nanašajo na nadomeščanje kmetijskih zemljišč, z ukinitvijo odškodnine pa bi apetiti po najboljših kmetijskih zemljiščih, z namenom spremembe namembnosti, še bolj narasli.

KGZS predlaga, da se ne ukinja odškodnina za spremembo namembnosti saj meni, da bi bilo bolje, če se plačilo odškodnin ne bi izvajalo za celotno parcelo, ki je predvidena za gradnjo ampak samo za površino, ki jo splošni prostorski izvedbeni pogoji in merila za parcelacijo v odlokih o OPN posameznih občin določajo kot najmanjšo velikost parcele objekta.

Nekateri člani komisije so menili, da je lani uveljavljeni zakon treba spremeniti, saj je v nekaterih točkah po njihovem mnenju neživljenjski in posega v nekatere že pridobljene pravice. Odpravili bi namreč naj le odškodnine za zemljišča, ki v naravi ne predstavljajo potenciala za kmetijsko pridelavo. Po drugi strani pa če bo ta novela sprejeta bo izgubilo kmetijstvo kot celota, država pa na segmentu prehranske varnosti in pri kmetijskih zemljiščih.

Posamezni člani komisije, ki so noveli zakona naklonjeni ugotavljajo, da so z uvedbo odškodnin v praksi nastale škodljive posledice, ker so se investicije skoraj da ustavile. Prepričani so, da so negativne posledice uvedbe odškodnin nekajkrat večje od morebitnih koristi za kmetijsko zemljiško politiko. Cene zemljišč so se zaradi odškodnin drastično povišale, kar investorje odvrča od

gradenj. Od odškodnin je bilo pobranih veliko manj sredstev, kot je bilo predvideno; evidentno je tudi, da ljudje čakajo z gradbenimi dovoljenji na čas odprave odškodnin. Poudarjajo tudi, da bodo s predlagano spremembo mlade družine v domačem okolju lažje rešile stanovanjske probleme, kar bo pripomoglo tudi k pomladitvi in poživitvi podeželja.

Večina članov komisije pa je prepričana, da je na hitro v parlamentarni postopek vložena novela zakona, s katero naj bi popravili junija lani uveljavljeni zakon, katerega namen je bila zaščita najboljših kmetijskih površin pred nadaljnjo pozidavo grob poseg predvsem v interesu kapitala. Odprava odškodnin za kmetijska zemljišča nas pelje v zgrešeno kmetijsko politiko in z njo ogrožanje prehranske varnosti. Slovenija s predlagano spremembo zakona grobo krši tudi usmeritve evropske skupnosti, ki prav zaradi grozeče prehranske krize predlaga ukrepe za zaščito naravnih virov, kamor nedvomno sodijo tudi kmetijska zemljišča.

Komisija je sprejela naslednji s k l e p:

Ministrstvu za kmetijstvo in okolje se predlaga, da v skladu z napovedjo do septembra pripravi celovito spremembo zakona o kmetijskih zemljiščih, ki naj gre v javno razpravo ob upoštevanju gornjih pripomb ter pripomb nevladnih organizacij, skupin strokovnjakov s področja urejanja kmetijskih zemljišč in prostorskega načrtovanja ter pripomb Sveta Republike Slovenije za varstvo okolja.

Cvetko Zupančič, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga sklepa Sveta o podpisu Sporazuma o pridružitvi med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Srednjo Ameriko na drugi strani, in začasni uporabi trgovinskega dela (Del IV)

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 53. seji 19. 6. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga sklepa Sveta o podpisu Sporazuma o pridružitvi med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Srednjo Ameriko na drugi strani, in začasni uporabi trgovinskega dela (Del IV)

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na 53. seji 19. 6. 2012 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga sklepa Sveta o podpisu Sporazuma o pridružitvi med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Srednjo Ameriko na drugi strani, in začasni uporabi trgovinskega dela (Del IV), ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Člani komisije so bili seznanjeni, da Vlada RS podpira navedeni predlog sklepa, saj gre za pravni instrument za odobritev podpisa in začasno uporabo trgovinskega dela, in sicer do sklenitve sporazuma. V zvezi z obravnavanim sporazumom so bili doseženi cilji odprave visokih tarif in tehničnih ovir v trgovini, liberalizacije trga storitev, varstva geografskih označb, dostopa do trga javnih naročil, vključitve obveznosti glede uveljavljanja delovnih in okoljskih standardov ter zagotovitve učinkovitih in hitrih postopkov reševanja sporov. Pozitivni učinki za obe strani

pogodbenic bodo predvsem v poglobljeni integraciji in v dolgoročnih pozitivnih makroekonomskih učinkih.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je soglasno sprejela m n e n j e, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga sklepa Sveta o podpisu Sporazuma o pridružitvi med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Srednjo Ameriko na drugi strani, in začasni uporabi trgovinskega dela (Del IV).

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o poenostavitvi postopka selitve motornih vozil, registriranih v drugi državi članici, na enotnem trgu

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 53. seji 19. 6. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu stališča Republike Slovenije do predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o poenostavitvi postopka selitve motornih vozil, registriranih v drugi državi članici, na enotnem trgu

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na 53. seji 19. 6. 2012 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o poenostavitvi postopka selitve motornih vozil, registriranih v drugi državi članici, na enotnem trgu, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Člani komisije so bili seznanjeni, da je cilj obravnavane uredbe upravna poenostavitev za državljane, podjetja in organe za registracijo vozil, zlasti z elektronsko izmenjavo podatkov o registraciji vozil. Zato morajo države članice za upravno poenostavitev formalnosti pri registraciji druga drugi omogočiti dostop do podatkov o registraciji vozil, da se izboljša izmenjava informacij in pospešijo postopki registracije. Pri selitvi motornega vozila, registriranega v eni državi članici, v drugo državo članico, je za njegovo registracijo v drugi državi članici potrebna splošno dostopna začasna registracija, da se zagotovi varnost v cestnem prometu in elektronski prenos zanesljivih podatkov o registraciji vozil. Zato je treba vzpostaviti sistem začasne registracije vozil. Za podjetja, ki se ukvarjajo z distribucijo motornih vozil ali njihovim preizkušanjem, popravili in vzdrževanjem, bo vzpostavljen sistem, v katerem bodo lahko podjetja ta vozila prepeljala v drugo državo članico s poslovno registrsko številko. Vlada se s predlogom uredbe načeloma strinja, predlaga pa tudi konkretne pripombe k posameznim členom.

Člani komisije ugotavljajo, da ima predlog uredbe sicer ugoden vpliv na gospodarstvo, saj lastnikom vozil zmanjšuje stroške in čas, potreben za preregistracijo vozila med državami članicami. Vendar sprejem obravnavane uredbe ne bo zahteval le spremembe nekaterih obstoječih aktov, temveč bodo nastale velike posledice za nacionalni proračun. Zato se je v razpravi zastavilo vprašanje, ali bo izvajanje predvidenih ukrepov posledično vplivalo na povečanje števila delovnih mest. Prav tako je bilo v razpravi opozorjeno na problem neregistriranih motornih vozil.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je soglasno sprejela m n e n j e, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o poenostavitvi postopka selitve motornih vozil, registriranih v drugi državi članici, na enotnem trgu.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poroštvih Republike Slovenije za financiranje investicij gospodarskih družb (ZPFIGD-B) – skrajšani postopek

Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US), sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poroštvih Republike Slovenije za financiranje investicij gospodarskih družb (ZPFIGD-B) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 60. seji 19. 6. 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poroštvih Republike Slovenije za financiranje investicij gospodarskih družb, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Komisija razume namero vlade, da se s predlaganimi rešitvami pospeši možnost dajanja poroštev Republike Slovenije za obratna sredstva kot enega od ukrepov, ki naj bi pripomogel h krepitvi rasti. Tudi zaostrovanje zahtev po zavarovanju s strani vodstva družb z osebnim ali stvarnim premoženjem, pri čemer posojilojemalci ne smejo biti v finančnih težavah, se zdi po eni strani smiselno, vendar pa komisija izraža dvom, da bo ob tako zaostrenih pogojih s strani gospodarskih družb sploh izkazan interes za dodeljeno poroštvo, saj bo dostop do porošstva težje dosegljiv, kot pa najem bančnega kredita. Komisija meni, da bo pogoje, ki jih za dodelitev porošstva zahtevajo rešitve iz predloga zakona težko izpolniti in bi zato na tem področju kazalo posnemati dobre prakse iz tujine.

Mag. Stojan Binder, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Poročilu o delu Državnega pravobranilstva Republike Slovenije za leto 2011

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje

M n e n j e

k Poročilu o delu Državnega pravobranilstva Republike Slovenije za leto 2011

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 116. seji 19. 6. 2012 obravnavala Poročilo o delu Državnega pravobranilstva Republike Slovenije za leto 2011, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložilo Državno pravobranilstvo Republike Slovenije.

Komisija se je seznanila s poročilom.

Generalni državni pravobranilec je pojasnil, da je delo Državnega pravobranilstva v letu 2011 zaznamovalo naraščanje števila obravnavanih zadev in izjemno povečan obseg dela na področjih, ki so posredno ali neposredno povezana z neugodnimi gospodarskimi razmerami v državi (predvsem na področju postopkov zaradi insolventnosti in postopkov zaradi prisilnega prenehanja ter na področju postopkov izvršbe in zavarovanja). Izpostavil je še, da na področju pravnih zadev izstopajo delovnopравни spori, kjer je pripad zadev v primerjavi z letom 2010 večji za skoraj 57 %.

Državno pravobranilstvo izpostavlja, da je zastopanje Republike Slovenije pred mednarodnimi sodišči, predvsem pred Evropskim sodiščem za človekove pravice, povezano z vse večjo raznolikostjo, kompleksnostjo in pravno zahtevnostjo zadev. V letu 2011 se je sicer nadaljeval trend zmanjševanja števila pritožb iz naslova kršitve pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja, povečalo pa se je število pritožb iz naslova kršitev pravic v postopkih o prekršku ter pritožb iz naslova kršitev pravice do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja. V zvezi s problematiko plinskih terminalov v Tržaškem zalivu je bilo komisiji pojasnjeno, da je Vlada na podlagi poročila takratnega Ministrstva za okolje in prostor Državno pravobranilstvo pooblastila, da priglasijo intervencijo v podporo več tožnikov, med katerimi je tudi Mestna občina Koper, v postopkih pred italijanskimi upravnimi organi. Za zastopanje Republike Slovenije v navedenih upravnih sporih je Vlada za vložitev intervencij pooblastila odvetnika, ki dobro pozna italijanski pravni red, Državno pravobranilstvo pa mu nudi ustrezno podporo.

Kar zadeva spremembe v organizaciji dela, je bila komisija seznanjena, da se je na podlagi analize pripada zadev ob koncu leta 2011 obstoječi pravdni oddelek Državnega pravobranilstva razdelil na dva samostojna oddelka, in sicer na civilnopравни in gospodarski oddelek ter na delovnopравни in socialnopравни oddelek. Ob povečevanju števila obravnavanih zadev se Državno pravobranilstvo še vedno sooča s pomanjkanjem kadra, zato bo zagotovitev ustrezne kadrovske sestave, ki je nujni pogoj za strokovno in kakovostno zastopanje, ena izmed pomembnih prioritet Državnega pravobranilstva tudi v prihodnje.

Člani komisije so v razpravi izrazili zaskrbljenost nad porastom števila sporov, do katerih prihaja med Republiko Slovenijo kot delodajalcem in njenimi zaposlenimi. Pri tem so opozorili, da je treba poiskati vzroke, zaradi katerih prihaja do delovnopravnih sporov, ter poiskati načine za zmanjšanje števila le-teh, tudi s sprejemanjem ustrezne zakonodaje.

Komisija ocenjuje, da je vloga Državnega pravobranilstva kljub vsesplošnemu nezaupanju v institucije pravne države pozitivna. Komisija pozdravlja prizadevanja Državnega pravobranilstva, da svojo izvirno nalogo, zastopanje države, nadgrajuje z opozarjanjem na pomanjkljivosti veljavne zakonodaje, na podlagi katere deluje, in s podajanjem konkretnih predlogov za spremembe (npr. predlog za spremembo 14. člena Zakona o državnem pravobranilstvu, predlog za spremembo Zakona o alternativnem reševanju sodnih sporov ...) na ministrstva in Vlado, saj bi upoštevanje teh predlogov lahko bistveno prispevalo k zmanjševanju števila sporov, ne nazadnje pa tudi k zmanjšanju stroškov, ki bremenijo državni proračun.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Letnemu poročilu Slovenske tiskovne agencije za leto 2011

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) pripravila naslednje

M n e n j e

k Letnemu poročilu Slovenske tiskovne agencije za leto 2011

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 55. seji 19. 6. 2012 *kot matična komisija* obravnavala Letno poročilo Slovenske tiskovne agencije za leto 2011, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Slovenska tiskovna agencija d.o.o.

Komisija se je seznanila s poročilom in ga podpira.

Ob dvajseti obletnici Slovenke tiskovne agencije (v nadaljevanju STA) je v letu 2011 zakon z vidika dolgoročnega razvoja uredil statusni, organizacijski in finančni položaj agencije. Zakon je natančneje opredelil poslanstvo STA, nacionalne tiskovne agencije, kot avtonomne javne službe stalnega, celovitega in objektivnega zagotavljanja informacij o dogodkih v Republiki Sloveniji in po svetu. Njena naloga je, da obvešča javnost doma in v zamejstvu, mednarodno javnost pa tudi v angleškem jeziku. Direktor STA je predstavil glavne poudarke poslovnega leta, ki ga s finančnega vidika ocenjuje kot uspešnega. Ne glede na slabše tržne okoliščine na slovenskem medijskem področju je STA povečala prihodke za tri odstotke v primerjavi s predhodnim letom, dobiček pa se je povečal za 45 odstotkov. Nov način financiranja STA, ki predvideva financiranje iz proračuna na podlagi letne pogodbe z njenim ustanoviteljem, iz tržne dejavnosti, sponzorskih in drugih sredstev, bo sicer uveljavljen šele z letom 2012, v letu 2011 pa je glavni finančni delež prihodkov (54,6 odstotkov) predstavljala pogodba z Uradom Vlade RS za komuniciranje. Kot je poudaril predstavnik STA, je poročilo potrdil nadzorni odbor, tudi na podlagi pozitivnega revizijskega mnenja.

Člani komisije so v razpravi izpostavili predvsem vprašanja glede finančnih pogojev za zagotavljanje nekaterih storitev, ki jih ponuja STA. Poudarili so, da bi veljalo razmisliti o zmanjšanju naročnine zamejskim medijem ali celo o brezplačnih storitvah, ki pa bi jih financirala država. Tovrstna podpora bi zamejskim medijem izboljšala dostopnost do agencijskih storitev, njihovo obveščenost in posredno povezanost s slovenskim nacionalnim prostorom. Za razmislek o možnostih, da se uvede brezplačen servis za zamejske medije, se je zavzel tudi predstavnik Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. STA je sicer zakonsko obvezana zagotavljati informacije tudi za potrebe slovenskih narodnih manjšin in ima svoje pogodbene dopisnike v Trstu, Gorici in Celovcu. Člani komisije so v razpravi opozorili tudi na splošno nezadostno obveščenost slovenskih zamejskih medijev o dogajanjih v Sloveniji, zato bi jim bilo treba omogočiti boljšo komunikacijo s slovensko vlado oziroma institucijami. Velja pa tudi obratno. Okrepiti bi morali poznavanje dogajanja v zamejstvu in intenzivneje širiti informacije o tem v matičnem prostoru in osrednjih medijih. Komisija je opozorila tudi na pomanjkljivo pokrivanje dogodkov v Državnem svetu. Direktor STA se je s tem strinjal, vendar je spomnil, da vsebine in obseg poročanja opredeljuje politika uredništva, ki je avtonomno. Poročanje o delovanju Državnega sveta s strani STA je pomembno, saj agencijske novice povzemajo številni mediji, oziroma se z njimi posredno informirajo tudi njihovi naročniki. Direktor STA je dodal, da razvijajo nove in različne ponudbe za potencialne naročnike in s tem prispevajo k uresničevanju svojega javnega poslanstva na različnih vsebinskih področjih. Obenem je poudaril, da je STA glede na kadrovskega potencial primerljiva z drugimi evropskimi nacionalnimi agencijami. Glede vloge in uravnoteženosti sestave nadzornega odbora je predstavnik ministrstva poudaril, da odbor deluje v okrnjeni štiričlanski sestavi, saj bi moral Državni zbor imenovati še petega člana.

Dr. Zoltan Jan, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Letnemu poročilu Informacijskega pooblaščenca za leto 2011

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje

M n e n j e

k Letnemu poročilu Informacijskega pooblaščenca za leto 2011

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 117. seji 29. 6. 2012 obravnavala Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2011, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložil Informacijski pooblaščenec.

Komisija se je seznanila s poročilom.

Uvodno obrazložitev in dodatna pojasnila so podali predstavniki Informacijskega pooblaščenca in Ministrstva za pravosodje in javno upravo.

Informacijska pooblaščenka je uvodoma izpostavila, da v letu 2011 ponovno zaznavajo bistven porast pritožb s področja dostopa do informacij javnega značaja (prejetih je bilo 857 pritožb, od tega 549 zoper molk prvostopenjskih organov in 308 zoper zavrnilne odločbe). Uvedeni so bili tudi trije prekrškovni postopki, ker organ, ki zoper odločbo Informacijskega pooblaščenca ni sprožil upravnega spora, prosilcu skladno z odločbo ni poslal zahtevanih dokumentov. Informacijska pooblaščenka ugotavlja, da pritožbene zahteve postajajo vse bolj kompleksne, saj so na eni strani prosilci bolje seznanjeni z institutom dostopa do informacij javnega značaja in se ga tudi pogosteje poslužujejo v praksi, na drugi strani pa je žal to tudi posledica upada pripravljenosti organov zavezancev za sodelovanje s prosilci pa tudi slabe seznanjenosti z obveznostmi, ki jih prinaša Zakon o dostopu do informacij javnega značaja – to velja predvsem za manjše občine, javne zavode na področju šolstva, zasebne izvajalce javnih služb in koncesionarje. V zvezi s porastom števila prošenj zavezancev za pojasnila in svetovanje informacijska pooblaščenka poziva Ministrstvo za pravosodje in javno upravo k aktivnejši vlogi, saj so svetovalne in preventivne naloge v pristojnosti ministrstva, Informacijski pooblaščenec kot pritožbeni organ pa lahko svetuje zgolj neformalno in ne glede konkretnih primerov. Informacijska pooblaščenka je opozorila tudi na problem zaračunavanja nerazumno visokih stroškov za dostop do informacij javnega značaja, ki vključujejo tudi stroške dela javnih uslužbencev. Po njenem prepričanju možnost zaračunavanja materialnih stroškov ne bi smela postati način, s katerim organi zavezanci prosilce odvrčajo od vlaganja zahtev za dostop do informacij.

Na področju varstva osebnih podatkov, ki obsega dve tretjini dela Informacijskega pooblaščenca, je bilo v letu 2011 prav tako mogoče zaznati porast števila prijav in pritožb. Povečalo se je število zaprosil za mnenja in različnih vprašanj s področja osebnih podatkov ter število inšpekcijskih zadev. Število postopkov za seznanitev z lastnimi osebnimi podatki je ostalo na enaki ravni, število vlog za iznos osebnih podatkov v tretje države se je prepolovilo, nekoliko se je zmanjšalo tudi število prekrškovnih zadev. Razveseljujoč je podatek, da se je bilo v večini inšpekcijskih postopkov mogoče dogovoriti za odpravo nezakonitosti, zato je bilo izrečenih le 12 glob. Najvišja globa (v višini 112.590 evrov pravni osebi in 20.000 odgovorni osebi) je bila izrečena zavarovalnici zaradi nezakonitega iznosa osebnih podatkov. Informacijski pooblaščenec je tudi v letu 2011 nadaljeval s preventivnim delom in presojami vplivov na zasebnost.

Komisija je bila seznanjena, da je z vidika varstva osebnih podatkov Informacijski pooblaščenec problematiziral kar nekaj pomembnih zakonov in zakonskih predlogov. Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev je sicer podprl zaradi številnih zlorab, ki so se pojavljale v preteklosti, vendar je opozoril na nedomišljenost sistema, ki se že kaže v praksi, saj so delavci centrov za socialno delo preobremenjeni, posledično pa se pojavljajo napake pri izdajanju odločb. Opozoril je tudi na

neprimerno ureditev omejevanja dostopnosti do spletnih vsebin v Zakonu o igrah na srečo in dosegele zavrnitev spremembe 149.b člena Zakona o kazenskem postopku, ki bi omogočile organom pregona ne le pridobivanje podatkov za določeno telefonsko številko, temveč za celotno bazno postajo mobilne telefonije, na pristojnem odboru Državnega zbora. Leta 2011 je Informacijski pooblaščenec vložil zahtevo za oceno ustavnosti prvega in drugega odstavka 114. člena Zakona o evidentiranju nepremičnin, saj zakon ne določa namena javnosti podatkov iz registra nepremičnin.

Predstavnika Ministrstva za pravosodje in javno upravo sta pozdravila proaktivno vlogo Informacijskega pooblaščenca na področju dostopa do informacij javnega značaja. Ministrstvo ugotavlja, da se vse večje število zakonskih predlogov pošilja v presojo Informacijskemu pooblaščenču, pri čemer je mnenje obeh organov v večini primerov usklajeno. Lansko leto je do bistvenih razhajanj prišlo zgolj pri Zakonu o kazenskem postopku. Po mnenju predstavnikov ministrstva dostop do informacij javnega značaja zavzema široko področje dela, ki zahteva sodelovanje med različnimi resorji, Ministrstvo za pravosodje in javno upravo pa ima pri tem strateško svetovalno vlogo. Zavezancem, ki se obračajo nanj, dosledno odgovarja, daje pojasnila in svetuje v konkretnih primerih. Kljub temu na ministrstvu ugotavljajo, da je Informacijski pooblaščenec še vedno tisti, na katerega se ljudje naprej obrnejo, ko iščejo nasvete s tega področja. V zvezi s seznanjenostjo zavezancev z institutom dostopa do informacij javnega značaja ministrstvo opaža pozitiven trend predvsem pri državnih organih in občinah, kar je razvidno tudi iz Letnega poročila o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja za leto 2011. Po zagotovilih predstavnikov je ministrstvo pripravljeno prisluhniti pobudam Informacijskega pooblaščenca. Pobudo, da bi krog zavezancev po Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja razširili tudi na podjetja v državi lasti, proučujejo, vendar prihaja do določenih razhajanj med resorji.

Z odgovori na zastavljena vprašanja v razpravi so predstavnice Informacijskega pooblaščenca še dodatno obrazložile poročilo.

Komisija z zaskrbljenostjo ugotavlja, da sprejemanje novih zakonov avtomatično vzpostavlja in povezuje velike zbirke osebnih podatkov, ki nadalje povečujejo težnje po podatkih, kar pa je skoraj nemogoče zaustaviti. Strinja se z Informacijskim pooblaščenčem, da je za preprečitev tveganj, ki jih te zbirke predstavljajo za raven varstva osebnih podatkov, potrebna vsakokratna predhodna presoja vpliva vzpostavitve zbirke, ki mora prestat test nujnosti, sorazmernosti in učinkovitosti.

Člani komisije so opozorili na konkretne probleme, ki se v občinah pojavljajo v zvezi z zaprosili za dostop do informacij javnega značaja in v zvezi z omejevanjem dostopa do informacij zaradi varstva osebnih podatkov. Zaradi varstva osebnih podatkov tako občine ne morejo dostopati npr. do podatka o starosti občanov, na podlagi katerega bi jih lahko povabile na srečanja, ki jih organizirajo. Opozorili so tudi na pojavljanje zlorab instituta dostopa do informacij javnega značaja, saj nekateri prosilci enake zahtevke za dostop vlagajo večkrat, pripravljenih dokumentov pa nikoli ne prevzamejo. Člani komisije so izrazili zaskrbljenost nad povečevanjem števila zbirk osebnih podatkov in možnostjo zlorabe le-teh, predvsem na centrih za socialno delo in v bankah.

Komisija pozdravlja proaktivno in učinkovito delo Informacijskega pooblaščenca, tako znotraj Slovenije kot v mednarodnem merilu, njegovo skrb za javnost delovanja, preventivno vlogo in opozorila na pomanjkljivosti sprememb zakonodaje. Komisija od Vlade in resornega ministrstva pričakuje, da bosta opozorila v fazi priprave zakonov upoštevala v največji možni meri, s čimer bi se lahko izognili uveljavljanju rešitev, ki niso v skladu z načeli dostopa do informacij javnega značaja in varstva osebnih podatkov.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (ZOPOKD-C) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (ZOPOKD-C) – skrajšani postopek

Komisija za državno ureditev je na 117. seji 29. 6. 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija podpira Predlog zakona.

Predstavniki predlagatelja je uvodoma pojasnil, da je Zakon o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja funkcionalno povezan z določbami Kazenskega zakonika in Zakona o kazenskem postopku, zaradi česar ga je potrebno uskladiti z novelama navedenih zakonov. Z novelo Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja se predlaga tudi črtanje oziroma ureditev stranskih kazni (15.a in 15.b člen ZOPOKD) ter njuna usklajitev s področno zakonodajo. Predlagana novela odpravlja redakcijske napake, nejasnosti in pomanjkljivosti v dosedanji ureditvi.

Komisija se strinja s predlagateljem, da Predlog zakona odpravlja manjše pomanjkljivosti veljavnega zakona, ki jih je treba zaradi enotne ureditve v kaznovalnem pravu odpraviti.

Komisija je v razpravi opozorila, da bi bilo predlog zakona v obravnavo primerneje uvrstiti po rednem postopku, saj množična obravnava zakonov po nujnem in skrajšanem postopku v splošnem povečuje možnosti za sprejemanje nejasne in pomanjkljive zakonodaje ter s tem omogoči uveljavljanje prenapetih in nepremišljenih rešitev.

Komisija na predlagane rešitve ni imela pripomb.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik